

JOHAN LUDVIG RONEBERGS

SAMLADE ARBETEN.

Femte Bandet.

HELSINGFORS,

Theodor Sederholms förlag.

1864.

Imprimatur: *C. R. Lindberg.*

HELSINGFORS,

Theodor Sederholms boktryckeri, 1864.

KAN EJ,

Familjemålning i 2 Akter.

Personerna:

v. DANN, rik egendomsherre på landet.

JULIA, hans brorsdotter.

AXEL FRANK, ung målare.

FRU BINGEN, hushållsfru hos v. Dann.

TRYGG, gammal trotjenare.

EN SLÄTMÅLARE, i arbete hos v. Dann.

Första Akten.

Theatern föreställer herr von Danns förmak, en stor, rikt möblerad sal.

Första Scenen.

v. DANN, *(kastande ett bref på sitt bord).*

"Omöjligt, kan ej, går ej an"! Till slut
Skall man dock mer än menn'ska vara,
För att i längden härda ut
Med denna hjälplöst platta menn'skoskara.
Omöjligt i hvart bref, hvart svar man får,
Omöjligt hvart man kommer, hvart man går.
Jag rest kring verlden och jag fann ej
En lösen mer försliten än "jag kan ej"
Man nött på den i sekler, och ändå
Skall den väl än i sekler nötas på.

(med vekhet).

Jag kan ej, kan ej — bittra, kalla,
Förfrusna ord! jag mins hur stel er galla
På detta hjerta föll engång. Nåväl,
Jag har er hatat sen af all min själ.

För er skull flydde jag från hemmets stränder,
 Min barndoms lugna dal;
 Förlefde långa år i fjerran länder
 Med minnen och med qual;
 Fick kraft, fick vilja dock af mina strider,
 Blef man, bröt hinder, grånade omsider
 Och hemkom ändtligt pröfvad, trumpen, tvär,
 Halft menskohatare, helt miljonär.
 Nu är jag här, har bott här länge redan,
 Har önsknningar, har medel, vill och kan;
 Men pass! Allt samma bleka: går ej an,
 Det spökar kring mig här i ny som nedan.

(Tar brefvet åter).

Han kan ej komma, skrifver han,
 Han slutar just en tafla. Nå, än sedan?
 Den kunde lemnas utan slut, minsann,
 Och sved det, ville jag betala svedan.
 En målare, en ung artist! —
 Jag skickar vagn och hästar hela milen
 Att hemta honom; kommer han? Jo visst!
 Han slutar just en tafla: Amors list,
 Och måste ändra rigtningen på pilen,
 Han kan ej nu, med mera i den stilen.
 Man kan ej se förutan syn,
 Ej väcka döda, ej på himlens fästen
 Så stjernor, rycka andra ned ur skyn;
 Det kan man icke, men för resten
 Åt fanders med hvad man ej kan,
 Med allt omöjligt, allt: det går ej an!
 Man måste svälja is för att fördra det.

Andra Scenen.

v. DANN. JULIA.

JULIA.

Här är jag, onkel; hur vill onkel ha det?
Tvär eller rolig, osnäll eller snäll?

v. DANN.

Du skall bli målad här i dag, mamsell.
Ditt skick? Nå väl, hur du vill ta det.

JULIA.

Bli målad, skall jag målas?

v. DANN.

Ja minsann.

JULIA.

Omöjligt, onkel, nej, det går ej an,
Jag kan ej — — —

v. DANN, (*stiger upp med häftighet och håller sig för öronen*).

Kan ej! Jo du kan, kan målas,
Kan smörjas, svärtas, tjäras, ja, bestrålas
Med alla färger, som man finner till.

JULIA, (*smekande*).

Ja, snälla onkel, visst, om ni det vill.
Dock fruktar jag det kunde vara
För onkel sjelf ej utan fara
Att ha mig tjärad. —

v. DANN.

Hvad befalls?

Du hotar?

JULIA.

Nej, jag tänker bara
Om jag, som ej är varsam alls,
Kom i exstas och som en liten mara
Slog armarna så här kring onkels hals.

v. DANN.

Bort, stygga unge, du kan spara
Ditt smek, tills jag får tid dermed,
Jag vill ej smekas nu, då jag är vred.

JULIA.

Vred? Nej, — hur kan? — Åck svara ofördröjligt,
På hvem? Hvarför?

v. DANN.

Du vet det bäst:

På hela världen och på dig som mest,
För ert fördömda "kan ej" och "omöjligt".

JULIA.

Men, bästa onkel, medgaf icke jag
På stunden nyss att jag kan målas?

v. DANN.

Ja, sen du sagt omöjligt, slag på slag.

JULIA.

Jag medgaf ju, att jag kan tjäras, tvålas,
Hvad allt det hette, efter ert behag.

v. DANN, (*stryker henne lätt på kinden*).

Väl, du kan allt, allt, allt, blott icke tålas.

JULIA.

Men skall jag målas? Hvarför? säg mig det.

v. DANN.

Jag kunde svara: därför, rätt och slätt,
Att jag det vill —

JULIA.

Ja, men besinna,

Jag kan ha vilja mot, fast jag är qvinna.

v. DANN.

Just därför vill jag ge dig skäl.

(För henne framför en spegel).

Se på den bilden der, hvad ser du väl?

En liten häxa, vanskapt, vederstygglig?

JULIA.

Åh fy! En sårad flicka, stött, men hygglig.

v. DANN.

Må vara. Desto mera blott

Blir jag i mitt beslut orygglig.

Märk, med det lilla skönhetsmått,

Du rakt mot din förskyllan fått,

Skall snart du af en friarflock begäras;

Och hvad blir då min lott?

JULIA.

Att ständigt med besök besväras.

Ha, nu förstår jag planen! Korrt,

Att hålla denna myggsvärm bort,

Skall utan nåd er arma Julia tjäras.

v. DANN.

Tyst, låt mig sluta, håll din näpna mund,

Om du kan vara allvarsam en stund.

(Rörd).

Mitt goda barn, du vet ej hur allena
 Din stackars onkel lefvat all sin tid,
 Hur ensam han måst kämpa ut sin strid,
 Mot andras hårda hjertan sitt förstena.
 Bland fremlingar i obekanta spår
 Han vandrat från sin ungdoms första år,
 Af ingen egen följd i lifvets skiften.
 Först nu, nu, när jag nalkas griften
 Jag fått — —

JULIA, (*omfamnande honom med innerlighet*).

— en vän, som ej ifrån er går,
 En egen, som kan läsa skriften,
 Som i ert klara öga står
 Och talar med så tydlig mening
 Om en ovanskelig inre vår,
 Om huru vekt ert hjerta slår,
 I trots af all predikan om förstening.

v. DANN.

En vän, en egen! Ja, en vän,
 Den vet jag att i dig jag ständigt finner,
 En egen ock, så länge än
 Min broders blod i dina ådror rinner;
 Men märk, en vän, en egen, snart ej kvar,
 Der onkel åldras ensam och förtegen,
 Nej, svärmande i verlden, Gud vet hvar,
 Med en än bättre vän, en mera egen.

JULIA.

Hvem, jag? Det sker ej, nej, vid Gud, det kan — —

v. DANN.

Hör opp med ditt fördömda kan ej, flicka!

JULIA.

Vill onkel tvinga mig att ta en man?

v. DANN.

Nej, men det sker likväl till punkt och pricka.

JULIA.

Det kan ej. Rår jag ej om min person?

v. DANN.

Vasserra ja, tills du fått blicka

I ögat på en man af ton,

En ung löjtnant, en grefve, en baron,

Som har för dig ett hjerta, och en flicka

Precis som gjord för min miljon.

En sådan kommer snart, som efterskrifven,

Och, barn, hur går det då?

Jo, då får onkel sitta öfvergifven

Och endast minnas, i sin vrå,

Att han en egen haft kring sig också.

Just därför skyndar jag att fånga

En lägenhet (de bjuda sig ej många

I denna bygd, så gömd, så vild)

Att få dig målad, för att en gång skild

Från dig se saknans stunder mindre långa,

Då jag får se och äga helst din bild.

JULIA.

Min onkel, ack, hur kan jag vedergälla

Er godhet?

(Vill fatta hans hand).

v. DANN, *(döljande sin rörelse).*

Bort, jag vill ej nu bli störd!

JULIA.

Ni rörs ren af att blott er föreställa,
Att jag kan bli ifrån er förd.

v. DANN.

Hvad prat! Hvem säger dig att jag är rörd?

JULIA.

Det hörs ju på er stämman, onkel snälla.

v. DANN.

Vid himlen har jag då kring verlden rest,
Och hårdnat under kamp mot nöd och smärta,
Mött oron öfverallt, men lugnet glest,
För att bli rörd af att en snärta
Kan möjligtvis bli ryckt ifrån mitt hjerta?
Min stämman, att den ljuder litet hest
Och darrar litet, kommer allt af åren:
Sjelf fågeln piper klart ju blott om våren
Det ges en sjukdom, barn, för menskans röst,
En oundviklig, kalla den till höst.
Se der förklaringen, bort med all annan!

Tredje Scenen.

v. DANN. JULIA. EN SLÄTMÅLARE.

(Målaren, med burk och penslar, klädd i ett skinn-förkläde öfversmordt med färger, stannar bugande vid dörren).

JULIA, *(för sig)*.

O Gud, min buse målarn, det är han!
Men hvad har onkeln fått i pannan?

(Högt).

Ogörligt, onkel, nej, det går ej an!

MÅLAREN.

Omöjligt, nådig herre, nej, jag kan
Ej stryka två hvarf med den ena kannan,
Det här är qvar blott — —

v. DANN, (*häftigt uppbragt till målarn*).

Ur min åsyn, man!

Fördömde "kan ej", bort, fördröj ej tiden,
Gå ned till gamle Trygg, han gör liquiden.

MÅLAREN.

Får jag då ej arbeta mer?

v. DANN.

Jo, men hos mig ej längre. Packa er!

MÅLAREN.

Ack, nådig herre, aldrig har jag velat
Förtörna er, förlåt mig nu, jag ber,
Hvad jag af oförstånd har felat.
Fördrif mig ej ifrån er gård,
I staden är man jemnt i knipor.
Jag har så många i min vård,
Mor sjuk och barn en rad som orgelpipor.

JULIA.

Ack goda, goda onkel, var ej hård!

v. DANN.

Kan ej, ogör — omöjligt om hvartannat,
Och idel nej, nej, nej! Det är förbannadt.

JULIA.

Hur är det rimligt att ni vredgas än?
Ni skrämt tillräckligt ren, kom nu med trösten
Och gör den stackars mannen glad igen,

Ni kan ju krossa folk med blotta rösten,
Lägg några mjuka, goda ord i den,
Låt den bli litet hes, låt den få hösten.

v. DANN, *(lugnare)*.

Man kan ej se förutan syn,
Ej väcka döda, ej på himlens fästen
Så stjernor, rycka andra ned ur skyn,
Det kan man icke, men för resten — —

JULIA.

Kan man ha hjerta under västen
Och låta bli att rynka ögonbryn.

v. DANN.

Välan, mitt barn, tack för protesten.

(Till målaren).

Min vän, kom ej med ert: jag kan ej, mer.

(Räcker honom några guldstycken).

Se här! min vagn far snart till staden,
Beställ ut färg, så kan ni, som ni ser.

MÅLAREN.

För mycket!

v. DANN.

Öfverskottet tillhör er.

MÅLAREN.

Allt detta guld?

JULIA.

Det går nog åt för raden.

MÅLAREN.

Hur kan jag tacka nog? —

v. DANN.

Se så, gå ner

Och stryk hvad ni har öfrigt af er röra.

Sen ni det gjort, så kom igen

Hit upp till mig att efterhöra.

Jag har ett mellanarbet än,

Som lämpar sig för er att göra.

*(Målaren går).***Fjerde Scenen.**

v. DANN. JULIA.

JULIA.

Men, onkel, skall jag målas af den der?

Hvad har ni fått er nu i sinnet?

Jag kunde ju knappt stanna honom när,

Jag har en fasa ren för blotta skinnet.

v. DANN, *(skrattande)*.

Du galna fjolla, hvem begär

Att för en smörjburk du skall sitta här?

JULIA.

Ja, kan han måla mig ur minnet,

Så tusen gånger gerna då,

Han kan då få förtjenst för sina små.

v. DANN.

Hvad prat! En herrlig bild vill du mig lemna

På detta sätt till hugnad, när du far.

JULIA.

Hur skall jag ana till, hvad ni kan ämna?

Det bästa, onkel, är att jag blir kvar
Och spelar sjelf min bild i alla dar. —

v. DANN.

Och får, om du blir tjärad, strax dig hämnas.
Men allvar, flicka, jag har hört
Att lyckan nyss har till vår grannstad fört
En verklig målare.

JULIA, (*intresserad*).

Ack, är det möjligt?

v. DANN.

Ja, det är möjligt, liksom sannt och visst,
Som att det är förgjordt, fördömdt, för löjligt
Med dina möjligheter först och sist.

JULIA.

Men bästa onkel, verkligt en artist?

v. DANN.

Just en artist och en berömd tillika.

JULIA.

Hit skulle komma en med sådant gry!
Det kan jag aldrig tro. — —

v. DANN.

Det gör mig lika.

JULIA.

Man kan — — hur? utan nål ej sy?
Hur säger onkel? — ej på himlens fästen
Så stjerner, rycka döda ned ur sky — — —

v. DANN, (*förifrad*).

Men man kan komma till en stad, en by,

En gård, ett torp, till världens alla nästen
Berömd och oberömd, med penseln, lästen,
Med allt. Men vill du gäcka mig? Åh fy!

JULIA.

Förlåt mig, onkel, saken är så ny,
Så oerhörd. — En konstnär här på orten!
Från hvilket håll i världen kommer han?
Från Rom, Paris, kanske från Höga Porten?
En Turk till målare, ja, det går an
Man kunde sitta för en sådan man.

v. DANN.

Mamsellen är skämtsam —

JULIA, (*lifligt*).

Nej, förklara

Er närmare. Hur skall jag det förstå,
Att någon kan en konstnär vara,
Och vara här i denna gömda vrå?
En konstnär, onkel, trufves bara
Bland idealer, lita ni derpå.
Han vill beundra, njuta, tjusas, fara
Till länder blott, der konstens tempel stå.
Han vill — —

v. DANN.

Nej, hvilken eld!

JULIA, (*för sig*).

Jag arma fjolla.

Hvad jag var nära att förråda mig.

v. DANN.

Hann Stockholm under din pensionstid välla

Så varm artistbeundran, säg, hos dig?
Har någon artig konstnär bigtat sig?

JULIA, (*stött och förlägen*).

Min Gud, behöfver man väl kunna trolla,
För att ur tusen böcker fatta opp
En konstnärs önskningar, hans mål, hans hopp,
Det lif, som spänner i hans själ dess strängar?

v. DANN.

Förträffligt, allt det der är sannt
Och genom sjelfva stilens många slängar
Tillika ganska grannt.

Ett enda synes dig dock obekant,
Det enda, du, att han behöfver pengar —

JULIA, (*med en suck*).

Ack, pengar!

v. DANN.

Pengar, pengar, kära du!
Af dem har målarn, som vi satt i fråga,
Behof, som alla andra, till sin plåga.
Han kommit till sin hemort nu
Från Sverge, der han bildat sin förmåga —

JULIA, (*lifligt*).

Hur, onkel? Hvem? Hvad heter han?

v. DANN, (*utan afbrott*).

Men der han, ung ännu, har svårt att våga
En täflan med så mången äldre man,
Som vill ha pengar och som måla kan.

JULIA.

Men är det då ej möjligt att få veta
Hans namn? (*För sig*). Ack, det är Axel, ingen ann!

v. DANN.

Han heter Axel, — Axel — nej minsann
Jag mins hans tillnamn, nå, det kan förtreta.

JULIA.

Frank.

v. DANN.

Frank, så hette han, just så.
Det fägnar mig, du tycks ju honom känna.
Då allt omkringgår var det kanske denna
Som lärde dig att en artist förstå.

JULIA, (*korrt*).

Hur så?

v. DANN.

Blott säg mig hurdan är han, flicka?

JULIA, (*i sin förra stämning*).

Jag kan försäkra er, en man af ton,
Fast ingen löjtnant, grefve och baron,
Som har för mig ett hjerta, och en ficka
Precis som gjord för er miljon;
Han lärde rita blott i vår pension. — —
Ja, ja, min onkel må visst blicka
Så mycket onkel vill på min person.

v. DANN.

Du är förstämd, jag tänkte skicka
Och tvinga honom hit ännu i dag;
Men det är bäst att vänta, märker jag.

JULIA.

För min skull inte; gör som er behagar,
Jag står till tjänst i dag och alla dagar;
Men onkel är så avvig nu, så tvär.

v. DANN.

Visst icke; det är du som afvig är.

JULIA, (*för sig*).

Hur tanke tanke i mitt hufvud jagar!
O himmel, Axel, Axel är då här!

v. DANN.

Säg öppet om det vill accomodera
Princessan att bli målad nu?

JULIA.

Af hjertat gerna, jag har sagt det ju,
Allenast onkel icke vill studera
Så misstänksamt min minsta min alltjemt.

v. DANN.

Du yrar, vet du ej att tåla skämt?

JULIA.

Ja, blott deri ej ligger något mera.
Ni gaf mig ögon, som så när mig skrämt.

v. DANN.

Hvem, jag? Bekänn det, att på allt du hittar.

JULIA.

Ja, onkel är förskräcklig, när ni tittar.

v. DANN.

Du sett i syne nu, det är bestämdt.

JULIA.

Det syns en misstro hos er då, som smittar.

v. DANN.

Åh tyst! Jag rymmer unnan rätt och slätt,

Jag tar min tillflykt till mitt kabinett
 Och skrifver några ord, med lätthet funna,
 Som torde få herr "Kan ej" till att kunna.
 Han måste komma. —

(Går in i sitt kabinett och läser till dörren).

Femte Scenen.

JULIA, *(ensam)*.

JULIA.

O, så är mitt sätt!

Jag kunnat dock den goda gubben unna
 Att se på mig. Hvad var för ondt i det?
 Jag vore färdig att af ledsnad gråta.

*(Niger utanför den slutna dörren och säger helt
 sakta för sig med sammanknäppta händer).*

Min goda, goda onkel måst förlåta!

(Lägger handen på sitt hjerta).

Jag hade här en liten hemlighet,
 Som jag på intet vilkor ville låta
 Min onkel se, deraf kom min förtret;
 Men jag blir genast god, som onkel vet.

(Går bort från dörren åter).

Men hvarföre skulle han mig just betrakta
 Den stund, jag hade svårast att mig vakta,
 I öfverraskningens minut minsann,
 Då pulsen bultade, då kinden brann,
 Då tusen tankar flögo kring i pannan,
 I hjertat sorg och glädje om hvarannan?
 Ja, sorg i all min fröjd!
 Ty att få råkas åter, hvilken höjd

Af glädje, och ändå hvad smärta,
 Att han skall nödgas, detta stolta hjerta,
 Blott för en lumpen penning offra opp
 Sitt mål, sin varma längtan och sitt hopp.
 Han tänkte få besöka konstens länder.
 Hur sade han? Först efter år af flit
 När jag ifrån Italien återvänder,
 Då vill jag hamna vid vår hembygds stränder,
 Då vill jag komma dit,
 Der du mig väntar älskande och trogen.
 Ack, denna sällhet var för dig ej mogen,
 Min arma Axel! Nej, nu är du här,
 Begär ej glans och lagrar, men begär
 Blott porträtter hop en liten summa,
 För att kanske om några år,
 Med modet brutet och med viljan sår,
 Få fara ut i skygd af dessa dumma,
 Små, runda tolkar, dem en verld förstår
 Så ytterst artigt, fast de äro stumma.
 Men hvad, om jag till onkel går,
 Bekänner allt och säger: ack, försumma
 Ej nu att göra hvad ni kan förmå
 För Axels lycka; den är min också.
 Ni är så rik, för hvem vill ni väl spara?
 Gif honom medel att kring verlden fara!
 Jag skulle icke fåfängt be, o nej!
 Det vet jag visst, men Axel vill det ej.
 Han har förbjudit mig att nämna
 Ett ord om vår förlofning. Han vill lemna
 Sin konstnärsbana; har han bedt mig tro,
 Förr än han vill af någons gunst bero.
 Jag tror det ock; de voro inga toma

Förflugna ord, hans ord. Nej, alltförväl
 Jag lärt mig känna ren hans stolta själ.
 Och nu, och nu så skall han komma
 Och såsom förr i Sverge måla mig.
 Skall han väl tycka, att hon liknar sig,
 Och icke vissnat ren, hans blomma?
 Ett år förflutit sen jag gick
 I min pension och sen vi skildes.

(Ser sig i spegeln).

Bestämdt har jag sen dess fått mera skick
 Men då var ögat som en liten vildes,
 Nu har den mulnat ren min blick;
 Dock nej, det var ju blott en tår, som spilldes.

(Dörren röres).

Oh, den som helst en stund här vara fick
 Allena!

Sjette Scenen.

v. D A N N *(inträder med ett bref i handen).* J U L I A.

v. D A N N.

Nu, låt se om det slår klick.
 Nu tror jag han skall komma, snabb som ilen,
 Den gunstig herrn höll på med Amors list,
 Så skref han nyss, nu tror jag fullt och visst
 Han låter guden sjelf få sköta pilen.
 Han satt som fjettrad vid paletten sist,
 Nu skall han sprängas lös,

(Skakar brefvet).

se här är kilen.

J U L I A.

Men, bästa onkel, han är dock artist.
 Man måste fara varsamt med en sådan.

v. DANN.

Åh, du kan vara ganska trygg för vådan.
 Den kil, jag brukar, är ett löfte blott
 Att köpa taflan, som han målat sednast,
 Om färdig eller ej, allt lika godt.

JULIA.

Och så tror onkel, att han gör sig brådt?

v. DANN.

Jag låft betala hvad som helst, allenast
 Han ej vill söla, utan kommer genast.

JULIA.

Jag fruktar, onkel valt det sämsta sätt
 Att skynda på hans ankomst.

v. DANN.

Hvarför det?

Skall ej ett sådant anbud honom locka?

JULIA.

Han kommer föga om han tror er poeka.

v. DANN.

Hur poeka? Han förstår ju lätt,
 Att gubben offrar på en nyck, min docka.

JULIA.

Men aldrig säljer han sig åt er klocka.

v. DANN.

Tyst då, för tusan, engång! Jag är mätt
 På alla dessa upptåg, svårigheter,
 Omöjligheter med och utan vett,
 Allt hvad er legion af inkast heter.

Han måste komma. Gud ske lof, jag har
 Här i min närhet en, som mig ej plågar
 Med motstånd, skrupler, inpass, galna svar,
 En man, min bästa skatt sen fordna dar,
 Som följt mig, följer mig, hvarhelst jag tågar,
 Ej ställer is emot mig, när jag lågar,
 Och hejdar med ett nej hvart steg jag tar.

(Ringer).

Gif akt, min Julia, du skall se en karl,
 Som vill, som kan, som hugger i, som vågar
 Och som förstår att svara, som jag frågar.

(Gamle Trygg inträder och stannar aktningsfullt vid dörren).

Sjunde Scenen.

v. DANN. JULIA. TRYGG.

v. DANN.

Du måste åter in till staden, Trygg!

TRYGG.

Skall ske.

v. DANN.

Om den ej kroknat ren, din rygg.

TRYGG.

Allt annat!

v. DANN.

Tag min vagn för andra gången.

TRYGG.

Den fick ett fel i ons på tistelstången.

JULIA, (*skälmst*).

Förträffligt!

v. DANN (*harmset*).

Så, på tvären här också!

TRYGG.

Men det är lika allt, det går ändå.

v. DANN, (*förnöjdt till Julia*).

Du hör! (*Till Trygg*). Låt bota vagnen då på stunden.

TRYGG.

Vår smed har rymt till krogen ren, den hunden.

JULIA.

Aha!

v. DANN.

Fördömdt!

TRYGG.

Men smedjan, den står kvar;

Jag har skött slägga förr i mina dar.

v. DANN, (*till Julia*).

Gif akt! (*Till Trygg*). Får du din vagn som du vill ha
den,

Så spänn i blinken för och far till staden.

TRYGG.

Med samma par som sist?

v. DANN.

Ja, orka de?

TRYGG.

Om två ej orka, herre, tar jag tre.

v. DANN, *(till Julia)*.

Hvad menar du? *(Till Trygg)*. Tag, om du vill fast fyra,
Blott det går fort.

TRYGG.

Blir något att bestyra.

v. DANN.

Ja, du skall skaffa målarn hit.

JULIA, *(i det hon fixerar Trygg, för sig)*.

Han skrufvar läppen, ha, det var en bit,
Som tycktes smaka gubben smått af syra.

TRYGG.

Skall karln i vagnen, straxt jag kommer dit?

v. DANN.

Ja det förstås; minuterna ä' dyra.

TRYGG.

Då får jag bruka all min flit,
Ty junkern gaf mig ren en artig hyra
För det jag var en smula envis sist.

JULIA, *(föfnöjdt)*.

Märk, bästa onkel, märk, han är artist,
Han kommer när han vill, men ej på dagen.

v. DANN.

Men han skall komma nu, och det är visst.
Jag vore annars på min Trygg bedragen.

TRYGG.

Får jag, ifall han tredskas, ta'n i kragen?

JULIA.

För Guds skull, onkel! Nej.

v. DANN, *(med stor belåtenhet till Julia).*

Bekänn blott nu,

Den der gör inga svårigheter, du.

(Till Trygg, i det han räcker honom brefvet).

Se här, gif detta fram! Om han ej jäfvar

Allt hvad i verlden nämns reson,

Kan fröken vara lugn för hans person,

Och du få slippa bruka dina näfvar.

Men nu är konsten den att vara snar.

Hur länge kan det räcka, förrn du ställer

I ordning allt och far

Och är tillbaka åter? Kanske par,

Tre, fyra timmar, hur?

TRYGG.

Å, stickor heller!

Det går väl af med en, ifall det galler.

v. DANN.

Men passa på att du ej kör omkull.

TRYGG.

Jag får väl akta mig för vagnens skull.

v. DANN, *(till Julia, med belåtenhet).*

Förstår du hvad en man, som denne, väger?

JULIA.

Ja, gudbevars, jag ser att onkel äger

I honom en, som säger ja till allt.

v. DANN.

Och är i stånd att göra som han säger.

(v. Dann och Julia närma sig förscenen under samtale, och Trygg blir kvar vid fonddörren, så att han icke hör dem).

JULIA.

Kanhända till och med, om ni befallt
Omöjligheter?

v. DANN.

Tror du honom vara
Nog galn att lofva allt?

JULIA.

Ja, fresta bara,
Bjud det befängdaste!

v. DANN.

Så får jag nej.

JULIA.

Vill onkel hålla vad? Ni får det ej.

v. DANN.

Du skall få lära känna karln i blinken.

Trygg!

(Båda närma sig honom åter).

TRYGG.

Herre!

v. DANN.

Du har märkt straxt bortom byn
Så stiger vägen rakt mot himlens bryn.

TRYGG.

Ja väl.

v. DANN.

Så snart du hunnit högsta brinken,
Så tar du middagssolen ned ur skyn.

TRYGG.

Jag må försöka på, på Guds försyn.

JULIA, (*klappande händerna*).

Gudomligt! Präktigt!

v. DANN.

Han begrep ej vinken.

JULIA, (*skämskt till Trygg*).

Ack, Trygg, ni vet hur mon jag är om hyn;
Tänk därför nu bland skyarna deroppe
På mig en smula, tag mig i ert hägn
Och hemta mig en liten flaska regn!
Jag sätter värde på hvarenda droppe,
Ty vattnet här är så förskräckligt hårdt.

TRYGG, (*förtrytsamt*).

En flaska regn? Att ta den med blir svårt,
Den kunde gå i kras och släcka solen.

v. DANN.

Aha! min fröken, knäpp på den fiolen!
Han kan ge svar på fråga, som du ser.

TRYGG, (*till v. Dann*).

Jag är ej van att säga nej åt er.
Tål också skämt af er, men ej af alla.

v. DANN, (*ironiskt till Julia*).

Har fröken något mera att befalla?

JULIA, (*vänligt*).

Ja, att ej Trygg får vara ledsen mer.

TRYGG.

Tack för den rösten! Trygg är hastigt slagen:
Godt ord af er, och allt är godt igen.

JULIA, (*gladt och vänligt*).

Men hvem bad onkel skryta hela dagen
Med er fullkomlighet, min vän?
Och hvem bad er, hvad som var värre än,
Be att få fatta en artist i kragen.

v. DANN, (*till Trygg*).

Se så, gå ställ din vagn i skick, var flink.

TRYGG.

Allt skall bli färdigt, herre, i en blink. (*Går*).

Åttonde Scenen.

v. DANN. JULIA.

JULIA, (*för sig*).

O Gud, nu far den gamle björnen
Med uppdrag, sådant onkel nyss det gaf
Det blir bestämdt spektakel af.
Ack, konstens väg är full af törnen.
Skall Axel kommenderas som en slaf?
Hvad är att göras?

v. DANN.

Barn, du tänker
Helt visst på målarn nu och din kostym?

(*allt ännu för sig*).

Han kommer aldrig om man kränker
Hans hederskänsla.

v. DANN.

Din barett med plym,
Hvad tror du, fäst med en rubin, som blänker?

JULIA.

Han är för stolt dertill.

v. DANN.

Om sen du stänker
En rad af stora perlor kring din hals?

JULIA, (*uppvaknande*).

Hvad säger bästa onkel, hvad befalls?

v. DANN.

Kors, hvad uppmärksamhet åt mig du skänker,
Jag tror, min själ, att du ej hört mig alls.

JULIA.

Förlåt, jag har så mycket att besinna.

v. DANN.

Det tror jag nog, det är ej svårt att finna.
Men hvad?

JULIA.

Jag glömde — nu är väl för sent —
Att ge åt Trygg ett uppdrag som jag ment.

v. DANN.

Att hemta någonting från skyn kanhända?

JULIA.

Nej, blott från staden.

v. DANN.

Det blir ganska lätt
När han blir färdig, skall jag honom sända
Hit upp till dig, så kan du gifva det.
Det gäller visst din toilett.
Låt honom endast snart få återvända,
Sjelf går jag nu och ställer allt på rätt.

Nionde Scenen.

JULIA, (*ensam*).

JULIA.

Det hjälper ej, jag måste gå emellan,
Om Axel någonsin skall komma hit.
Min Gud, att skicka Trygg som härold dit
Med pock och trug, nej, värre såg man sällan.
Men hvad bör göras? Vänta, några ord
Med blyerts blott, — jag säger icke rader,
Jag tecknar dem i hast vid detta bord —
De skola verka mer än myriader
Af onkels, jag är viss derom.

*(Sätter sig, tar ett blad ur sin plånbok, skrifver och förseglar
hastigt en liten biljett, den hon visar i sin hand, i det
hon uppstiger från bordet).*

Se här! det blef ej långt; allenast
Halfannan rad: "Kom, blif ej ledsen, kom,
Och, goda Axel, kom för min skull genast!"
Ja, han skall komma, jag är viss på det.
O att jag finge honom lika lätt
Att bjuda till att onkels tycke vinna,
Ett ord af mig sen till, det hjälpte ock.
Ack, onkels barm är ej af sten och stock,
Han skulle göra allt, det kan jag finna,
Och Axel slippa längta, tråna, brinna
Och se från öde trakter bort mot dem,
Der lagern gror, der konsten har sitt hem,
Fast ej hans lilla arma älskarinna.
Hvad om jag skrefve? Dock jag kan ej hinna.
Der finns så mycket att ge akt uppå
I onkels lynne, om man önskar få

Ett insteg i hans varma hjerta. — Inga
 Omständigheter får man göra då,
 Man måste kalla alla hinder ringa,
 Man måste hoppas allt och allt förmå,
 Stå färdig när som helst att sönderslå
 Sin panna mot hvar mur, att den betvinga,
 Omöjligheten sjelf till lydnad bringa,
 Som enväldsherre genom verlden gå.
 Befalla, kämpa, trotsa, icke tinga;
 Kort sagdt, af lagar hylla endast två:
 Att aldrig bli en slaf af några öden
 Och förr, än säga kan ej, tåla döden. *(Korrt paus).*
 Om Axel visste att bete sig så!
 Vål kunde han med lätthet dertill öfvas,
 Om tiden endast medgaf att jag skref.
 Han har i lynnet allt som kan behöfvas
 För en despot. — Dock Trygg må bli mitt bref.
 Åt honom vill jag blott i uppdrag gifva,
 Att noga onkels sinnelag beskrifva
 Och bedja Axel vara på sin vakt,
 Och villigt efter gubbens sätt sig lämpa. — — *(Besinnar sig).*

O, du min vishet! hvad du fint ger akt!
 Just detta vore att med all min makt
 Få Axels stolthet väckt att börja kämpa
 Och göra tvärt emot hvad man har sagt.
 På detta sätt just skulle han bli bragt
 Till lust att hyckla all slags brist och krämpa
 Och gnälla onkel ond rätt efter takt.
 Nej, annorlunda skall det göras. —
 Tyst, det är Trygg, det är hans steg, som höras. —
 Min plan är färdig. Axel, nu

Skall du få se, att du kan föras,
 Ja, som en liten docka, bästa du.
 Förlåt, men onkels hjerta måste röras,
 Och det är blott ditt väl, som afses ju.

(Dörren röres).

Men först skall Trygg bli mjuk. —

Tionde Scenen.

JULIA. TRYGG, (*inkommande något häftigt*).

TRYGG.

Nu, fröken!

JULIA, (*låtsande förtrytelse*).

Hu!

Är det väl menskligt, att man så skall störas?
 Om ni vill skrämma mig på detta sätt,
 Så klagar jag för onkel, vet ni det?

TRYGG, (*förundrad*).

Jag skrämt?

JULIA.

Just ni.

TRYGG.

Hur har jag kunnat skrämma?

JULIA, (*något obeslutsamt först, men snart med mycken beständhet*).

Jo, med er grymma hast och med er stämma.

TRYGG.

Att hasta hör just ej min ålder till.

JULIA.

Nå, med er uppsyn då, om ni så vill.

TRYGG, (*förargad*).

Den har ni sett hvarenda dag här hemma.

JULIA.

Se så, nu gäser det igen, ert blod,
Men jag förlåter, jag, om ni förlåter.
Det är så klent ibland mitt tålamod,
Men blir ni god igen om jag blir god?

TRYGG, (*för sig*).

En evig skiftning fram och åter,
Och gamle Trygg får lof att skifta med.
Hon har en engels makt, fast hon är led.

JULIA, (*för sig*).

Man måste skrufva pipan tills den låter. (*Högt*).
Ni mumlar bara. Ja, visst är ni vred?
Ni vill kanhända, att jag gråter
Och tigger er om fred?

TRYGG.

För Guds skull, fröken, skynda! Tiden lider.
Var viss att gamle Trygg gör allt för er.

JULIA.

Se, den försäkran slutar våra strider.
Här är ett bref, som ni åt målarn ger.
Är det för tungt?

TRYGG.

Gud signe er, ni ler.

JULIA.

Mins, att ni lemnar det i målarns händer,

Ej visar det för kunder och för fränder,
För onkel och hvar menska, som ni ser.

TRYGG.

Behöfs ej varning. — Hvad skall göras mer?

JULIA.

Ack, gamle Trygg, när ni tillbaka vänder
Och har er reskamrat på tumanhand,
Så stäng då ej er tunga bakom tand
Och var ej trumpen, som ni brukar vara.

TRYGG.

Om han vill fråga något, skall jag svara.

JULIA.

Ja, men ni måste göra mer, ett grand,
Ni får på edra ord ej spara.
Ni måste, som af egen drift, förklara
För honom hvad han har att akta på,
Ifall han vill er herres ynnest vinna.
Gif honom vinkar om att eftersinna
Hvad vinst han kunde hafva af att få
En miljonär till gynnare. —

TRYGG.

Rätt så!

JULIA.

Men blanda mig ej in, ty jag är qvinna. — —
Säg honom hur han bör till väga gå:
Se ödmjuk ut, från början allt till slutet,
Och klaga, klaga, klaga oafbrutet.

TRYGG.

Det bär till fanders. —

JULIA.

Tyst, och hör mig då!

Ni måste låta honom tydligt märka,
 Att tårar mest uppå er herre verka;
 Att onkel gerna ställer hårdt mot hårdt,
 Men hjälper den, som finner allting svårt;
 Att intet gör hans hjerta mera böjligt
 Än orden: kan ej, går ej an, omöjligt.
 Bed honom därför blott se ömklig ut
 Och sucka: kan ej, kan ej, hvar minut.

TRYGG.

Det blir spektakel af — —

JULIA.

Se der! Jag finner

Att ni är ledsen än, jag märker grannt
 Att gammal harm inom er brinner — — —

TRYGG.

Mitt gråa hufvud vill jag ge i pant — —

JULIA.

På hvad? På att af er jag intet vinner? —

TRYGG.

På att hvad fröken menar ej är sannt.

JULIA.

Men hvarför vägra då att hjälpa?

TRYGG.

Det blef ej hjälpa, fröken, det blef stjelpa.

JULIA.

Att göra som jag ber?

TRYGG.

Ja, kommer han
På detta sätt, blir målarn körd på porten;
Han tål ej någon ynkrygg, herr von Dann.

JULIA.

Jag önskar målarn drefs från hela orten.

TRYGG.

Så, är det så bevändt, då går det an.

JULIA.

Jag har alls ingen lust att målas,
Kanske, som man mig hotar, tjäras, tvålas,
Gud vet allt hvad, en främling till behag.

TRYGG.

Han skall bli tvålad sjelf, försäkrar jag.

JULIA.

Är det då afgjordt, kan jag derpå lita?

TRYGG.

Var säker. Trygg förstår sig ej på krita,
Hvad han har lofvat, löser han kontant.

JULIA.

Farväl då, gamle kund, ni är galant.

Elfte Scenen.

JULIA, (*ensam*).

JULIA.

Det är som om jag vore i pensionen:
Allt samma skälmeri i hemmet än!

Jag tålte aldrig rätt ens der den tonen,
 Och sjunger här likväl den om igen.
 Fy, jag är stygg, men för mitt hjertas vän.
 O, Axel, om jag hoppades dig råka
 Så glad, så modig nu, som förr du var,
 Då skulle jag visst ej mitt hufvud bråka
 Med konster från min korta klädnings dar;
 Men då fanns glädje, nu är sorg blott kvar!
 Jag måste frukta, att ditt mod är brutet,
 Då konstens land du mot vår öken bytt;
 Jag måste frukta, att för det beslutet
 Ditt sköna hopp om glans och lycka flytt. —
 Jag velat lifva opp din kraft på nytt.
 Ja, den skall vakna, när man vill dig böja
 Och vågar ödmjukhet dig föreslå;
 Mot fruktad kränkning skall din själ sig höja,
 Och hög och ädel skall bland oss du stå,
 Och onkel tjusas när han ser dig så.
 Och jag skall än få se ditt öga ljunga
 Af harm, af trotts, af stolthet, fritt och klart,
 Och höra dessa ord ifrån din tunga,
 Som få af hvarje puls i hjertat fart.
 O, det blir himmelskt! Dyre, kom, kom snart!

Andra Akten.

Samma rum som i förra Akten.

Första Scenen.

JULIA. FRANK.

(Frank sitter vid ett bord i öfre ändan af salen och håller på att spika duk på ramen till det blifvande porträttet. Julia står nära till och ser på).

JULIA.

Du var förstämd helt visst, när nyss du kom,
Låt bli att neka det, bekänn det bara.

FRANK.

Tyst, Julia, tala icke mer derom.

JULIA.

Hur vill jag annars väl förklara
Den kalla obekanta blick du gaf
Till svar på min?

FRANK.

Den vet jag ej utaf.

Kall kunde den ej gerna vara
Då hjertat brann —

JULIA.

Jo pytt!

FRANK.

Jo ganska sant.

Kanhända bar den sken af obekant,
 Den måste så ju för den platta skara,
 Som omgaf oss på hvarje kant.

JULIA.

Derute ja, men sen derinne
 I farstun? Har det fallit ur ditt minne
 Hur onkel gick tillbaka litet grand
 För att om vagn och hästar ordinera?
 Då stodo vi vid öfre trappans rand
 Ett tjog sekunder visst, om icke flera,
 På tumanhand.

FRANK.

Och om vi stått der tio tjog, hvad mera?

JULIA.

Det torde kanske föga intressera,
 Kanhända skall du till och med bli stött,
 Du vet dock sjelf, hur kyligt den blef mött,
 Den varma kyss, jag då till välkomst skänkte.

FRANK.

Visst möjligt, när hvar stund jag tänkte
 Om han vändt om och såg oss kyssas — han,
 Den gamle, grå toppridarn, herr von Dann.

JULIA.

Min Gud! Hur kallar du min onkel?

FRANK.

Vådan

Tar jag på mig, var lugn i hvarje fall.
 Toppridare, så kallar jag en sådan,
 Som fordrar att man krypa skall
 För honom eller hans miljon i lådan.

JULIA.

Har onkel fordrat detta?

FRANK.

Han väl ej,
 Men hvad som är detsamma, hans lakej.
 Det skedde visst på principalns inrådan.

(Korrt paus).

Men nu, min Julia, är man honom qvitt,
 Nu höra vi hans steg i trappan redan,
 I fall han kommer —

JULIA.

Nå, än sedan?

FRANK.

Nu få vi kyssas fritt.

*(Ställer bort ramen och stiger upp).*JULIA, *(afvisande)*.

Du har ditt arbete, var god och sitt!

FRANK, *(stött)*.

Så, har du hunnit lära dig den tonen
 Af söta onkel ren och af miljonen?
 Men jag, jag lyder pipan ej —

(Omfamnar och vill kyssa henne).

JULIA, (*skjutande honom tillbaka*).

Nej pass!

Jag tycker ej om kyssar à la glace.

FRANK.

Men, Julia, säg hur vill jag väl förklara
En sådan ändring, kan den verklig vara?
En kyss?

JULIA.

Nej, nu är jag i min tur kall,
Fast ej som du det var i alla fall.

FRANK, (*förtrytsamt*).

Ha, for jag för att nå en fröjd som denna
Till detta vargaland, en svag minut,
Med äfventyr att surna här till slut!
Jag var förgjord, det måste jag bekänna.

JULIA.

En vacker början! Surna vid en hand,
Som engång var hos dig så högt i tycket,
Och kalla detta land ett vargaland,
Ditt eget hemland! Nej, det är för mycket.
Vill du ej surna, väl, så sätt dig ned,
Arbeta, måla, lemna mig i fred.
Du skall få ämnen nog, blott du mig lyder.
Se så, palett i hand, att börja med!
Begynn, herr målare, gör först etyder.
Här har du strax en flicka, som är vred.
Jag blir modell.

FRANK, (*försjunken i sig sjelf*).

Farväl då, fröjd och lycka
I denna länge, länge drömda hamn!

Farväl mitt glada hopp, att här få trycka
 Min största skatt på jorden i min famn!
 Min sällhet var en skuggbild blott, ett namn.

JULIA, (*bevekligt*).

Men, Axel, Axel!

FRANK,

Ingen man af heder
 Vill bli behandlad så. Det är nog af.
 Jag är ej den, som tål att tryckas neder
 Och minst af den, som jag mitt hjerta gaf.
 Jag är en konstnär jag och ingen slaf.

JULIA.

Men Axel, hör mig då!

FRANK.

Man djerfs begära,
 Att jag skall dyrka den, som pengar har.
 Man ber mig klaga, tigga; pass! nej svära
 Det tänker jag åt judar en och hvar.
 Jag packar mina penslar hop och far.

JULIA, (*fattande hans händer*).

Min goda, goda Axel, men besinna,
 Att skrämma så din Julia! Att du kan!
 Jag är ju ej artist, ej målarinna,
 Ger du modeller, bjud dem åt en ann.
 Hvad gagnar mig att se en vredgad man?

FRANK.

Att neka mig en kyss!

JULIA, (*sträckande sin mund mot hans*).

Se här, tag tvänne.

FRANK, (*dragande sitt hufvud tillbaka*).

Ej nu, en annan gång.

JULIA.

Nå lika godt.

Låt mig få stryka rynkan ur ditt ännu.

Ett år har hunnit fly, sen jag det fått.

FRANK.

Tyst, jag hör steg!

JULIA, (*lyssnande*),

Nej, det var vinden blott.

FRANK.

Så vill du verkligt än min Julia vara.

JULIA.

Hvems då i vida världen om ej din?

FRANK.

Nå väl! (*omfamnar henne*).

JULIA.

Tyst, onkel hörs.

FRANK.

Å, ingen fara!

Det drog i trappan blott; nu är du min.

JULIA, (*kysser honom lätt på pannan och sliter sig lös*).

Släpp, dyre älskade, han kommer in!

Andra Scenen.

v. DANN. FRANK. JULIA.

v. DANN.

En vacker dag!

FRANK.

För mycket sol, min herre.

v. DANN.

Just solen, tycker jag, ger den behag.

FRANK.

Ursäkta mig, så tycker icke jag.

v. DANN.

Den sortens smak förstår jag ej, dess värre!

FRANK.

En sal, som denna tål ej mycken dag.

v. DANN.

Rätt ledsamt, att den ej är er i lag;

De andra rummen äro alla smärre.

FRANK.

Då tar jag detta stora helst ändå.

v. DANN.

Der träffar ni min smak. Mig tycks, i små

Bli alla tankar små, liksom betryckta.

FRANK.

Så framt de icke födas ren förryckta,

Då svälla de i alla fall.

v. DANN.

Får gå.

FRANK.

Men dagern här är afskyvärd.

v. DANN.

Hur så?

FRANK.

Man målar icke gerna i en lykta.

JULIA, (*tyst till Frank*).

Men, Axel, vill du tvinga mig att flykta?

Bemöt den goda gubben ej så kort.

FRANK, (*tyst till Julia*).

Bemötande mot anspråk, sort mot sort.

v. DANN.

Hvad mått och steg står då att taga?

Hur önskar ni? Kanhända går det an

På något sätt att ljuset här försvaga?

Ifall man kunde — —

FRANK.

Kunde? Jo, man kan

Allt hvad man vill. (*För sig*). Tror han jag tänker klaga.

v. DANN.

Det kallar jag att tala som en man.

Man kan om blott man vill, det tror jag äfven.

FRANK, (*tyst till Julia*).

Hör hur han gör sig till den gamla räfven.

JULIA, (*tyst till Frank*).

I himlens namn var höflig, han är sann! (*För sig*).
 Jag är olycklig, var det det jag vann?
 Här har jag tyget, som jag ställde väfven.

v. DANN.

Godt mod vid rodret har god hamn för stäfven
 Men nu, om nu jag visste, hur man bäst
 Bör ställa till. Befall blott! Hela huset
 Står till er tjenst.

FRANK.

Nå väl, ett tücke, fäst
 För hvarje fönster, tempererar ljustet;
 Det kan min herre minnas till härnäst.

v. DANN.

Gå, Julia, genast du och skaffa täcken.

FRANK.

Behöfs ej. Jag blir hemtam snart som gäst,
 Jag vill gå sjelf och välja dem på fläcken.

v. DANN, (*tyst till Julia*).

Blir det ej karl af den, så rider necken.

FRANK.

Han finns dernere ju er ynkerygg.
 Han som mig körde hit?

v. DANN.

Hvem, gamle Trygg?

FRANK.

Han spelar gerna adjutant åt värden,
 Han för mig till värdinnan —

JULIA, (*tyst till Frank*).

Du är stygg.

FRANK.

Jag känner gunstig herrn, sen sista färden. (*Går*).

Tredje Scenen.

v. DANN. JULIA.

v. DANN.

Förunderligt! Jag är som skygg
För denna arma yngling, jag den rike
I verlden har jag aldrig sett hans like,
Så stolt, så fri, så öppen, så bestämd.

JULIA, (*för sig*).

Nå, Gud ske lof, så slipper jag bli skräm
För hvad jag ställde till.

v. DANN.

Ett kungarike
Skall säkert icke räkna många slike.
Mig har han fångat strax med första blick.

JULIA.

Men, bästa onkel, litet mera skick,
Det kunde dock ej skada, vill man tycka:
Han är för spotsk, som främmande ännu.

v. DANN.

För spotsk? Kantänka! Ja, han vill ej smycka
Sitt språk med fraser, söt och honungsljuf.
För spotsk? Min fröken, ja, så menar du.
Jag vet, den som hos er vill göra lycka

Skall gå på tå, som om han gick med krycka,
Skall buga, smila, tala som ur bok.

JULIA, (*för sig*).

Ack, vise onkel, hvad du tror på tok!

v. DANN.

Men annat är att hufvudet förrycka
På snärtor och få bifall af en klok.

JULIA.

Min bästa onkel!

v. DANN.

Hvad behagas?

JULIA.

Jag tror att ni bedömt oss skeft ändå.

v. DANN.

Det vore kärt, dock tviflar jag derpå.

JULIA.

Det är en lott, som ständigt var de svagas,

Att hållas af de starkare för små,

Små, andligt fadda, skapta blott att jagas

Af deras nycker, ej att dem förstå.

O det är qvinnans öde, men det dagas

Engång, det törs man spå.

Föröfrigt äro vi just som vi tagas,

Eländiga, om man vill ha oss så,

Bedrägliga, ifall man vill bedragas;

Men trogna, sanna, hjertliga också.

v. DANN.

Nej, hvilken lära!

JULIA.

Vill ni den försmå?

Förlåt mig onkel, läran är vår sagas.

v. DANN.

Jag tycker om dig, barn, håll ut, får gå.

JULIA.

Jag undrar föga dock, när jag betänker
 Hur litet onkel har fått göra rön,
 Att ni gör qvinnan orätt, att ni skänker
 Så ringa aktning åt vårt arma kön.
 Blott kärlek vinner kärlek, som sin lön;
 Ni har ej älskat. — Men förlåt, jag kränker
 Ert hjerta blott.

v. DANN.

Far fort! Det är min bön.

JULIA.

Ni sått ert guld och skördat svek och ränker. —
 Men hvad, i himlens namn? En droppe blänker
 I onkels öga? O, hvad den är skön!

v. DANN.

Hvad nu? Ett litet solstyggn blott, ej annat.
 Du kikar då på allt, det är förbannadt.

JULIA.

Må vara då, ett solstyggn ur er själ,
 Som smälter litet is, jag ser det väl. (vekt).
 Ack, onkel, hvad har ni ej måst försaka
 Af lifvets sanna lycka, hvilket schakt
 Af verklig sällhet bröt ni? Se tillbaka
 På dessa år, som ni tillryggalagt!

Hvad blef er vinst, den glädje ni fick smaka?

Jo, guldets glans och rikedomens makt,

Bekymmersamma lika att bevaka

Som att förvärfva, har ni ofta sagt.

Men aldrig har en qvinlig hand sig lagt

Rätt mjukt i er, — ni har ej ägt en maka,

Ni lefvat, njutit, lidit blott för er.

v. DANN.

Låt bli att titta, flicka, tala mer.

JULIA.

Jag frågar hvem på vida jorderingen

Er mött med värma, utan svek?

Jo, en, här hemma en, ett barn i lek,

En fågelunge, som nyss lyftat vingen,

Som fladdrar kring er och med skämt och smek

Än retar er till harm, än gör er vek.

v. DANN.

Vek! Det är osannt. Vek? Det gör mig ingen. —

Men är du ensam, du? Än Trygg?

JULIA.

En ek,

En knotig ek, ett exemplar af tingen.

Och, om ni vill, vår hushållsfru, fru Bingen,

En skruppen varelse, en vidbränd stek

På världens glöd af mödor och bekymmer.

Att ni ej lärt er af oss två

Värdera qvinnan, kan man lätt förstå. —

Men jag försäkrar, att det skymmer

För edra ögon nu ändå.

v. DANN.

Och om det skymde, hör jag dock. Håll på!

JULIA.

Jag sagt ren hvad jag har att säga,
 Mer än jag bordt, kanske;
 Jag vet, att mina ord ej mycket väga,
 Men sanna äro de.

Jag märkt så nu, som härförinnan
 Hur ringa aktning onkel bär för qvinnan,
 Och därför — —

v. DANN.

Har du velat ge

En liten läxa åt din onkel arma,
 Som ägt två ögon att ert värde se
 Och dock ej lärt att älska, endast larma
 Om er, om allt på jordens rund.

JULIA.

Ack, misstyck ej!

v. DANN.

Nej, tack af hjertats grund

För dina ord, de öppna, varma.
 Du är mig dubbelt kär i denna stund,
 Hur vill jag fordra, att ditt öga,
 Som sett af lifvet än så föga,
 Skall genomskåda detta hårda skal,
 Som är ett gammalt hjertas stela yta?
 Men, vet du, skulle hälften af de qual,
 Som bott derinom, engång flyta
 I dina ådror, sågs om några dar
 Ej ens ett skal af dig, min flicka, kvar.

JULIA.

Hvad, onkel? Har ert hjerta klappat
 Af andra qval, än öfver likars nöd?
 Hvad? Har ni spelt det spel om lif och död,
 Som kallas kärlek?

v. DANN.

Jag har spelt och tappat.

JULIA.

Och lefver dock!

v. DANN.

Om denna matta glöd
 Som trettiårig aska fått begrafva,
 Om denna gnista under stelnad lafva
 Bör kallas lif.

JULIA.

O, tala icke så.

Nu vet jag hvarifrån den värma stannar,
 Som ständigt röjs hos er, ja, stundom flammar,
 Som ofta, ofta smälter er som vax.

v. DANN.

Om du ser spöken, flicka, går jag strax.

JULIA.

Men, goda onkel, hvarför neka
 Till dessa känslor, eldiga och veka,
 Som väckas dock så lätt uti er barm;
 Än skapa sällhet vidtomkring, än leka
 Som barn bland oss i fröjd, i harm;
 Som aldrig skada någon, endast vålla,
 Att man blir varm tillbaka, att man kan
 Så innerligt, så hjertligt af er hålla?

v. DANN.

Nu tyst! Du talar som en liten fjolla.
 Jag får ej äga känslor, jag, en man;
 Mig får ej någon makt förtrolla.

JULIA.

Men onkel tåras ofta som en ann.

v. DANN.

Man har ett värde dock att upprätthålla.
 Man är en karaktär, en stel, välan,
 En menskohatare, men ingen nolla.

JULIA.

Men onkel tåras ofta dock.

v. DANN.

Se der!

Der är du med ditt tåras åter,
 Du vet dock, att en man jag är,
 En man kan mulna blott, en qvinna gråter.

JULIA.

Men onkel likaså, om ni förlåter.

v. DANN.

Du är oslipplig, unge, säg mig när
 Du sett en verklig tår uti mitt öga,
 En tår, som fallit ned? Det tror jag föga.
 Min blick kan synas skum emellanåt,
 Den skyms af töcken då, men ej af gråt,
 Af töcken, som helt lätt deröfver simma.

JULIA.

Ack, huru ofta såg jag ej den våt,
 Så våt, min onkel, att den tycktes glimma.

v. DANN.

Du toka, så gör äfven minsta dimma,
 När solen kastar litet sken ditåt.
 Men hör mig nu, om du kan spara,
 En half minut, ditt sladder, att jag får
 En smula tid att mig försvara.
 Ett gammalt hjerta, huru stelt det slår,
 Har vår nångång, fast ej den varma, klara,
 Den mäktar dock utur den is, som år
 Inom oss hopat, lösa, ej en tår,
 Nej töcken, barn, en liten dimma bara.
 Hvem styr den dimmans vägar sen, hvem rår
 Derför att den vill helst i ögat vara?
 Men ögat mulnar, sjukas då — har vår.
 Se så är saken.

JULIA.

Onkel sluta

Ej än, säg, när ni är så himmelskt god,
 Hur var den qvinna skapt, som hade mod,
 Att se er kärlek och att den förskjuta?

v. DANN.

Jag var en fattig yngling, och jag stod
 I verlden ensam, utan stöd att luta
 Min blomning mot. Jag blommade likväl,
 Ty eld och kärlek bodde i min själ,
 Och kärlek, flicka, gafs mig fullt tillbaka.

JULIA.

Hur blef då ej den älskade er maka?

v. DANN.

Jag sagt dig ju, att jag var fattig, jag.

JULIA.

Och hon, den arma, var tillräckligt svag
Att ej för er ett lumpet guld försaka?

v. DANN.

Ej hon, men den, som skref för henne lag.
Vi drömde blott om fröjd och lycka båda,
Men unga drömma de, de gamla råda.
Korrt sagdt, hon gafs som offer åt en man,
Som, förrn jag fick en aning om min våda,
Med börd och skatter hennes fader vann.

JULIA.

Och ni?

v. DANN.

Jag?

JULIA.

Blef?

v. DANN.

Blef, sen mitt lif förbrann,
Den torra mumie du nu kan skåda.

JULIA.

Nej, onkel, ljug ej så, det går ej an.

v. DANN, (*upprörd*).

Håll! Ur hvad djup i afgrunden, på jorden,
Fick du i dagen de fördömda orden:
Det går ej an? Just nu, i denna stund
Hur kommo de, min Julia, i din mund?
Ja, det var de, som släckte min förhoppning,
Som bröto ned min lycka i dess knoppning,

Som jagade mig sjelf kring verdens rund.
För dem och "kan ej" har jag gått i grund.

JULIA.

I grund? O, att ni talar så! Jag frågar:
Är den en mumie, hvars inre lågar
Af lif, som ert?

v. DANN.

Mitt barn, du tycker så,
För det jag skälfver för ett ord, som plågar.
Lif? Om du sett mig lefva, sett mig då,
När hopp och kärlek bodde än härinne!
Ännu, sen många lustrer gjort sitt tåg, —
Jag blygs att nämna det, — kan minsta minne
Från dessa tider bryta upp en våg
Ur vinterisen i mitt frusna sinne,
Som när jag nyss den unge målarn såg.

JULIA.

Såg honom? Onkel, säg, förtälj, förklara — —

v. DANN.

Det var en blick, ett menskoöga bara,
Jag såg, men detta öga, denna blick,
Dess färg, dess djupa glans, dess hela skick,
Såg jag i vida verlden blott hos tvänne,
Hos honom, honom, flicka, och — hos henne.

Fjerde Scenen.

v. DANN. JULIA. FRU BINGEN.

FRU BINGEN, (*häftigt inträdande*).

I himlens namn, kom hjälp mig, herr von Dann!

Kom hjälp mig att mot målarne strida!
 Han kommer, båda komma, Trygg och han;
 Han fått den gamla dären på sin sida.

v. DANN.

Var korrt, min fru, så korrt ni kan!

FRU BINGEN.

Visst kan det smärta en, visst kan det svida
 Uti ens hjerta, att en okänd man — —

v. DANN.

Tyst, gnäll ej så! Er röst är svår att lida.
 Säg lugnt hvad saken gäller.

FRU BINGEN.

Så minsann!

Jo, målarne han grasserar efter täcken.

v. DANN.

Hå! är det derifrån den kommer skräcken?
 Gif honom dem, så slippen I hvarann.

FRU BINGEN.

Omöjligt, herre, nej, det måste nekas.
 Att hänga dem för fönstren ut att blekas,
 Ack nej, det kan man ej, det går ej an.

v. DANN, (*utom sig*).

Ni är den värsta mara, någon fann.
 Fort ur min åsyn med ert tjut och gnissel
 Förgjorda öronrasp och ögongissel!
 Jag kan ej tåla — —

JULIA, (*trädande emellan med lyftadt finger*).

Kan ej?

v. DANN, (*slående sig öfverraskad för pannan*).

Jag, en man!

Men jag vill visa, att jag kan fördraga.

(*Går till fru Bingen, med synbar kamp mot sin hetta*).

Min fru, min goda fru, vill ni ej taga

En liten hvila? Sätt er, lugna er.

Det gäller ju ett lappri, som ni ser. (*Tyst till Julia*).

Hvad menar du, säg, hör jag till de svaga?

JULIA, (*tyst till v. Dann*).

Ack, bästa onkel, blott ni kunde laga,

Att ej er styrka såg så tillgjord ut.

v. DANN.

Tyst! Du kan reta mig, du ock, till slut.

Se efter än!

(*Till fru Bingen, som satt sig, men vill stiga upp igen när han nalkas*).

Min bästa fru, sitt stilla!

Ni nämnde täcken nyss, var det ej så?

De kunna blekas, kunna fara illa?

FRU BINGEN.

Jag sköter ej ert hus för att förspilla

Hvad i min ringa vård jag kunnat få.

v. DANN.

Ja, tack! Jag tackar er, jag måste gilla

Er omsorg så i detta, som i allt.

(*Tyst till Julia*).

Hvad syns, fördrar jag nu?

JULIA, (*tyst tillbaka*).

Det är en villa,

Ni krusar bara, och ert krus är kallt.

v. DANN, (*skakande på hufvudet och gående tillbaka till fru Bingen, efter en kort paus, lugnare*).

Fru Bingen, vi bli båda gamla,
Och ålderdomen har just ej behag.

FRU BINGEN.

Man kan ej — —

v. DANN, (*uppbrusande åter*).

Hur?

FRU BINGEN.

Förhindra sig att samla

År efter år, dag efter dag,
Så länge man är till.

v. DANN, (*lugnare*).

Det medger jag.

Det kan man ej, men eljest kan man mycket,
Långt mer än ni och mången annan tror.

FRU BINGEN.

Att kunna tåla är dock hufvudstycket.

v. DANN, (*för sig*).

Det der var bra. Så sade ock min mor.

FRU BINGEN.

Isynnerhet, herr Dann, när man beror.

v. DANN.

Beror?

FRU BINGEN.

Ja, såsom jag och många andra,
Som haft vår bättre tid och sett den vandra.
Vi lefva sen på nåd.

v. DANN, (*rörd*).

Min bästa fru,

Gör mig ej sorg, vi missförstått hvarandra.

Ni lefver här på ingens nåder nu.

Att jag blef ond här nyss, det må ni klandra;

Men hur min vrede är, det vet ni ju.

Mitt hårda språk, det ber jag er förgäta,

Det är gudnås som lynnet är.

Ni vet, att ålderdomen gör mig tvär,

Förarglig ofta, knarrig, snar att träta.

Dock vet jag att ert värde mäta,

Vet hur omistlig ni är här,

Hur det stod till i gården er förutan.

JULIA, (*tyst till v. Dann*).

Nu ljudar åter rätta ton i lutan.

v. DANN, (*tyst till Julia*).

Tig, unge, jag kom af mig, glömde rakt

Att visa hur jag har mitt sinne spakt.

FRU BINGEN.

Ack, goda herr von Dann, kanske att rutan

Gör solen mindre skarp.

v. DANN.

Hur menar ni?

FRU BINGEN.

Jag menar: om jag ger hvad de begära?

v. DANN.

Hvad! Täcken?

FRU BINGEN.

Ja, det måste väl så bli.

v. DANN.

Det fägnar mig, det gör ni rätt uti.

FRU BINGEN.

Jag är så lätt förstämd, jag har fått bära
Så mången bitter sorg.

v. DANN.

Som gått förbi,

Jag hoppas det?

FRU BINGEN.

Ja, himlen vare ära!

Dock undrar jag, att jag så häftig var
Emot den unge målarn, fast så nära
Jag såg hans båda ögon.

v. DANN.

Hur?

FRU BINGEN.

Ett par,

Hvars likar jag ej sett sen unga dar,
Då jag dem såg hos engeln här, er kära.

v. DANN.

Ni mins dem, fast ni knappt dem såg, förrän
Ni måste flytta från vår ort igen
Och fick först, sen de slocknat, återvända.

FRU BINGEN.

Hvem glömmer dem, som engång såg dem tända?

v. DANN.

Och målarn? Hennes ögon likna hans?

FRU BINGEN.

I allt, gestalt, blick, trolskhet, färg och glans,
Det är som om han ärft dem, så de blända.

JULIA, (*till v. Dann*).

Men om han vore hennes son, kanhända?

v. DANN.

Nej, nej, hans namn är icke hennes mans.

Femte Scenen.

DE FÖRRE. FRANK. TRYGG,
(*med några täcken*).

FRANK.

Det var ett sökande förutan ända
Att finna nycklarna. Se här vårt fynd!
Gå nu och städa efter oss, fru Bingen.

FRU BINGEN.

O jemmer, de ha hittat nyckelringen!

v. DANN, (*leende till fru B.*).

Nu är er rätta pröfvotid begynd.

FRU BINGEN.

Men hvem kan väl bli ond på honom? Ingen.

(*I det hon går ut*).

Med bästa sidentäcket är dock synd.

Sjette Scenen.

DE FÖRRE, (*utom fru Bingen*).

FRANK, (*blickande efter den utgående*).

Hon var ju mensklig nu, den gamla maran,
Derute höll hon ett förfärligt larm.

v. DANN.

Ursäkta, herre, endast faran
För hennes täcken gjorde henne varm.

FRANK.

Varm? Kalla det ej värma, som var harm.

v. DANN.

Man måste tåla något af de gamla.

FRANK.

Rätt gerna, blott de nöjas med att samla
En hop miljoner stilla och i fred
Och låta bli att poeka, gnata, skramla
Och vända hela världen upp och ned.

v. DANN.

Det sista, herre, är de ungas sed.
Att tala öppet klär, men ej att svamla.

JULIA, (*tyst till Frank*).

Det slutas aldrig väl, om han blir vred.

FRANK, (*utan att akta på Julia, häftigt till v. Dann*).

Att svamla? Hur? Hvad menar ni dermed?

v. DANN, (*med hetta*).

Jag menar jag... (*Hejdar sig*). Nej, låt oss vänner vara.
Ni är för god att fråga, jag att svara.
Räck mig er hand.

FRANK.

Får gå, här är den, tag.

v. DANN.

Jag råkar snart i ifver.

FRANK.

Också jag.

JULIA, (*för sig*).

Nå himlen vare tack, den slöts då striden.

v. DANN, (*tyst till Julia*).

Det blir en sann artist af den med tiden.

(*Till Frank*).

Min unga vän, jag tror vi lätt fått krig.

FRANK.

Jag tror det ock; det feltes ganska föga.

v. DANN.

Jag brusar upp mot dem, som stöta mig.

FRANK.

Och jag mot dem, som vilja spela höga.

JULIA, (*förstulet till Frank*).

För min skull, Axel, hejda dig.

v. DANN.

Ert språk förstår jag ej: stor sak! Ert öga,

Det är en tolk, som talar till min själ,

Och gör att jag ej allt så noga väger.

FRANK.

Om så är fallet, har jag skäl

Att vara nöjd att detta arf jag äger.

v. DANN.

Ett arf? Hur sade ni? Af mor, af far?

FRANK.

Min bästa herr von Dann, det har

Så litet vigt för er att detta höra.
 Min blicks legend hvad kan väl den er röra?
 Jag kom att nämna den ett arf, det var
 Emedan förr jag hörde folk så göra
 Här i mitt hem, i mina barndoms dar.

v. DANN.

Jag häpnar.

FRANK.

Nu till arbets! Det skall lätta.

(Till Trygg).

Se så, min gamle kund, vak upp, var snar,
 Se efter att ni får er tross till rätta
 För tre af fönstren, detta, detta, detta;
 Tag täcket!

TRYGG.

Hur skall jag det fästadt få?

FRANK, *(visande på bordet).*

Der har ni hammare och nubb, låt gå!

TRYGG.

Man kan ej spika genom täcket heller.

FRANK.

Vill ni stå här och pruta, när det gäller?

TRYGG.

Åhå!

v. DANN.

Man kan ej? Fy du! Spika på!

(Trygg fäster upp täckena).

FRANK.

Vid detta fönster skall staffliet stå.

(Flyttar staffliet på sin plats och ställer upp ramen).

Och här, min Jul—, *(rättar sig)* min fröken, ställer
Jag stol för er, sitt ned!

v. DANN, *(tyst till Julia).*

Den der är skapt att tämja små mamseller.

JULIA, *(för sig).*

Blott han ej ville tämja gubbar med.

FRANK, *(till Julia, som satt sig, i det han fattar sitt kolstift
och ställer sig framför sin tafla).*

Se så, tag nu en min, som när ni glädes
I djupa hjertat och till hälften ler.

v. DANN.

Herr Frank, kan jag få vara här tillstädes
Och se uppå? Säg öppet ut, jag ber.

FRANK.

Den talar ständigt öppet, som ej rädes;
Blif qvar, tag plats, i fall det roar er.

Till Julia).

Ej hitåt! Se åt sidan litet mer.

v. DANN.

Ursäkta att jag frågar än. Är drägten
Som den bör vara? Hon är hvardagsklädd,
Kanske för mycket enkelt, är jag rädd?

FRANK.

Skall fröken presenteras utom släkten,
Kanske på hofvet?

v. DANN.

Skämta ej, min vän,
 Min Julias dräkt, er smak bestämmer den.
 För min del ser jag helst om hon får vara
 Så enkel, som hon rörs kring min person,
 Ty blott för mig, mig gamle, målas hon.

FRANK.

Det gör mig nöje, och jag kan förklara
 Att ni i detta tycke träffat ton.

v. DANN.

En hufvudsak är likhet, likhet bara.
 Nås den, så vill jag ej på summor spara.

FRANK.

Herr Dann, ni tänker nu på er miljon;
 Men vet och hör det utan alla fraser,
 Jag har mitt gifna pris och tar ej gracer.

v. DANN, (*för sig*).

Man kommer då ej ur en fläck med den.

JULIA, (*till v. Dann*).

Håll ut, min onkel, tröttna icke än.

FRANK.

Min fröken, passa på, gör ej grimacer! (*till Trygg*).
 Och ni, ni har ju slutat, gå er väg!
 Hvem bjuder er stå qvar och gapa?

v. DANN.

Gå, Trygg! Är något otaladt än, så säg.

TRYGG.

Nej, herre.

FRANK.

Marsch! Rör föttren, gamla apa.

*(Trygg knyter handen och går brummande ut).***Sjunde Scenen.**DE FÖRRE, *(utom Trygg).*

v. DANN.

Min unge vän, om ni har tålmod,
 Så låt mig tala fritt, det är min vana.
 Jag känner er ej närmre, men kan ana,
 Att ni med all talang dock ej är rik.

FRANK, *(leende).*

Nej, herre, jag är fattig, mängden lik.

v. DANN.

Och det finns törnen på artistens bana.

FRANK, *(med en blick på Julia).*

Men också rosor, blott man vet att spana.

v. DANN.

Jag tänkte, sen jag nu är en relik,
 En skugga blott af hvad jag var tillförne,
 Och måste vänta, hvarje dag, mitt slut,
 Få rödja undan för en vän ett törne:
 Få skapa någon liten fröjd förut.
 Jag äger skatter, mer än jag behöfver,
 Kan slösa en miljon, och dock ha öfver,
 Hvad gör jag väl med detta öfverflöd?
 I lifvet föga, mindre än som död.
 Jag har hört noga åt på alla kanter,
 Men har ej slägtingar, ej ens förvandter

Att lemna mina rikedomar åt;
 Jo, en ändå, det lilla stycket, *(Pekande på Julia).*
 Som här ni ser, knappt värd en enda plåt.
 Hon skall få allt, och det är dock för mycket.
 Ni finner nu hvarför jag nyss er gaf
 Den vink, det anbud, som ni böjde af.

FRANK.

Ett är mig dunkelt dock; jag kan ej finna
 Hvad jag har gjort för att er ynnest vinna.

v. DANN.

Visst ingenting, men allt förklarar sig
 I dessa ord: ni intresserar mig.

FRANK.

Det är långt annat än jag djerfts förmoda.
 Men har ni mer än nog för er person,
 Så bjud åt någon annan af ert goda,
 För min del var jag ständigt af den tron,
 Att ingen man får vara nådehjon.

JULIA, *(för sig).*

O min beräkning! Ack den hårda pannan!

v. DANN, *(tyst till Julia).*

Blir han ej målare, blir ingen annan.

JULIA, *(tyst till v. Dann).*

Min goda onkel, gör ännu försök!

v. DANN, *(tyst till Julia).*

Må ske engång, men det går upp i rök.

(Till Frank).

Ni är artist, jag vet att ni som andra — —

FRANK, (*afbrytande*).

Nej, fröken, hvilken min! Säg, skär ni lök?

v. DANN.

Jag menar, unge vän, att ni tänkt vandra
I konstens sköna spår Europa kring;
Men utan medel gör man ingenting.

FRANK, (*visande sitt kolstift*).

Här är mitt medel.

v. DANN.

Bra, rätt bra, men världen
Tar penningar för allt, kan ni förstå.
Ren sjelfva resan, herre, blotta färden,
Vagn, hästar, allt blir dyrt, var viss derpå.

FRANK.

Har man ej råd att åka, kan man gå.

v. DANN.

Välan, ni går. Men vet ni hvad det kräfves
För tålmod att gå, hur svår och lång
Ni måste finna vägen mångengång,
Hur värst af allt att tiden går förgäfves?
Men låt oss anta, att ni nått ert mål.
Ni tänker dröja der, ni vill studera.
Godt, men ni är ej gjord af jern och stål,
Ni vill ha husrum, kläder, mat, med mera.
Det kostar; ni är utan mynt; säg kan
Ni tänka på att dröja qvar der längre?

FRANK.

Jo, jag kan svälta, herre, det går an;
Man spänner endast bältet litet trängre.

JULIA, (*tyst till v. Dann*).

Han är artist.

v. DANN, (*tyst till Julia*).

Långt mer, han är en man.

FRANK.

Vill fröken hvila litet, så välan.

v. DANN.

Ni afslår då mitt anbud, ni föraktar

Min ringa tjänst?

FRANK.

Jag nämnde mina skäl.

Jag får ej motta den, men jag betraktar

Mig som er godhets gäldenär likväl.

Och nu att hemta färg! Ett kort farväl!

(*Går*).

Åttonde Scenen.

v. DANN. JULIA.

v. DANN, (*betraktande teckningen*).

I sanning, ja, en likhet, det är gifvet.

JULIA.

Ack, onkel, jag är ledsen, jag vill dö.

v. DANN.

Hvad nu? Derute finner du en sjö,

Gå, kasta dig i den, så slipps ju lifvet.

JULIA.

Ja, skämta! Jag är allvarsam.

v. DANN.

Hvad grubblar fröken på? Säg fram!

JULIA.

Jo, på herr Frank, och på hur öfverdrifvet.
Han bär sig åt mot er i allt.

v. DANN.

Den saken, flicka, kan du ta helt kallt.

JULIA.

Jag vet, att han är fattig, ja, jag känner
Hur djupt bekymren på hans sinne tärt.
Han är så ensam, har ej släkt och vänner,
Han söker inga, aktar det ej värdt.

v. DANN.

Då liknar han ju mig, det är mig kärt.

JULIA.

Men hvarför vill han ej bespara
Sig alla sorger, säg mig det,
Då onkel bjuder hjälp?

v. DANN.

Jo, jag kan svara:
Det sker af stolthet, och han handlar rätt.

JULIA.

Och sen hans ton mot er, hans hela sätt —

v. DANN.

Det kunde något höfligare vara.

JULIA.

Ack, onkel, tröttna ej ändå, var huld,
Var vänlig allt ännu, följ blott ert hjerta.
Ni är så ömsint, ni är god som guld.

v. DANN, (*täppande sina öron*).

Heda! Du är förgjord, du yrar, snärta.

JULIA.

Det måste fram, jag säger det med smärta:
Han rår ej för sitt sätt, det är min skuld.

v. DANN.

Din skuld? Nej detta blir för galet!
Din skuld? Hvad är din mening med det talet?
Hans skick, hans sätt, hans språk, hvad rör det dig?

JULIA.

Hör endast, att jag får förklara mig.
Jag hade två förslag, och gjorde valet
Så dumt, som möjligt.

v. DANN.

Gåtor allt ännu.

JULIA.

Jag kände förr herr Frank, jag sagt det ju.
Att han var fattig, visste jag tillika,
Men stolt också, ja, mer än många rika.
Dock, det var då, när han sin framtid såg
I ljus ännu, i glans sin konstnärsbana.
Nu var han kommen hit. Jag måste ana,
Att han var bruten nu till mod och håg.
Jag tyckte, onkel, att hans öde låg
I mina händer, tänkte på er vana
Att hjälpa alla, hvar ni någon fann,
Som trädde modigt fram och vann ert tycke.
Då grubblade jag fram mitt mästestycke — —

v. DANN.

Och detta blef, ifall min tro är sann,
Helt visst för ditt geni ett kostligt smycke.

JULIA.

Ack, jag lät Trygg beskrifva herr von Dann
 Som en magnat, som en komplett tyrann,
 Hvars lif det var att kufva, att befalla,
 Att fordra slafvisk ödmjukhet af alla.

v. DANN, (*förvånad*).

Jag borde svära. Hvad i alla dar
 Var då din afsigt dermed?

JULIA.

Jo, att väcka
 Hos Frank hans stolthet, om den döfvad var.

v. DANN.

Och den blef väckt?

JULIA.

Ja, om ni fordrar svar,
 Men, ack, förmycket, att det kan förskräcka.

v. DANN.

Men nu, min fröken, sen du redogjort
 För denna plan, den älskliga, den täcka,
 Säg, tycker du, du handlat som du bordt?
 Hur har du valt personer, tid och ort?
 Jag säger: saken är den mest besatta,
 Jag i min lefnad sport.
 Att ta min Trygg till hjälp, för att förplatta
 Min karaktär inför en ung artist. — —
 Hur du har kunnat röja sådan brist
 På takt och hållning har jag svårt att fatta.

JULIA.

Min goda onkel, det var qvinnolist.

v. DANN.

Just rätta ordet. Ja, jag måste skratta.
 Men märker du, hvad du ställt till,
 Din qvinnosluget hvad af den är blifvet?
 Jag har den unge mannen kär, jag vill
 På allt sätt hjälpa honom fram i lifvet;
 Jag visar vänlighet, gör anbud; — han
 Han håller mig för en förklädd tyrann.
 Ta skänk af mig? Nej, hellre allt försaka.
 Han tror mig stolt, och han är stolt tillbaka.
 Hvad står att göras nu? Du har ju haft
 Hans öde, som du tyckt, i dina händer;
 Så styr det, visa nu din kraft!
 Jag ser ej råd, hur helst jag saken vänder;
 Jag vågar ju ej ens förklara mig,
 Af fruktan att för svårt blottställa dig.

JULIA.

Ack, onkel, att ni rör i dessa bränder,
 Som fräta i mitt hjerta nog förut!
 Låt mig få hemta mig, en kort minut.

(Besinnar sig en stund med handen öfver ögonen).

Ja det går an, ja på min ära,
 Rätt träffadt, fast min hjerna rullar kring.
 Herr Frank bär än i dag en ring,
 Som jag i Sverge ren såg honom bära.
 Med denna gör han säkert ingenting.
 Var vänlig nu, försök begära
 Att köpa den; bjud mångfallt värdet sen,
 Den har också en furstlig ädelsten.

v. DANN.

Man må försöka på — —

(Lyssnar. Steg höras i trapporna).

Tyst han är nära.

Nionde Scenen.

DE FÖRRE. FRANK, (*bärande sitt färgskrin i ena handen och med den andra fösande framför sig slätmålarren från förra akten*).

FRANK.

Ni önskar dela med er, nå välan,
Se här har jag en skråbror, herr von Dann!
Han talar ständigt om betryck och knipor;
En sten kan röras af hans nöd,
Hans sjuka hustru och hans orgelpipor,
Som gnälla hela dagen efter bröd.
Gif honom något af ert öfverflöd!

v. DANN.

Herr Frank! Han var väl nyss häroppe
Och fick sig redan då en skärf;
Men säkert är det klent med hans förvärf,
Och hvad jag gaf är kanske blott en droppe
I hans behof. Nå väl, han skall få mer,
Om ej för egen skuld, så dock för er. (*Till mannen*).
Gå nu och måla planket färdigt, herre,
Bestäm sen priset hur ni vill;
Tags det för högt i växt, är det ej värre
Än att jag lägger endast hälften till.
Se så, stå här ej längre och förspill
Er tid. Nu räntar hvad ni gjort och gjorde.

SLÄTMÅLAREN.

Ack, nådig herre, jag är svårt deran,
Jag saknar ord, omöjligt, nej jag kan —
Jag kan ej, kan ej tacka som jag borde.

v. DANN, (*skrapande sig häftigt i hufrudet*).

Fort ut i frid, ni alla Kan-ejs smorde,
Ni kung af hela riket Går-ej-an!

(*Slätmålaren skyndar ut*).

Tionde Scenen.

DE FÖRRE, (*qvarblefne*).

JULIA.

Men, gode onkel, hvarför vill ni skrämma
Den arma mannen ständigt? Är det rätt?
Ni tror er kunna allt, båd svårt och lätt,
Och kan ej ens er hetta hämma.
Kan ej — ni sjelf, ni borde säga det
Rätt ofta, som man ser, hvar dag här hemma.

v. DANN, (*med stor gest*).

Vill du ditt kan ej närmare bestämma?
Jag kan ej se förutan syn,
Det vet jag, ej på himlens fästen
Så stjernor, rycka andra ned ur skyn — —

JULIA, (*afbrytande*).

Allt detta ej, men mycket till för resten.

v. DANN.

Tig, stygga unge! Du är svår som pesten.
Bestäm mig närmare hvad jag ej kan!

JULIA, (*vekt, men lifligt*).

Ni kan ej se en varelse som lider;
Ni kan ej afslå någon mensklig bön;
Är lindring möjlig, när ett hjerta svider,

Kan ni ej låta bli att göra rön.
 Ni kan ej — hvar som helst en sträfvan röjes,
 Som vill det ädla, men af tvång fördröjes —
 Emotstå lusten att befrämja den;
 Ni kan ej såra ovän eller vän.
 Ni kan ej hindra blicken eller rösten
 Att yppa hvad inom er föregår:
 Er stämma darrar ofta och får hösten,
 Ert gamla öga fuktas och har vår.
 (Slår armarna kring hans hals).
 Ack, goda onkel, nu på nytt en tår!

v. DANN, (*skjuter henne bort och stryker sig hastigt med handen
 öfver ögonen. Till Frank, som under tiden gjort sin pa-
 lett färdig*).

Der ser ni, herre, en, som vet att skrufva
 Med knappt ett ord af sanning i sin mund,
 En riktig fågel, just en äkta dufva,
 Och henne har jag kring mig här hvar stund!

FRANK, (*för sig med synbar rörelse*).

Den satans Trygg skall få sig bot för snufva.
 Att ljuga så. (*tecknande åt Julia*). Sitt, fröken, en sekund.

v. DANN.

Här kan ni finna hvad jag måste tåla
 Af denna flicka, ja, långt mer dertill;
 På detta vis är hon i stånd att måla
 Sin onkel svart och vit, allt hur hon vill.
 Det här var ett sätt, vill ni höra flera?

JULIA.

Ren mund, min onkel, ej ett ord numera!

FRANK, (*till Julia*).

Men i er färg hvad växelspel!
Er kind har nu en glöd, att den kan bränna.

v. DANN.

Herr Frank, jag ser en blixtrande juvel
Uppå ert finger; låt mig fritt bekänna
Att lust till diamanter är mitt fel.

FRANK.

Hvad sen?

v. DANN.

Jag menar om ni sålde denna?
Höj pris, om det på pris beror.

FRANK.

Dess pris, herr Dann, är högre än ni tror,
Den löses ej med guldets i er låda;
Den är mig kär; näst mina ögon båda
Det enda arf, jag äger af min mor.
Betrakta den, se den är skön och stor.

(*Sträcker sin hand nära under v. Dannels ögon*).

v. DANN, (*uppfarande från sin stol*).

Ni heter icke Frank, ni söker dölja
Ert rätta namn?

FRANK.

Hur kan ni mena så?

v. DANN.

Jo, denna ring är mig bevis derpå.

FRANK.

Min ring?

v. DANN.

Ja, hör mig! Sen af ödets bölja

Jag drifvits vida världen kring,
 Då sände jag den ring ni bär, er ring
 Till en, en qvinna, som ej fick mig följa,
 Ej dela mina skatter, men som var
 Min barndomsvän, min brud i fordna dar.

FRANK.

Jag häpnar.

v. DANN.

Hördes då er mor ej nämna
 Mitt namn nångång?

FRANK.

Nej aldrig; endast en,
 En namnlös, henne kär för längesen,
 Som, sen han tvungits att sin hembygd lemna,
 Sändt henne denna ring från fjerran hamn. —
 Blott hennes sista suck ljud som ert namn.

v. DANN.

O himmel! Hvad du velat ämna
 Åt mig ännu. Kom, gosse, i min famn,
 Kom äg mitt allt, var som en son mig nära!
 Men hvarför bytte du ditt namn?

FRANK.

Jag fann,
 Jag tyckte mig för fattig att med ära
 Mitt stolta, högtförnäma slägtnamn bära.

v. DANN.

Då, gosse, kan du ta det åter an,
 Nu kan du hissa flaggor som i hamnen.

JULIA, (*i det hon, aftorkande sina tårar, skjuter skälmskt undan v. Dann och slår armarna kring Franks hals*).

Skall jag ej också få min del af famnen?

v. DANN, (*förrådan*).

Hvad nu? Släpp af! Det der är galenskap ju.
Hvad tänker du uppå, säg, yrar du?
Du är ju rakt ifrån förståndet, flicka.

JULIA, (*med låtsad enfald*).

Ack, aldrig vet jag att mig skicka
I onkels tycke som jag bör.
Gör jag ej rätt? Jag gör som onkel gör.

v. DANN.

Ja hon har mist all sans, det kan ej klicka.
Jag är bestört. Förlåt, min son, förlåt!
Hon är som litet tokig mellanåt.

FRANK.

Nej nu är tid att täckelset må falla.

(*Till v. Dann*)

Min far, min far, om jag er så får kalla,
Er Julia gör ej första gången så;
Vi varit länge ense ren vi två.
I Sverge ren blef aftaladt mellan båda,
Fast vi haft skygghet för att det förråda.

v. DANN.

O himlens makter, jag välsignar er
För det mig unnats denna dag få skåda.
Det haglar på mig glädje mer och mer.

(*Sluter båda i sin famn*).

JULIA.

Nu, onkel, har jag sluppit ur min våda:
Jag narrats att ni är tyrann, och ni
Att jag är tokig, — det kan qvittadt bli.

v. DANN.

Du tokas jemnt.

JULIA, (*seende upp mot v. Dann*).

Men hvad är det för glitter?

En tår, vid Gud, som i ert öga sitter
Och faller ner och följs af en kamrat;
Bekänn det bara, nu är onkel flat.

v. DANN, (*stryker sig öfver ögonen*).

En tår? Hvar tror du dig en sådan finna?

JULIA.

Nej blygs ej för den mer, låt den få rinna.
Ni är så skön i ålderdomens dag,
När hjertat speglas i hvart anletsdrag,
När ögats kyla smälter bort i tåren,
När den är sjuk er blick, när den har våren.

v. DANN.

Håll munnen, unge, nu! Jag är en man,
En hårdnad man; jag kan hvad menska kan;
Men att stå här och se er fröjd och lycka,
Och allt hvad jag har kärt i famnen trycka,
Och qväfva minsta tår af glädje — nej!
Det är omöjligt, barn, det kan jag ej.

Ridån faller.

KUNGARNE PÅ SALAMIS.

Tragedi i fem Akter.

KUNIGAARNE PÅ SALAMIS.

Udgivet af H. M. S. i 1844.

Personerna:

LEIOKRITOS, konung på Salamis.

LEONTES, hans son.

TEKMESSA, Ajas' enka.

EURYSAKES, Ajas' och Tekmessas son.

RHAISTES, konungens förtrogne.

ADAMASTOR, {
MEDON, { konungens sändebud.

EUBULOS, gammal fiskare.

HYLLOS, hans son.

Tekmessas ledsven.

Budbärare, krigare, personer af folket.

*Handlingen försiggår på Salamis, på tionde året efter
Trojanska krigets slut.*

Första Akten.

*Hafsstrand. På något afstånd en hydda på en
utskjutande klippudde; långt borta stranden af fasta
landet.*

Första Scenen.

EUBULOS. HYLLOS.

HYLLOS.

Hell lycka, fröjdförlänarinna, hell, o hell!

EUBULOS.

Tyst, gosse, yttra ej så högt din glädje, tyst!

HYLLOS.

Skall jag ej jubla, fader? Hvilken lycklig dag!

EUBULOS.

Den kloke gömmer glädjen, tills han sett sig kring.

HYLLOS.

Hvad? Rhaistes nalkas; hvilken vredgad gudamakt
Har skickat roförstörarn hit i denna stund?

EUBULOS.

Du skådar mannen, gå att sköta båten, du;
Jag dröjer.

Andra Scenen.

RHAISTES. DE FÖRRE.

RHAISTES.

Man, hvad smög du undan i din barm?

EUBULOS.

Se, Rhaistes, hvilken herrlig fångst oss nätet skänkt:
En stor murena och sardeller skönare,
Än Salaminska böljan plägat hysa förr.
Välj ut de största, efter du som rättighet
Har fordrat ständigt hvad af hvarje slag var störst,
Och skynda hem och sänd en slaf att hemta dem.

RHAISTES.

Rätt snabb du är att bjuda mig min lott i dag.

EUBULOS,

Jag önskar att ej solens brand förderfvar den.

RHAISTES.

En annan orsak gömmer du i mantelns veck.

EUBULOS.

I sanning ja: min hunger, som beveker mig
Att söka snart min boning der på uddens håll.

RHAISTES, (*gripande häftigt mot hans barm*).

Du nämner hungern. Är det den, jag fattar nu?
Ej såg jag förr att den med handen hållas kan.

EUBULOS.

Ve, att min kraft ej mer är hvad den fordom var.
Släpp af, slit ej min klädnad sönder!

RHAISTES.

Se, o se!

Vid Zeus, en purpurnäcka, värd en fårahjord!
Den vill du gömma? Gubbe, genom hvilken konst
Du skaffar dig ditt offervin förstår jag nu,
Och dessa feta stycken, dem du bränner städs
Med sakta bön om Ajasättens återkomst.
Hur dem du hittar på din klippa märker jag.
Men vet: en annan herrskar nu på Salamis,
En konung, som förstår att skilja fiender
Från vänner åt, och ge åt hvar och en den lott,
Han genom trohet, eller otrohet förtjent.
Ej lär han länge tåla, att en man, som du,
Hans ovän, ur hans vänners sjöar skatter drar,
Och undanträngd på kala klippan, tallen lik,
Blott mera yppigt höjs och frodas, dag från dag.
Jag säger detta, att du ej en annan gång
Som vinst må räkna, om det då kan lyckas dig
Att svekfullt undandraga mig min egendom;
Ty vet, att ej som rik, men blott som tiggare
Du tålas kan ännu på dina fäders ö.

EUBULOS.

Har nu din tunga fyllt sitt värf, som nyss din hand?

RHAISTES.

Den gjort det. Snäckan tog jag; du har hört hvarför.

EUBULOS.

O den förtrycktes öde! Höge gudar, när
Skall öfvermodet, svällande som vinterns flod,

Sin damm på jorden finna? Ser ert öga ej
 Hur ondskan yfves och det goda trampas ned?
 Dock nog om detta. Öfver läppar, ädlare
 Än mina, denna klagan gått; högborna män,
 Zeusfödda drottare suckat fåfängt denna suck.
 Men dig jag frågar, du, som utan blygsel djerfs
 Till mig om trohet tala och om otrohet,
 Hvem är af oss den trogne? Du, som flarnet lik
 På vindomsusad bölja byter herrskare,
 Du, eller jag, som delar Backosplantans lott
 Att lyftas och att falla ned med samma stam?
 Ej är den tid förgäten, när för Telemon,
 Vår kung, du kröp, och för hans segerstolta son,
 Sköldbärarn Ajas, hyckelödmjukt böjde dig;
 Ej glömd den är. Då var du fattig, jag var rik.
 Mitt var det fält, du odlar nu; de hjordar, du
 Kring Xuthosberget vallar, voro mina då,
 Och min var ock den boning nu du kallar din.
 Hur har det så förändrats?

RHAISTES.

Hvad? Du frågar det,
 Du, som ej aktar ödets jernhand, ej det skick,
 Som gudar stadga, då de störta kungar ned
 Och höja andra bättre.

EUBULOS.

Jo, förgången var
 I Troers land knappt Ajas, nådd af eget svärd,
 Och Telamon af år och sorger bruten ned,
 Förr'n glömsk af dem, af deras godhet, af den son,
 Som Ajas efterlemnade långt från hemmets jord,
 Du smög dig slafviskt till den nye herrskarns fot,

Att få en skärf utaf hans rof, ditt fosterland.
 Sen bor på kala hällen jag, i lunden du.
 Du talar om min rikdom. Var din hand ej nyss
 Inom min mantel? Kände du ej hafvets salt,
 Hur bittert vågen stänkt det kring min gamla barm?
 I storm, i köld, vid solens ljus, vid stjernors sken,
 Af åldern tyngd, på vilda böljan sträfvar jag
 I ett föraktadt yrke, för en ringa lön;
 Du lutar dig vid källan i olivens skygd,
 Af varma vindars balsamdofter fläktad kring,
 Och tömmer, kransad sjelf, den kransade pokalen.
 Är jag den afundsvärde, du missunna bör?
 Dock vet: så länge än för nätets fångst ett lamm,
 En omängd droppe vin jag mäktar lösa in,
 Skall från min udde altarflamman nå din syn.
 Och sviker mig min styrka, kan ur hafvet mer
 Jag ej dess gåfvor hemta, vill jag hugga af,
 I brist af annat offer, denna svaga hand
 Och lägga den som gåfva ned på gudars hård,
 För hans skuld blott, för mina bättre dagars kung;
 Att mig må unnas se hans sonsons hemkomstdag
 Och se hans ätt i blomning än på Salamis.
 Nu, tag ditt rof och vandra! Du har hört mitt svar.

HYLLOS.

Det skall ej ske.

RHAISTES.

Hvad, äfven du?

HYLLOS.

Gif snäcken hit!

RHAISTES.

Förmätne, vill du slita ur min egen hand
Min egendom?

HYLLOS.

Den tillhör oss, och icke dig.

RHAISTES.

Vik bort!

HYLLOS.

Ja väl, sen rofvet jag ifrån dig ryckt.

RHAISTES.

Vansinnige, du räds ej i ditt öfvermod
Att öfva mot din herrskares förtrogne våld,
Och fruktar ej det stränga straff, som krossande
Dig drabba skall.

EUBULOS.

Gif efter, gosse, bättre är
Att vika, än att trottsa nu.

HYLLOS.

O fader ej

För dig, för mig, jag trottsar. Lätt för oss det är
Att allt fördraga. Ödet lärt oss denna konst.
För henne blott jag vågar allt, den sörjande,
Den blindas qvinnan, som vid bättre dagar van
Nu skyddlös i vår boning valt ett ringa skygd.
Ej har hon lärt sig njuta sådan kost, som vi
Förmå åt henne bjuda, ej en sådan drägt
Hon burit fordom, som hon nödgas bära nu.
Att hennes lott förbättra gåfvo gudarne
Sin skänk i dag. Skall feghet oss förmå att den
I röfvarns händer lemna?

RHAISTES.

Vänta! Folk, hitåt!

Vi vilja se hvem här till slut skall seger få.

Tredje Scenen.

DE FÖRRE. MÄN AF FOLKET.

FOLKET.

Du tycktes kalla oss, o Rhaistes, Paons son.

RHAISTES.

Ej utan skäl. I lycklig stund J kommit hit
Att hejda denne mannens fräcka öfvervåld.

FOLKET.

Hvems menar du, den gamles, eller ynglingens?

RHAISTES.

Hans, den förryckte nittonåriges, hvars arm
I slafvars värf, vid rodden härdats, tills, i kraft
Sin åre lik, till ofog den begagnas nu.

FOLKET.

Har han förmäten vågat bära hand på dig?

RHAISTES.

Än mer. Betrakta, hvad han håller, snäckan se!
Den har med våld han från mig röfvat.

FOLKET.

Alltför djerf.

Du föddes, yngling, af en djerf, oböjlig far.

HYLLOS.

Vår var den. Jag har tagit hvad oss hörde till.

RHAISTES.

Nu lyssnen män af Salamis! Enhvar af er
 Vet hvilken jag och hvilken denne gubbe är;
 Hur från den dag, Leiokritos, vår herrskare,
 På ön fick välde, denne stått hans makt emot,
 Och jag för honom kämpat. Nyss, då Teukros kom
 Med skepp från Cypern, han den gamle Telamons
 Förskjutne son, och kungaspiran efterstod;
 Smög, som man känner, denne bud till fienden
 Men jag stod sköldbeväpnad i vår konungs här.
 För slika dåd har ära jag, men han sin skymf,
 Har jag hans gods, och han sitt hem på uddens håll.
 Jag frågar nu om orättvist, om oförtjent
 Jag äger hvad han ägde?

FOLKET.

Lemnom denna dom
 Åt gudarne, som pröfva allt. Att så har händt,
 Som du förtäljt det, vete vi.

RHAISTES.

Så hören än!

Jag kommer ned till stranden hit. På afstånd ren
 Ser jag den gamle gömma snäckan i sin barm
 I akt att mig bedraga, sjelf med detta dåd
 Bevisande att han den ansåg vara min.
 Och hvem skall den väl höra till om icke mig?
 Är stranden min, är böljan min också, och mitt
 Hvad denna bölja hyser. Här fanns snäckan; min
 Alltså den var. Jag tog den, och den gamle här
 Medgaf mig dess besittning ren, som billigt var.
 Då kommer plötsligt, skamförgäten, ynglingen,
 Inblandar skägglös sig i männens sak och tar

Ifrån mig hvad hans fader erkänt vara mitt.
 Skall sådan sed få råda nu på Salamis
 Att söner trottsa fädrens bud, att armens kraft
 Allena afgör hvad man har och icke har,
 Då är för oss, som redan börjat gråna, bäst
 Att fly till andra länder, eller söka djupt
 Bland Hades' skuggor våra fordna lagars helgd.
 Nu dömmen! Er, vårt fosterlands friborne män,
 Tillhör att helgad ordning upprätthålla här.

EUBULOS.

O, fräckaste bland menskor du, hvar tar jag ord
 Med kopparskodda pilars kraft att genomgå
 Ditt täta dubbelharnesk, smidt af våld och list?
 När har till landets fiender jag smugit bud?
 Var Teukros, han vår fordne konungs ädle son,
 En fiende? Som vän han kom till Salamis,
 Med några få kamrater och ett enda skepp,
 Att herrskarspiran vårda åt sin broders son,
 Tills denne kunde hinna sina fäders ö.
 Då bad jag, ja i sanning, honom, varnande,
 Ej träda utan aktsamhet på hemmets jord,
 Emedan du, emedan den, du kallar kung,
 Med legda skaror eftertraktade hans lif.
 Men sådant veta desse likaväl, som jag.
 Tro ej att deras tystnad är ett bifall till
 De dåd, du öfvar. Tyglade ej fruktan dem,
 Med ord ej, men med stenar gäfvade de sig svar.
 De veta äfven med hvad rätt du har min jord -
 Och mina egodelar, med hvad billighet
 Jag stötts på klippan ut, der nyponbusken knappt
 I bergets refvor skjuta kan ett tvinigt skott.
 Och du djerfs skrytsamt säga, att jag erkänt nu

Din rätt till purpurnäckan, att mot mitt förbud
 Min son den från dig tagit, nedrigt kastande
 På ynglingen ohörsamhetens svåra skuld.
 Hvad du med våld ifrån mig tog, tog han från dig
 Med våld tillbaka. Hvad han gjorde gillar jag,
 Om ock mer varsamt varit att ej bruka våld.
 Hör detta nu och hämnas hur du vill och kan,
 Bespara blott din glatta tungas hala ord.

FOLKET.

När gudars vrede drabbar arma menskobarn,
 Är det ej nog, att lifvets fröjder svika dem,
 Att brist i rikedomens boning tränger in,
 Och helsa, fägring, krafter vissna, fallna af;
 Men ock det saktmod flyr, som vet att böja sig
 För ödets stormar, vet att mot den starkare
 Ej gå med maktlös bitterhet, med fåfängt trots.
 Så har ock du, Eubulos, nu med hårda ord
 Förtörnat ovist denne man, hvars vrede du
 Ej ens i lyckans dagar mäktat stå emot.
 Men du, o Paons son, var mild! Lik dagens ljus,
 Som väljer ej, som räknar ej, men strålar blott,
 Den menska är, som glömma och förlåta kan.
 Låt honom få behålla, hvad en flyktig gunst
 Af lyckan honom gifvit. Dig är snäcken dock
 En ringa råga endast på din rikedom;
 För honom är den allt. Med den kan han sin nöd
 För långa månvarf lindra. Mins att gudarne
 Ej hylla hand, som äger, utan hand, som ger.

RHAISTES.

Är det ditt råd?

FOLKET.

Vi kunna ej ett bättre ge.

RHAISTES.

Så ser jag nu bekräftas, hvad jag anat sjelf
 Och nyss förnam af den förryckte fiskarns ord,
 Att gissel, vida skarpare, behöfvas här,
 Förrän vår nye konung tämt sitt styfva folk.
 Ej må han lita på den hala ödmjukhet,
 Han ser i allas uppsyn, hör i allas tal;
 Bakom den lura gamla minnen oftast dock,
 Blott väntande en läglig stund för trolös bragd.
 Men väl är, att jag närmare lärt känna er
 Och vet hvad i ert hjertas mörka håla döljs,
 Ty dubbelt farlig är en okänd fiende.

FOLKET.

Ej så oss döm, o Rhaistes. Råd, att gudarne
 I mildhet likna, gifvas ej af fiendskap.

RHAISTES.

Är det en vän, som vägrar bistånd, när en vän,
 Af bofvars armkraft öfvermannad, hjälp begär?

FOLKET.

En bön vi ville ställa till ditt hjerta först.

RHAISTES.

Välan, din bön var fåfäng; visa nu din hjälp!

FOLKET.

Der syns en hjälp, som mera mäktig är än vår.
 Din konungs son, den unge kämpen, han, hvars svärd
 På stranden mötte Teukros nyss, och segerrikt
 Tvang hjelten att till skeppet fly med splittrad hjälm,
 Han nalkas. Vänd till honom nu din klagan. Han
 Förmår ett väldigare bistånd ge, än vi,
 Och lär förstå betala din tillgifvenhet.

Fjerde Scenen.

DE FÖRRE. LEONTES.

RHAISTES.

Jag helsar dig, min ädle konungs ädle son,
 Med gladt välkommen, skattande mig trefallt säll
 Att skåda dig, att skåda dig här, på min strand,
 Och främst af allt att skåda dig i denna stund.
 Ja lycklig må din ankomst skattas, så för mig,
 Som ock för dig, ty visa kan du, furste, nu,
 Att du förstår att skydda vänner, och att så
 Förvärfva nya och behålla dem du vann,
 En ovärderlig gåfva hos en herrskare.

Väl är den sak, i hvilken jag begär din dom,
 Ej alltför stor, en purpursnäcka blott; men stor
 Är frågan dock, om våld skall onäpst råda få.
 Jag ägde denna snäcka, funnen i min sjö,
 Men se, du märker nu i hvilkens hand den är.

LEONTES.

Hur vågar du behålla snäckan, yngling, säg?

HYLLOS.

Jag har ej lärt att frukta, därför vågar jag.

LEONTES.

Feg är den man, som mot det rätta bryta djerfs.

HYLLOS.

Jag vet det, därför skrämmes Rhaistes aldraminst.

LEONTES.

Hör upp att spetsa dina ord, och svara klart
 Om snäckan hörde denne till, och du den tog?

HYLLOS.

Jag tog den, men den var min faders egendom.

LEONTES.

På hvilket sätt förvärfvad? Svara, gubbe, du!

EUBULOS.

Den skänktes mig af milda gudars nåd till sist,
Sen jag på dessa böljor trälät dagen ut.

LEONTES.

Här, Rhaistes, fann den gamle denna skatt alltså?

RHAISTES.

Här. Du har hört hans egen munds bekännelse.

LEONTES.

Är det för första gången nu han med sitt nät
Din sjö beskattat, eller sågs förut han här?

RHAISTES.

Hvar dag, emedan denna vassbeklädda strand
Är rikare, än stranden vid hans boning är.

LEONTES.

Förunderligt då syns mig, att den gamle så
Inunder dina egna ögon, dag från dag,
Arbetar, trälar, fiker, om, som nyss du sagt,
Hvad han förvärfvar ur din sjö tillkommer dig.

RHAISTES.

Ej så. En stadgad plägsed gällt, ett visst beting
Emellan oss.

LEONTES.

Och hvilket?

RHAISTES.

Att hvad störst befanns
 Af hvarje slag, som fångats, skulle vara mitt,
 Det öfriga för mödan höra honom till.

LEONTES.

Och enligt detta vilkor fordrar snäcken du?

RHAISTES.

Betrakta den! En större lär väl föga ges.

LEONTES.

Jag ser ej flere än den ena, kan alltså
 Ej mot en annan mäta henne.

RHAISTES.

Just därför
 Är hon den största, och som sådan är hon min.

LEONTES.

Ja väl; men som den enda är hon minst också,
 Och som den minsta tillhör denne gubbe hon.

RHAISTES.

Om så du menar, unna då oss dela den:
 Jag tar den större lotten, och den mindre han.

LEONTES.

Må vara. Dig tillkommer hvad af hvarje slag
 Befinnes störst. Men större är det rymmande
 Än det, som ryms; och därför tag det större nu:
 Din lott blir skalet, hvad derinom sluts är hans.

RHAISTES.

Betänker du hvem jag är och hvem denne är?

LEONTES.

Du är min vän, jag vet det, han min fiende.

RHAISTES.

För dig då tycks ej kärlek väga mer än hat.

LEONTES.

Väl i mitt hjerta, men på Dikes vågskål ej.

RHAISTES.

Om så du dömmar vänner, som du dömde nyss,
Befarar jag, att mången väljer fiendskap.

LEONTES.

Rätt har jag för en fiende, som rätt begär;
Men för en vän, som hotar, har jag detta svärd.

RHAISTES.

Jag går. En annan finnes här att klaga för.

LEONTES.

Du hindras ej. Din fot är, som din tunga fri.

Femte Scenen.

DE FÖRRE, *utom* RHAISTES.

FOLKET.

Hell, vis och ädel, unge furste, var din dom.

EUBULOS.

O att en gren du vore af en annan stam,
En ättling af de gudaburne konungar,
Som öfver mig och mina fäder herrskat förr,
Att rätt jag kunde glädjas, när jag ser dig stå

Så stolt, så stark, så högre för mitt öga här,
 Och ser hur i din unga själ hvar herrskardyg,
 Rättvisa, mildhet, mensklighet ren fullväxt bor.
 Dock, fast jag önskar åt en annan hand, än din,
 Mitt hemlands kungaspira, vet jag skatta högt
 Ditt ädelmod och gläds att tacka dig därför.
 Ack, ej sen länge unnades den fröjd åt mig
 Att här för någon dödlig känna tacksamhet.

LEONTES.

Eubulos, ren tillförne var ditt sinnelag
 Mig välbekant. Att mot min fader och mot mig
 Du hyste hat, jag kände detta lika visst,
 Som att din tro mot Ajas' ätt orubblig var.
 För sådant, vet det, gäldar jag dock icke hat
 Åt dig tillbaka. Nej, din trohet vördar jag
 Och ber att Zeus, om spiran unnas mig engång,
 Må unna mig ett folk också, som liknar dig.
 Men efter nyss du lofvat mig, om kärlek ej,
 Dock tacksamhet, så visa den och följ det råd,
 Jag ger dig så för eget bästa, som för ditt.
 Var ej beständigt färdig att med bittra ord
 Min faders välde klandra. Ej så afundsvärd,
 Som du kanhända menar, är dock herrskarns lott,
 Och bland hans sorger trifs ej alltid mildheten.
 Så blir det lätt för falska vänners hviskningar
 Att i hans sinne blåsa vredens flammor opp,
 Tills han förmås att öka än ditt olycksmått,
 Visst ej till gagn för honom sjelf och minst för mig.
 Bevaka därför dina sorgsna minnen väl,
 Att ej de få med bittra ord förmåla sig
 Och föda af sig sorgligare minnen än.

Nu gå att sköta dina värf, och äfven du,
 O folk, mig lemna! Sviker ej mitt öga, syns
 Den blinda qvinnan med sin ledsven närma sig;
 Jag ville möta henne utan vittnen här.

FOLKET.

Vi gå, men ensam blir du med den blinda ej,
 Ty Rhaistes synes redan återvända hit.

Sjette Scenen.

LEONTES. RHAISTES.

RHAISTES.

Jag skyndat hit tillbaka, sen jag varseblef
 Den obekanta blinda qvinnan, önskande
 Att här få träffa henne, ty det hem hon valt,
 Det gamla fiskarnästet, har jag ständigt skytt.
 Emellertid har af din höge fader jag
 Befallning fått att spana ut den hemlighet,
 Som öfver henne hvilar, hvarifrån hon är
 Och hvem? I hvilket ärende hon kommit hit,
 Och hvarför hos hans ovän hon sin boning sökt?
 Det sports att med en vördnad, vida djupare,
 Än hennes drägt och yttre synas kalla på,
 Hon af sin värd och af hans folk bemötas skall.
 Förmoda kan man därför, att ej fremmande
 Hon är för honom och hans fordna herrskarätt,
 Och att upplysningar af vigt hon kunde ge.
 Allt sådant är jag anbefalld att spana ut.
 Dock, om dig så behagar, furste, tiger jag
 Och lemnar villigt detta svåra värf åt dig.

LEONTES.

Då af din kung bemyndigad du träder fram,
 Är det ej jag, som äger ordet här, men du.

Sjunde Scenen.

DE FÖRRE. TEKMESSA (*blind; med sin ledsven*).

TEKMESSA.

Alltså, o gosse, nalkas vi de ställen nu,
 Der, som jag ofta hörde, Ajas, ung ännu,
 Var van att bringa Ares sina offers gärd;
 Der ofta, när, för sunnanvinden skummande,
 Mot strandens fjell den Salaminska böljan slog,
 Han stod i stormen leende och striden såg,
 Och lärde sig af klipporna på hemmets strand
 Att stå engång mot Trojas här, en klippa sjelf.
 Är icke Krantors kulle nära, syns ej ren
 Invid dess sluttnings lunden, Amfidemos' lund,
 Och mellan stammarna i fjerran Attika?
 O ställen, mig bekanta och förtroliga!
 Hvad fröjd att, fast jag er ej skådar, nämna er!
 Som nektar, som ambrosia för gudarne,
 För menskans tunga ljufva äro kära namn.

LEDSVENNEN.

Tyst, akta, tyst!

RHAISTES.

Hvem är du, som så fremmande
 Tycks vara och så hemmastadd likväl hos oss?

TEKMESSA.

Hvem helst du är, som frågar, hörs ett ljud af hot,
 I dina ord väl icke, men bakom dem dock.

RHAISTES.

Jag frågar. Den, som frågar, önskar främst ett svar.

TEKMESSA.

Det vägras ej. En värnlös qvinna skådar du.

RHAISTES.

Det ser jag utan dina läppars vittnesbörd.

TEKMESSA.

Din stränghet lät mig icke tro, att du det såg.

RHAISTES.

Jag ser din ofärd, vet kanske dess orsak ock.

TEKMESSA.

Om du mig känner redan, hvarför frågar du?

RHAISTES.

För att till svaret lämpa mitt bemötande.

TEKMESSA.

Så gör det då, var mild mot den olyckliga.

RHAISTES.

Olyckan ensam aktar jag ej mildhet värd;

Den måste äfven följas af sannfärdighet.

TEKMESSA.

Att sant jag talat har du redan funnit sjelf,

I annat fall behöfde jag din mildhet ej.

RHAISTES.

Helt annat, märk det, är likväl uppriktighet,

Än att en sak bekänna, som ej döljas kan.

TEKMESSA.

Jag svarat på din fråga. Hvad begär du mer?

RHAISTES.

En öppen redogörelse för hvem du är
 Och hvem du varit, hvarifrån du kommit hit,
 Och i hvad afsigt okänd här du dröja vill.
 När du till detta svarat utan förbehåll,
 Skall jag ej dölja hvarför jag dig frågat har.

TEKMESSA.

En fattig, öfvergifven, hjälpbehöfvande
 Jag är, en ensam qvinna, som i denna stund
 Med bäfvan hör en oblid stämmas hårda ord.
 En sådan är jag. Hvem jag varit? O, den lott,
 Som menskans är, jag pröfvat: att lik strandens rö
 Än böjas af en kulen flägt, än af en varm.
 Men hvarför här jag dröjer okänd, frågar du?
 Så hör det: derför att den mark, jag trampar här,
 Käns mjukare för mina fötter, att den luft,
 Jag andas här, är ljufvare än annorstäds,
 Och derför att det skönaste bland tungomål,
 Hellenerspråket, tycks mig ljuda skönast här.

RHAISTES.

Klokt länkar du förbi hvar fråga dina svar
 Och har, fast synberöfvad, lärt försigtighet;
 Dock vet att sjelfva ormen, hotfullt slingrande,
 I tämjarns fåfängt väjda kärll kan tvingas in
 Och lära sig att villigt lyda hvarje vink.
 Så skall ock du omsider finna, att din konst
 Ej båtar mycket, när mot mig du öfvar den.

TEKMESSA.

O, låt mig gå!

RHAISTES.

Ja, sen för dig du redogjort.

TEKMESSA.

För mig tillbaka, gosse!

RHAISTES.

Håll, du kommer ej
Från detta ställe, innan allt om dig jag vet.

TEKMESSA.

Hvad vill du? Hvem berättigar, hvem sänder dig
Att i min väg dig ställa? Med hvad myndighet
Begär du, grymme, denna redögörelse?
Du äger dina ögons ljus, men jag är blind;
Du ser hvem jag är, jag kan icke skåda dig.
Om en af oss skall fråga, hvem den andra är,
Visst icke dig det tillhör först att göra det.

RHAISTES.

Om så du menar, äger jag ej skäl, som du
Att dölja mig och yppar villigt hvem jag är.
Framför dig, vet det qvinna, står Eurysakes,
Sköldbärarn Ajas' och Tekmessas ädle son.

TEKMESSA.

Du?

RHAISTES.

Jag.

TEKMESSA.

Du?

RHAISTES.

Jag.

TEKMESSA.

Ve dina falska läppars lögn!

RHAISTES.

Ha, denna eld jag väntade, den blix, som sköt
 Igenom gråa dimman ur ditt ögonpar,
 Jag ville se den, jag har sett den. Nu, blott säg:
 Hur vet du att jag talat lögn?

TEKMESSA.

Emedan jag,

Den arma qvinnan, som du här förkrossa kan,
 På Xanthos' strand åt Ajas födt Eurysakes.

RHAISTES.

Så är du den jag anat.

TEKMESSA.

Du har anat rätt,

Om för din konungs moder du mig hållit har.

RHAISTES.

Välan alltså, min konungs moder, efter du
 Mitt vilkor fyllt och yppat hvem du är, vill jag
 Ej heller dölja hvarför jag dig forskat ut.
 Blott ett jag velat veta: hvar, i hvilket land
 Eurysakes i denna stund befinner sig!

TEKMESSA.

Väl fruktar jag din närhet, och hur djupt mig kränkt
 Din skoningslösa, kalla grymhet, fann du nyss,
 När jag af harm förleddes att mig röja sjelf;
 Dock ville jag förgäta allt, förlåta allt,
 För dina fötter falla ned på böjda knän
 Och rörd och tacksam föra mot min läpp din hand,
 Om svar du visste på din fråga, om åt mig
 Du kunde säga hvar han fins, Eurysakes.

RHAISTES.

Helt nyss du skiljt dig från din son och kommit hit,
Och skulle icke veta hvar han döljer sig!

Nej, hit han sändt dig endast som ett förebud,
Att tubba folkets sinnen och att spana ut
Det rätta ögonblicket för hans landning här.
Bekänn blott allt, ett bättre råd kan jag ej ge.

TEKMESSA.

I sanning, vist han handlat för sitt ändamål,
Om till kunskaparinna han sig valt en blind.

RHAISTES.

Just deri syns beräkningen. En blind, som du, —
Så har han ment — hur kunde väl en sådan här
Bli ansedd farlig eller väcka varsamhet.
Men att, fast synberöfvad, du förstår och ser
Långt mer, än mången seende, det märker jag.
Förstå fördenskull äfven, att du träffat nu
En öfverman, som genomskådar dig, och som
Med våld kan vinna, hvad han ej med godhet kan.

TEKMESSA.

O, när skall dock mitt olycksmått bli fullt engång?

RHAISTES.

Du vill då ej bekänna hvar han fins, din son?

TEKMESSA.

Jag ville lida allt blott för att veta det.

RHAISTES.

Då äger jag ett medel, qvinna, verksamt mer,
Än någon läkarkonstens varsamt mängda dryck,
Att återge förlorad kunskap, väcka opp

Erinringar, hur djupt de tyckas slumra än.
 Hitåt blott, hit med handen! Jag vill föra dig
 Ett stycke till min boning, der kan profvet ske.

TEKMESSA.

O, höge gudar, sänden mig en räddare!

LEONTES.

Ditt värf är slutadt, Rhaistes, du har fyllt ditt kall.

RHAISTES.

För andra gången, unge furste, träder du
 Fiendtligt upp emot min sak, ej min blott nu,
 Men ock din höge faders.

LEONTES.

Hvad han dig befallt

Det har du utfört redan.

RHAISTES.

Han har ålagt mig

Att forska ut hvem denna är.

LEONTES.

Du gjort det ock.

Att mot en värnlös qvinna bruka våld, kan ej
 Min fader bjuda, kan ej, vill ej, får det ej.

RHAISTES.

Hvem mäter ut hvad herrskarn får och icke får?

LEONTES.

Det rätta, som beherrsakar äfven konungar.

RHAISTES.

Jag gjort hvad jag har kunnat. Har din faders bud
 Jag utfört halft, är skulden din och icke min.

LEONTES.

En rättvis handling svarar lätt hvar menska för.

Åttonde Scenen.

DE FÖRRE, *utom* RHAISTES.

TEKMESSA.

Han tycktes gå.

LEONTES.

Han gått.

TEKMESSA.

Hur skall jag tacka dig,
Min räddare, du ädle yngling, som så ljuft
För i mitt minne åter min Eurysakes?
Har du också en moder, att ge glädje åt,
En bättre lottad, än den olycksburna här,
Hvars största glädje blifvit hennes största sorg?

LEONTES.

Tekmessa, vill du svara mig ett öppet ord?

TEKMESSA.

Hur skulle jag ej villigt yppa allt för dig.

LEONTES.

Så säg mig då och tala utan fruktan: fins
I lifvets eller dödens land Eurysakes?

TEKMESSA.

Den hätska tvisten om Achilles' vapenskrud
Emellan Ajas och Odysseus känner du,
Och hur af våld tillbakasatt den ädlaste

Bland Hellas' hjeltar harmful föll för eget svärd,
 Ej vill jag nämna mina sorger. Ingen såg.
 Den ensamblefnas tårar, blott åt tältets skygd
 Och nattens anförtrödda. Ingen klagan, ej
 Ett ord af knot utöfver mina läppar kom.
 Väl såg jag ofta öfvermodets segerfröjd
 Hos Atreus' söner, hos Odysseus lysa fram,
 Då på sin fallna oväns son, på hans gemål
 Sin blick de sänkte. Dock jag teg och tålte blott.
 Det var ej nog. Förhatlig var jag, var enhvar,
 Som stått den store Ajas närmre, därför blott
 För härens öfverdrottat; och kanhända låg
 I deras hat ej ensamt hat, men fruktan ock.
 Ty glömd var ej den Salaminska hjelten än
 Af dessa skaror, som hans alla segrar sett,
 Och sakta växte härens knot mot kungarna,
 Som vägrat hjelten orättvist hans bragders lön.
 En dag från stranden kom jag med Eurysakes,
 Det var vid härens qvällsvarsstund. Den strömmade
 Tillbaka nu från dagens strider segerrik.
 Vi gingo tyste mellan skarorna. Ett sorl
 Af glädje hördes ofta kring oss, och jag såg
 Hur mången blick på gossen vid min sida föll.
 Helt plötsligt sprang en gammal, grånad krigare
 Ur ledet fram. Kamrater, skåden Ajas' son!
 Så ropte han; och gossen satt i samma stund
 På kämpens starka armar, lyftad högt mot skyn.
 Då hördes tusen rösters jubelrop: hitåt!
 Hitåt, till oss med honom! Så från man till man
 Sågs han i höjden sväfva ofvan hjälmarna,
 Tills bäfvande jag honom ändtligt återfick.
 Emellertid blef detta för Atriderne

En sporre blott att hastigare föra ut
 Det dåd, som kanske länge ren de öfverlagt.
 Ty samma natt bröt in i tältet, der jag låg,
 En svärm af deras trogna, som med dolkars hot
 Mig tvang att ljudlöst följa.

LEONTES.

Till Atriden, säg?

TEKMESSA.

Nej, till ett skepp, vid stranden färdigt, der ombord
 Vi stego, seglande i långa dagar sen
 På hafvets vida slätter, hvart, vi visste ej.
 Omsider nåddes målet. Jag blef förd i land;
 Men hvilket land! Hör, yngling, hör: en ödslig ö,
 Foboina nämnd, der spår ej sågs af menskofot,
 Ej rök steg opp, men, värnande en sparsam skörd
 Af vilda frukter, ogästvänlig, hamnlös, kal
 En skyhög klippstrand skrämd fjerran seglaren.
 Der blef vårt hemvist.

LEONTES.

Höge gudar, fanns hos män,
 Af hvilkas ära verlden återljuder nu,
 Så mycken grymhet, sådan brist på ädelmod?

TEKMESSA.

En början blott du hörde, mycket återstår.
 På detta olycksställe, furste, lefde vi;
 Af långa dagar fylldes långa månader,
 Af månaderna blefvo år, som flydde ock.
 Ej var mitt öde afundsvärdt, dock fanns en tröst:
 Jag ägde än Eurysakes, jag kunde se
 Ännu hans faders anletsdrag i hans, och se

Hur skönt till yngling småningom han växte opp.
 Väl fick han ej i skolor lära vapnens konst,
 Den bästa lärdom gaf likväl hans ärfda mod.
 Att högt från klippan kasta sig i hafvets famn
 Och mot dess vågor kämpa, att med klubbans tyngd
 Ett vilddjur krossa, att med pilen bryta af
 I luftens fria rymd en vingsnabb fogels fria flygt,
 Det var hans vapenöfning, var hans tidsfördrif.
 O, att vårt lif, så fullt af saknad än det var,
 Fått så i lugn förflyta!

LEONTES.

Om förändring kom,
 Var den af ödets vilja vållad, eller er?

TEKMESSA.

Ren nio år förflutit, utan att en skymt
 Af menniskor vi skådat, då en dag ett skepp
 Till stranden lade. Ädle furste, om en blix
 Af solen nu mitt ögas natt förjagade,
 Och jord och haf och himmel än jag återsåg,
 Ej vore denna anblick mer, än skeppets, ljuf.
 Jag ropade Eurysakes; vi skyndade
 Till stranden ned, ett sorl af Hellas' tungomål
 Vårt öra nådde, dubbelt säll på klippans rand,
 Invid hvars sida skeppet låg, jag böjde knä
 Och bad om räddning för mig sjelf och för min son.
 Den blef oss lofvad. Med ett språng stod ynglingen
 På akterdäcket, sträckte gladt mot mig sin famn,
 Att mig emotta; — då, i detta ögonblick,
 Då stöttes våldsamt skeppet af dess styrman ut
 Och flöt från stranden. O, jag såg Eurysakes
 Förgäfves rasa öfvermannad, rasade

Förgäfves sjelf, med böner och med klagorop
 Bestormande än gudars nåd, än människors.
 Snart var det enda föremål, som fäste än
 Min blick, ett snöhvitt segel blott vid himlens rand.
 När äfven det försvunnit, sjönk jag dignande
 Mot klippans barm, i sanslös dvala glömsk af allt.
 Hur länge så jag dröjde, om en stund, en dag,
 Kanhända flere, vet jag ej. När slutligt dock
 Min själ blef klar, och min besinning återkom,
 Då var i tårar slocknad mina ögons ljus,
 Och på mitt anrop svarte bergets echo blott.

LEONTES.

Af hvilken gudom frälstes du ur sådan nöd?

TEKMESSA.

Förrn köld och hunger släckt mitt glädjelösa lif,
 Bjöds räddning af Fajaker, som besökte ön.

LEONTES.

Förunderligt! I nödens stund just kommo de
 Dit ingen kommit under nio år förut.

TEKMESSA.

På hafvet, så de sade, mellan Paros' sund
 Och Hellesponten de ett segel mött, som höll
 Mot söder kosan. Under förbiseglingen
 De hört en röst från skeppet ropa dessa ord:
 Till F'boina styren, om er gudars nåd är kär.

LEONTES.

Helt visst var det Eurysakes, som bad derom.

TEKMESSA.

Hans sista, dyra helsning var mig denna bön.

LEONTES.

Och dessa voro fromma nog att vörda den?

TEKMESSA.

Den hördes af de frommaste bland menniskor.

LEONTES.

Sen sporde du ej mera om din son, och vet
Ej i hvad afsigt, ej af hvem han fördes bort.

TEKMESSA.

Väl icke visst; men, sviker mig min aning ej,
Var Menelaos upphofsman till detta dåd.

LEONTES.

Af hvilken orsak skulle han bevekts dertill?

TEKMESSA.

Af fruktan, att på öde ön i fjerran haf
En hämnare af Ajas' sorger växte opp.

LEONTES.

Om rätt du anar, vet jag ej; dock säkert syns,
Att ej en vänligt sinnad tog från dig din son.

TEKMESSA.

O son, din moders bittra sorg, Eurysakes,
O att den tröst jag ägde, att du vräktes nu
Ett lik på hafvets böljor, eller multnade
För lifvets plågor stel på någon okänd strand!
En graf jag ville reda då på denna ö
Och kalla moderligt din skugga dit till ro.
Men nu kanhända lefver du, beröfvad allt,
Som ger åt lifvet värde; är en slaf kanske,
Ett mål för hätska fienders begabbelser

Och suckar smidd i bojar, stängd från solens ljus,
Så ung, och dock så hopplös, efter dödens lott.

LEONTES.

Tekmessa, många sorgsna minnen gömmer du
I natten af ditt väsen; dock en större sorg,
Än den du pröfvat, vet det, blefve min, den stund,
Här till ditt bröst du åter slöt Eurysakes.

TEKMESSA.

Ve, hvad är detta? Bör jag frukta äfven dig?

LEONTES.

Nej, qvinna, bed i trygghet du till gudarne,
Med modershjertats outtröttligt trägna flit,
Om räddning för din son och om hans återkomst,
Det tillhör dig, det är ditt ädla, sköna kall.
Om du blir bönhörd, återfår af ödets gunst
I lifvet än Eurysakes, välan, var glad,
Var lycklig du och lemna sorgerna åt mig.
Nu gå! Ett åskmoln stiger opp vid hafvets rand:
En storm är nära.

TEKMESSA.

Gosse, skyndom åter hem!

Fionde Scenen.

LEONTES *allena.*

LEONTES.

Hon går. Bör hon med ömkan eller afund ses?
Det är en fråga, sällsam nog kanske af den,
Som hört hvad hon har lidit. Dock, jag frågar så.

Hon tömt sitt mått af sorger; ödet äger ej
 För henne olyckspilar i sitt koger mer;
 Hon botten nått af livvets bitterhet, och kan
 Ej sjunka mer, blott höjas. Jag — Nå väl, hvarför
 I förtid ängslas! Än är ej Eurysakes
 På Salamis, och kommer väl ej nånsin hit,
 Om verkligt i Atridens våld han råkat har.
 Dock bäfvar jag och känner, hur min blod blir stel
 Vid tanken blott att se min faders herrskarrätt
 I strid med hans och välja mellan pligt och pligt.
 O, du hvars helga altar jag så mången gång
 Mitt offer bringat, Dike! Tag den gärd ock nu,
 Jag helgar dig på denna strand, hvars höga fjäll,
 Som dina lagar fasta, trotsa storm och våg.
 Allt, allt kan svigta, gäcka, rubbas, vexla om,
 Men evigt oföränderligt det rätta är.

Andra Akten.

Samma landskap som i föregående akt.

Första Scenen.

LEIOKRITOS. RHAISTES.

LEIOKRITOS.

Jag ser ett altar, tillredt nyss, och nytänd eld
Och offerdjuret bundet, allt tycks ordnad stå,
Blott offerarn saknas. Var det här du lemnade
Leontes och den obekanta qvinnan nyss?

RHAISTES.

Här, ädle konung.

LEIOKRITOS.

Utan tvifvel är det han,
Som åter ernat egna åt en gudamakt
Sin hyllningsgård. Besynnerlig, för mycket from,
Ja grubblande sen någon tid han visat sig,
Af hvilken orsak vet jag ej, det vet jag blott
Att mer än annat detta mitt bekymmer gör.
Men nu, hvar kan han vara?

RHAISTES.

Kanske såg han oss.

LEIOKRITOS.

Det kunde väl ej hindra oss att honom se.

RHAISTES.

Han väntade kanhända förebråelser
Och smög sig bort i tysthet för att undgå dem.

LEIOKRITOS.

Klok är du, Rhaistes, klyftig att beräkna allt,
Ett blir dig gåtfullt dock: ett ädelt sinnelag.

RHAISTES.

Min mening var allenast, att han denna gång
Bordt för ditt möte frukta.

LEIOKRITOS.

Fann du aldrig än
En som haft skäl att frukta, och ej fruktat dock?

RHAISTES.

Nångång, men oklok syntes mig en sådan städs.

LEIOKRITOS.

Nog. Gå, sök opp Leontes, jag vill dröja här
Och vänta honom, säkert fins i nejden han.

RHAISTES.

Om ej min gissning sviker, skall i löfvens hägn
Bland lundens oleastrar här han träffas snart.

Andra Scenen.

LEIOKRITOS *ensam.*

LEIOKRITOS.

Du fega, låga, lömska bof, har ditt förstånd

Så skefva ögon, att de se blott dig, då allt
 Du så beräknar efter egen uselhet.
 Han skulle frukta, han, Leontes gömma sig,
 För hvem, för mig, sin fader? Denne yngling, van
 Att gå sin bana öppet såsom Helios,
 Och trottsa allt, sin egen stränga dom blott ej;
 Han skulle rädas för en handling, smyga sig
 Föraktligt undan då jag nalkas! Stod jag ej
 Vid mången åtgärd tveksam sjelf, af fruktan för
 Hans ädla, oförvillade och ljusa blick?
 Men så är herrskarns öde. Tåla måste han
 Till skenet ofta, hvad hans sinne afskyr mest
 Och synas obelåten med det käraste.
 Skall ej en dag jag skåda, när på Salamis
 Jag håller trygg min spira, och kan säga åt
 Den jag föraktar: bort föraktlige! Skall ej
 Den fröjd mig unnas efter långa år af strid
 Att, hyllad af ett kufvadt folk, betryggad mot
 Hvart anspråk af en ändtligt slocknad herrskarätt,
 Få styra mer med hjertat, än beräkningen?
 Ännu likväl, så länge en medtäflare
 Kanhända lefver, färdig att på första vink
 Stå fram och yrka på sin rätt, får ingen blick
 Mitt inre skåda, får blott vis förslagenhet
 Och iskall klokhets styra hvarje steg, jag tar.
 Det är min sorg för stunden, men ur den, blott den
 Kan engång klar min glädje gry, som dagens ljus
 Olympiskt herrligt föds ur nattens kulna djup.
 Men se, Leontes nalkas.

Tredje Scenen.

LEIOKRITOS. LEONTES. HYLLOS.

LEONTES.

Hyllos, räck mig nu
 Det helga mjölet, tills från Xuthosbergets fot,
 Der bäcken klarast störtar utför hållarna,
 Du hemtat vatten!

LEIOKRITOS.

Yngling, du vill offra här?

LEONTES.

Så är min afsigt, fader.

LEIOKRITOS.

Säkert denna gång
 Åt Dike åter. Ensamt henne tyckes du
 Din dyrkan ständigt egna.

LEONTES.

Ensamt henne ej.
 Dock är det sant, att främst ibland de himmelska
 Hon träder för min tanke, när den höjs till dem.

LEIOKRITOS.

Står icke Zeus, allherrs-karn, främst bland gudarne?

LEONTES.

Hans makt är störst, men menskan närmst är ständigt den,
 Hvars stöd i hvarje läge hon behöfver mest.

LEIOKRITOS.

Ditt läge, yngling, är att vara född till kung.
 Att engång hälsas folkens herde, blir din lott,

Ditt kall, att styra stark och vis din ädla hjord.
 Hvem bland Olympens makter bör som sådan du
 Väl söka förr, hvem egna mer din dyrkans gärd,
 Än honom, vidtkringskådarn, ljungeldsbärarn Zeus,
 Den väldige, hvars spira når till verldens gräns,
 Och mot hvars thron i dyrkan gudar blicka opp?
 Han skänker styrkan, visheten förlänar han
 Och ser och känner kungars sorg, en konung sjelf.
 Tro ej att herrskarn handlar rätt, om ständigt han
 Blott på det närmast rätta ser, och glömmmer allt
 För dettas skuld allenast. Annan regel har
 Den vise, den, som önskar nå ett ändamål.
 Han väjer varsamt undan hindren, styr förbi
 Och krossar ej sitt skepp mot klippan, derför blott
 Att raka kosan skulle leda öfver den.
 Han väljer medel, läkarn lik, som icke ser
 På blommans ljufhet, men dess gagn, försmår en ört
 Som doftar balsam och tar opp den giftiga.
 Se dig omkring, hvad skådar du, hvarthelst du ser?
 Ej rätt, men skick: en ordning högre, ädlare
 Än blott det kala rätta. Stode detta högst,
 Då kunde stigens myra, som du trampar på,
 Anklaga dig och yrka på förnärmad rätt.
 Men sådan är den höge ordnarns mening ej.
 Det mindre måste vika för det större, allt
 Har denna lag. Betrakta offerdjuret der!
 Det sköflar nu den buske, der det bundet står,
 Och är bestämdt att falla sjelft för ditt behof.
 Så näres styrkan af det svaga, så din skatt
 Tar, af det mindre ädla, städs det ädlare,
 Och lefver, glädes, vexer opp till kraft blott så.
 Leontes, när ej längesen på denna strand

Vårt folk för Teukros' pilar flydde eller föll,
 Då stod du fram mot kämpen, bröt hans öfvermod
 Och tvang den segervane att besegrad fly.
 Skall du, så rikt af gudar gynnad, född med kraft
 Att ordna, styra, skydda folk och fosterland,
 Din lott förspilla och för myriaders väl
 Ej våga trampa ned en myras rättighet?
 Nej, yngling, var min glädje som i annat allt,
 Så i den stora konsten att se allt i stort.

LEONTES.

Ej var, o fader, efter ett försvar engång
 Jag nödgas våga mot din förebråelse,
 Ej var så trångt mitt synmått, som du mena tycks.
 Jag såg det ringa, men jag såg det stora ock,
 Fast ej i menskohvimlet helst, der oftast dock
 Af blinda viljors nycker skymmes gudars bud.
 Jag såg, hvad sjelf du skådar, om ditt öga höjs
 Mot fästet opp, på jorden sänks, kring hafvet far,
 Mot dagen blickar, följer nattens tysta gång,
 Betraktar stjernan, tänd för sekler eller dväljs
 Vid markens späda blomma, som med qvällen dör,
 En stadgad ordning öfverallt, en lag jag såg
 Orubblig, helig, stor i litet, som i stort.
 Sin bana kände stjernan, fästet sänkte sig
 Ej krossande på jorden ned, af jordens törst
 Ej sväljdes svala hafvet, hafvets hunger slök
 Ej jorden opp; men vid den strand, der vågen steg
 Mot skyn, stod blomman, synlig knappt, och växte trygg.
 Så ordnar Zeus sitt välde, grundar ytterst allt
 På rätt blott, aktning äfven för den svages rätt.
 Och därför sträng, allvarlig, vördnadsbjudande

Står vid hans sida, närmast bland de himmelska,
 Hans dotter Dike, och på henne fästs hans blick.
 Syns ljus kring hennes panna, ler allherrs-karn sjelf,
 Och vidt, som solens, strömmar då hans mildhets ljus;
 Men mulnar hon, då griper vred sin ljungeld han
 Och krossar folk och städer, allt på höjd, i djup,
 Der Dikes lag förgäts och orättvisa bor.
 Hvad är att menskan yrkar på ett ändamål
 Och aktar ringa hvad som möts på banan dit?
 Förstår hon väga hvarje sak med gudars våg,
 Och vet hon, när hon rubbar blindt en göpen sand,
 Om ej ett jordras hämmats genom denna blott?
 Låt vara att hon menat blott det ädlaste
 Och äfven skuldlös hunnit, hvad hon syftat till;
 Blef detta alltid hennes lycka? Stod hon ej
 Besviken ofta, gäckad af sin egen dröm,
 Lik barnet, som med jubel sprang mot bergets topp
 Att famna morgonrodnan, som en dimma var?
 Och till ett sådant ovisst, fjerran anadt mål,
 Helt annat ofta när det hinns, än när det söks,
 Vill menskan trampa orättrådighetens stig
 Och komma sorgförtärd och skuldbelastad fram!

LEIOKRITOS.

Du grubblar, yngling.

LEONTES.

Fader, ej för dyrt betald
 Är sanningen, om den med grubbel finnas kan.

LEIOKRITOS.

Till konung, ser jag, har jag kunnat föda dig,
 Men ej till herrskare.

LEONTES.

Så är min mening ock,
Om herrskarn måste kunna anbefalla allt,
Och kungligt är att bjuda blott hvad ädelt är.

LEIOKRITOS.

Man måste herrska för att kunna vara kung.

LEONTES.

Du herrskat redan länge, var en konung nu!

LEIOKRITOS.

Hvad yngling, vågar du tillrättavisa mig
Och gömma klander i de råd, jag ej begär?

LEONTES.

O, låt mig tala öppet, neka dig ej sjelf
Den fröjd att engång höra ord, som fruktan ej,
Ej svek, ej oblygt smicker lagt sitt gift uti.
Hvad söker du, hvad? Vælde, herrskarvælde blott.
Att se din vilja lydas, är det ändamål,
Du kallar stort och sträfvar till, betraktande
Hvar väg, som säkrast leder dit, berättigad.
Men i ditt mål, hvad är då stort, ditt eget väl,
Säg, eller folkets? Fader, jag har skådat dig:
Ditt lugn har flytt, din dag är af bekymmer fylld,
Din natt är utan hvilä. På din panna, förr
Så ljus, nu vexla moln af oro, ängslan, harm,
Är det din lycka? Jag har sett ditt folk, jag sett
De ädlaste förtrampas, trohet, redlighet
För ljuset döljas, såsom strafförfallna brott,
Och pligtförgäten fräckhet yfvas, svek och våld
Omätligt sluka byten och begära fler.
Är folkets väl ej annat? Eller väntar du

En bättre tid kanhända, när du tryggad sjelf
 Ej mer beror af fala vänners köpta hjälp?
 När skall den komma? Skall ej samma fruktan städs
 Ditt lif förbittra, tvinga dig att styra så,
 Som nu du styr? Förtrampas måste hvarje vän
 Af våra fordna kungars ätt, utrotas all
 Tillgifvenhet för denna, förrn du herrskar trygg.
 Hur blir det möjligt? Vargens spår i skogens djup,
 Den vilda björnens gömslen kan du spana ut;
 Men huru spåra kärleken, der osedd han
 I menskors ådror flyr, i deras hjertan göms?
 Ej båtär den Lakonska stöfvarns fina lukt
 Vid sådan jagt, och skötte du i sekler den,
 Du kunde dock ej sluta sist och säga trygg:
 Nu äger Ajas-ätten här ej mer en vän.

LEIOKRITOS.

Hvad dårskap!

LEONTES.

Akta att du icke allt för sent
 Må finna vishet i hvad nu du dårskap nämnt.

LEIOKRITOS.

Hvad vill du, hvad begär du? Skall jag kasta bort
 Den scepter, hvars besittning varit mig så dyr,
 Att allt, hvad styrkan i min arm, min tankes kraft
 Förmått att åstadkomma, sjelfva lyckan af
 En lefnad utan sorger, jag betalt för den?
 Skall jag bland hopen kasta den, att gripas af
 Den första hand, som sträcks deråt, och lyda sen
 Der jag befalla kunnat? Vore detta klokt?

LEONTES.

Ej så, ett ondt är sceptern ej, Zeus sjelf bär sin
 Och hyllas äfven därför främst bland gudarna.
 Med vakor, vedermödor gäldas ej för dyrt
 Den sköna lott, att vara folkens värn och stöd
 Och länders glädje. Endast offret af hvad rätt
 För gudar är och menskor, kallar jag för stort,
 Om ock det för allfaders egen spira gafs.
 Behåll då din, om du den så behålla kan,
 Att du ej nödgas rubba Dikes helga bud,
 Om ej, så sky den, som en giftig orm du skyr;
 Låt makten fara, högheten gå opp i rök,
 Och rädda, hvad som mer än kungavälde är,
 En fläckfri lefnads ära och en skuldlös själ.

LEIOKRITOS.

Lätt är för den, som inga högre syften har
 Att akta andras minsta rätt, åskådarn lik
 Vid rännarbanan utanför en sådan står,
 Och vet att hofsamt väja allt hvad grannen stör.
 Men den som vill det stora, den som ljungat ut
 Med fyrspannsvagnen bland de täflande och vill
 Eröfra segerkransen, har en annan lag.
 Ej får han skygga, om hans gissel, svängdt till hugg,
 En strimma randar på medtäflarns kinder, om
 Hans vagn, i vändningspunktens trängsel jagad in,
 En annan splittrar eller öfverändaslår.
 Men sådant, vet jag, yrkar fåfängt jag för dig,
 Ty oåtkomlig, mer än om i hafvets djup
 Jag till dig talte, är för hvarje tanke du,
 Som ej uti ditt eget hufvud vuxit opp.
 Ett fordrar jag, ett måste du förstå likväl,

Att ej i mina domar blanda dina in
Och föra in en annan styrelse, än jag.

LEONTES.

O fader, fader, huru bitter är din lott,
Om äfven mig du måste frukta!

LEIOKRITOS.

Tänker du

Det verkligt, så bespara då mig denna sorg!
Leontes, länge varar ej, så hoppas jag,
Det läge, som oss söndrar.

LEONTES.

När förändras allt?

LEIOKRITOS.

När ingen Ajas-ättling mer att frukta fins.

Fjerde Scenen.

DE FÖRRA, RHAISTES.

RHAISTES.

Är det ditt bud, o konung, som förs ut?

LEIOKRITOS.

Hvad sker,

Hvad förehafves?

RHAISTES.

Hör mig! Sen jag fåfängt sökt
Leontes genom oleasterlunden, går
Jag upp på Xuthos-berget för att spana än.
Här, konung, djupt i dalen märks af stormen nu

Blott brutna ilar, men deroppe rasar den
 Ohämmad, bryter pinier ned och jagar vildt
 Mot strandens hållar hvita vågor söderfrån.
 Jag blickar ut mot hafvets vidd och varseblir
 Två skepp i kamp med böljorna, det ena känt
 Bär hit från Sparta dina sändebud och når,
 Af vinden gynnadt, hamnen vid din kungaborg.
 Det andra, okänt, tycks från öster kommande
 Mot Pelops halfö styra, Kreitos bankar ren
 Det lyckligt väjt och söker ligga opp förbi
 Galastors klippgrund; då, då brister seglet, slits
 Af stormens il i stycken, och mot hållarna
 Vräks skeppet redlöst, likt ett flarn, och sönderslås.
 I samma stund ser jag den djerfve fiskarns son
 I spetsen för en skara landtmän skynda ned
 Och hinna stranden. Ren bland båtar dragna upp
 På sanden der, en åttaroddig välja de
 Och börja skjuta den i sjön. Då kommer jag
 Och i ditt namn förbjuder dem att bringa hjälp.
 De andra lyda knotande. Blott Hyllos, han
 Uppmanar, beder, hotar. Sist när bön och hot
 Han ser sig spilla fåfängt, fattar rasande
 En julle han, kullstöter mig, som hindra vill,
 Och far allena.

LEONTES.

Fräcke, och du vågar så
 Inför din konung tala om ditt nidingsdåd!

LEIOKRITOS.

Jag kan ej klandra Rhaistes. Han har följt mitt bud.

LEONTES.

Säg om ditt ord, o fader, jag förstod dig ej!

LEIOKRITOS.

Jag vill ej se en okänd främling landa här
 På denna ö. Från hafvet, så en siare
 Mig förespått, min ofärd engång komma skall.
 Om därför, nådd af vreda gudars hämnd, nångång
 En främling strandar vid vår ö, har jag befallt
 Att ingen må i deras domar gripa in
 Vill någon blidkad gudom, de förtörnade
 Till trots, åt den i nöden stadde bistånd ge,
 Kan räddning finnas äfven utan mensklig hjälp.
 Så har jag tänkt.

LEONTES.

Förtörnas, höga Dike, ej,
 Att jag din helga altarflamma släcker ut!
 På denna ö, der gästvänskap, der mensklighet,
 Bland dina bud de första, djerft förtrampas, här
 Är sjelfva marken oskär, luften pestbemängd,
 Och hvarje offer, bragt åt dig, en hädelse.

LEIOKRITOS.

Du går?

LEONTES.

Jag går.

LEIOKRITOS.

Hvart?

LEONTES.

Dit, der ädelmod och nöd
 Min hjälp behöfva.

Femte Scenen.

LEIOKRITOS. RHAISTES.

LEIOKRITOS.

Rhaistes, lemna ynglingen
 Ur sigte ej, din blick är skarp att spana ut
 Om någon våda hotar. Var försiktig dock,
 Att ej i otid reta honom. Spännas får
 För högt ej bågen. På hans kärlek bygger jag
 Dock ytterst all min trygghet. Var åskådare,
 Ej annat; fordras handling, lemna den åt mig.
 Gå, jag vill möta mina sändebud.

RHAISTES.

Var lugn

Och lita på min klokhet.

(Går).

Sjette Scenen.LEIOKRITOS *allena.*

LEIOKRITOS.

, Zeus, allherrs-kare!

Är denna kamp, en brottning mellan hvad man vill
 Och hvad man måste, detta köldomhärjade,
 Fröjdlösa, stela törnelif, hvars taggar blott
 Få sitta skräckinjagande på stängeln kvar,
 Då hvarje grodd till bladets grönska, blommans eld,
 Nödvändigheten, mer än vintern kall, förgör:
 Är detta lif, så ökenkallt, så glädjetomt,
 Så mångbeprisadt och så litet afundsvärdt,
 Är det att vara konung? Hvarför lärde jag

Så sent ditt värde känna, höga mausolé
 På askan af min sällhet, dig o kungamakt?
 Dock sällhet, hvad är sällhet? Har den verklighet
 Så mycket ens, att aska kunde återstå,
 Då den förbrändes? Ha det väsenlösaste
 Är sällheten, en dröm blott om en dröm, ej mer:
 En dröm att man har vunnit, hvad man drömt som ljuft;
 En glimt af solljus på ett flyktigt morgonmoln,
 Som lätta vindar jaga. Har den flytt, hvad mer?
 Jag är en konung.

Sjunde Scenen.

LEIOKRITOS. EN BUDBÄRARE.

BUDBÄRAREN.

Konung!

LEIOKRITOS.

Hör, det ljuder dock!

Säg mig, hvad vill du?

BUDBÄRAREN.

Konung, dina sändebud;

Nyss återkomna, skickat mig i förväg hit.

Om här du vill dem vänta, äro redan de

På vandring hit och skola snart dig träffa här.

Om du bestämmer annan ort till mötesplats,

Skall med ditt bud jag skynda till dem åter.

LEIOKRITOS.

Man,

Du har då sett dem?

BUDBÄRAREN.

Jag har talt med dem, o kung!

LEIOKRITOS.

Hvad sade de?

BUDBÄRAREN.

Blott hvad jag sjelf dig sade nyss.

LEIOKRITOS.

Du sett dem. Säg mig, när du ser en menniska,
Förstår du, om hon gömmer glädje eller sorg?

BUDBÄRAREN.

Dag har den glades anlet, men den sorgsnes natt.

LEIOKRITOS.

Hvad hade deras?

BUDBÄRAREN.

Dag.

LEIOKRITOS.

Med glada bud alltså

De återkommit. Svara att jag väntar här.

Men du, hvad gör din glädje, efter äfven du

Har i ditt öppna anlet dag? Helt säkert fick

Du nyss en önskan uppfylld?

BUDBÄRAREN.

Hvad jag önskar fylls

Af goda gudar ständigt.

LEIOKRITOS.

Mäktig är du då

Långt mer, än jag, din konung. Säg hvad är ditt värf?

BUDBÄRAREN.

Jag vallar dina getter.

LEIOKRITOS.

Och de önskningsar,

Dem gudar städse fylla, hvilka äro de?

BUDBÄRAREN.

En dryck ur källan, föda af min hjord, och sen,
Då solen bränner, skygd af ett bland lundens träd.

LEIOKRITOS.

Behöfs så litet, för att ge ett anlet dag!

BUDBÄRAREN.

Behöfves mer, o konung, så behöfves allt.

LEIOKRITOS.

Gå, akta dig att pröfva sjelf, om sant du talt.

Åttonde Scenen.

LEIOKRITOS *allena.*

LEIOKRITOS.

Så är den stund då kommen när mitt öde skall
Mig uppenbaras; trefallt vill jag säga den
Välkommen, om min ofärd ock den med sig för.
Ty ingen visshet, hur bedröflig än den är,
Kan så mitt inre sönderslita, skaka så
Min kraft, som denna svigtning, städse kastande
Mitt väsen än i hoppets än i fruktans famn.
Hvad mer om mig förnekadt blir att vara kung?
Jag var en undersåte, kan det blifva än.

Dock, bort du fega tvekan? Herrska måste jag
 För min skull, för Leontes' skull dock allra mest.
 Att engång lemna honom spiran obestridd
 I tryggadt arf, hvad lockelse i detta mål!
 Han skall den kunna äga utan brott, han skall
 Af makten pröfva glädjen blott, ej sorgerna.
 För honom vill jag kämpa, för hans framtids glans,
 Och bära bördan, lönen bäre sedan han.
 Dock se, de nalkas redan, mina sändebud.

Nionde Scenen.

LEIOKRITOS, ADAMASTOR, MEDON.

LEIOKRITOS.

Var helsad Adamastor, du, och du, o son
 Af Lichas, Medon, med hvad budskap kommen J,
 Med godt, med ondt? Förtäljen mig sannfärdigt nu
 Förloppet af er sändning, hvarken minskande
 Af skonsamhet det onda, eller ökande,
 Af önskan att mig gläda, hvad J skatten godt.

ADAMASTOR.

Nog glädje, konung, skall den nakna sanningen
 Dig skänka, öfverflödigt är att smycka den.

LEIOKRITOS.

Haf tack för dessa glada förebud i ord,
 Och yppa snart den lycka, som bekräftar dem.

ADAMASTOR.

Hur än med gynnsam segling, än med ogynnsam
 Vi i ditt värf på hafvets slätter sväfvat kring,

Rör oss och kan förbigås. Nog, du ser oss här.
 Från Menelaos, Spartas konung, kommer jag,
 Från Delphoi denne Medon. Skilda vägar så
 På din befallning gingo vi och råkades
 Till slut vid skeppet åter, som oss väntade.
 Nu tag emot Atridens broderhelsning först.
 Din herrskarrätt på Salamis erkänner han
 Och ingår villigt det förbund, du föreslår.
 Gladt var att höra dessa ord af honom sjelf
 Liksom att skåda honom, drotten, krigaren,
 Den mångberömde hämnaren af Hellas' skymf.

LEIOKRITOS.

Han tog dig mot gästvänligt, efter fädrens sed?

ADAMASTOR.

Så var vårt möte. Kommen fördes genast jag
 Ur husets förrum in i salen, der han satt
 Ibland förtrogna, efter långa irringar
 Omsider sorglös spisande vid eget bord.
 Straxt när han blef mig varse, bjöd han ställa fram
 En stol för mig invid hans sida, der jag sen
 Med rätter ymnigt fägnades och dunkelt vin.
 Först när jag hungerns lystnad liksom törstens släckt,
 Sitt ord till mig han vände: hvem och hvarifrån
 Är fremlingen, och i hvad afsigt kommen hit?
 När jag mig nämnde, äfvensom att Salamis
 Mitt hemland var, att dädan jag var kommen, då
 Blef drotten mörk i uppsyn, helga natten lik,
 Och ur hans öga flög en ljungeld mig emot.
 Jag bäfvade, dock förde jag mitt värf till slut.
 Att jag var sänd af dig, den nye herrskaren
 På denna ö, jag sade; att gemensamt hat

Mot Ajas' ätt er borde närma till hvarann,
 Och att du vänskap honom bjöd och bad om hans.
 Då blef han åter ljusare att skåda, bort
 Flög hotets mörka skugga från hans ögonbryn,
 Och vänligt gaf han mig det svar, jag nämnde nyss.

LEIOKRITOS.

Han mörknade vid svaret att från Salamis
 Du kom, säg lefver någon, som han fruktar än?

ADAMASTOR.

Hör vidare, o konung! När till mildhet så
 Han återvändt, då länkade försigtigt jag -
 Mitt tal och kom till frågan om Eurysakes.
 Blott lätt berörande din oro, att ännu
 Ditt välde kunde hotas, din medtäflare
 Vid namn jag nämnde, dristigt spörjande derhos
 Om dennes öde vore konungen bekant.
 Då log Atriden meningsfullt och fyllde själf
 Till randen dubbelbägaren. Se, sade han,
 Så säkert för min hätske oväns son, som jag
 Pokalen tömmer, kan din konung tömma sin.
 Ty är ock mycket ovisst, visst är detta dock,
 Att ingen mer behöfver frukta Ajas' ätt.

LEIOKRITOS.

Och detta sade Menelaos, Spartas kung?

ADAMASTOR.

Du hört, hvad af hans egen mund jag hörde då.

LEIOKRITOS.

Ord hastigt sagda, flygtiga som vindens fläkt,
 Hvad makt J ägen att ur rymden af min själ

Bortsopa dessa sorgens moln, som skockats der!
 Men låt mig höra äfven gudens svar, hvad lott
 Hans höga tempeltjenarinna bådär mig,
 Ty menskoord de äro dock blott menskoord,
 Och lätt kan ödet smeka med sin ena hand,
 Den stund, det med den andra måttar dödens hugg.

ADAMASTOR.

Så händer. Dock för denna gång ej rädes jag,
 Att gudasvaret skall för sådan dubbelhet
 Anklaga ödet. Medon, ditt är ordet nu.

LEIOKRITOS.

Jag lyssnar.

MEDON.

Konung, hvad jag vid min sändning sport,
 Vill, som det förefallit, jag förtälja dig,
 Viss att din önskan aldrig bättre fyllas kan.
 Till Delphoi kom jag, kom till helga hålan vid
 Parnassos fot, och templet, på hvars tröskel jag
 Prestinnan fann, det doldas genomskåderska.
 Blid var hon vid min ankomst, satt i drömmar sänkt
 Med handen under lockomflutna pannans snö.
 Men när din gåfva andaktsfullt för hennes fot
 Jag lade ned och föredrog ditt ärende,
 Förändrades den höga jungfruns anlet. Opp
 Från stället stod hon. Svage, blinde, dödlige,
 Så ropte hon, hvi forsken J ert öde ut,
 När dock så kort med fröjd och qual er lefnad är?

LEIOKRITOS.

Var hon förtörnad, eller ofärd bådande?

MEDON.

Hör blott! Så sagdt, till källan, den Kastaliska,
 Hon gick och kom tillbaka, tvagen, renad från
 Hvert grand af ett förflutet, ett närvarande.
 Sen bröt hon från den vigda lagerns gren ett blad
 Och åt det, för att motta gudens anda, sist
 Hon på hans trefot öfver hålan satte sig.
 Snart rörd af ångan, som ur djupet steg, hon sågs
 I darrning bringas, läppen skälfde, hvarje strå
 I hennes lockar reste sig och skräckfull, vild
 Den helga yrseln svindlade i hennes blick.
 Det var, som om ur jordens tysta innersta
 En framtid med dess fröjder, fasor, dygder, brott
 I dagen stigit och prestinnan genomträngt.
 Omsider tog hon skälfvande till ord: Din kung
 Vill spana ut sitt öde, frågar mig derom;
 Så se och lär och vet och känn och hör och döm:
 Trygg herrskarn är på Salamis så länge än
 Leontes icke fallit för sin faders svärd.

LEIOKRITOS.

Så, säger du, så lydde Delphoi-gudens svar?

MEDON.

Af hans prestinna gafs det med de ord du hört.

LEIOKRITOS.

Rätt sade Adamastor, du, att lyckosam
 Er sändning var, och glädjefullt det blir för mig
 Att med en kunglig gåfva vedergälla er.
 Dock nu en pligt mig trycker främst. På hafvet nyss
 Invid vår ö, så har man sagt, ett skepp förgåtts;
 Hjelp kräves, räddas måste allt, hvad räddas kan.

Till stranden skynden, under Xuthosbergets fot,
 Med min befallning. Bjuden folket lägga ut
 Med alla båtar, bedjen, manen, tvingen dem.
 Om någon af de arma, förolyckade
 I land man lyckas bringa, så, om lifvet än
 Hos dem syns släckt, misströsten ej, men gören allt
 Att dem från döden rädda, vederqvicka dem. (*De gå*).

Tionde Scenen.

LEIOKRITOS *allena.*

LEIOKRITOS.

I denna lycka, större än min djerfvaste
 Förhoppning mätit, o hvad bör jag göra förr,
 Än djupt ur hjertat tacka er, odödlige,
 Som i ert råd bestämman menskors ve och väl.
 O vilkor, lätt att fylla! Trygg jag vara kan,
 Blott ej Leontes faller för mitt svärd. För mitt?
 Min son Leontes, han? Jag herrskar trygg, blott ej
 Min hand dens lefnad släcker, som jag lifvet gaf.
 Kan större lycka köpas för ett bättre pris?
 Om på hans fall min säkerhet berott, om mig
 Det förelagts att döda honom, eller sjelf
 Min ofärd skapa; lycka, spira, kungamakt,
 Ja lif jag gerna velat offra för hans lif.
 Och nu, nu unnas mig behålla detta allt
 Med det beting blott att jag honom spara vill.
 För hvem har jag då trotsat dessa mödor, all
 Den strid mig kungamakten kostat, o för hvem?
 För honom, ja för honom blott. Jag sjelf skall snart
 Till Hades' skuggor vandra, åren bjuda så.

Men han är ung, i honom skall jag lefva upp
 Och herrska åter, genom honom skall mitt verk,
 Min ära gå till sena ättlingar i arf.
 Och emot honom skulle riktas detta svärd?
 För mig är döden ej ett slut, blott han fins till,
 Men utan honom upphör ren i lifvet jag.
 Ja, tagen mot min tacksamhet också därför,
 Att jag får vara konung nu, ej herrska blott;
 Att hvad mitt inre bjuder, nu jag följa får.
 Men se han nalkas, fiskarn. Han har varsnat mig
 Och viker undan. Ha, så har det varit förr,
 Så skall det mer ej vara. Hit, o gubbe, hit!
 Eubulos kom, din konung kallar dig.

Elfte Scenen.

LEIOKRITOS. EUBULOS.

EUBULOS.

Hvad är

Din vilja?

LEIOKRITOS.

Säg mig, kommer du från stranden, der
 Det obekanta skeppet nyss blef vågens rof?

EUBULOS.

Ja.

LEIOKRITOS.

Och hvad budskap kan du bringa derifrån?

EUBULOS.

Ett, som för dig ej torde vara angenäm

LEIOKRITOS.

Har allt förgåtts, fanns ingen möjlighet till hjälp?

EUBULOS.

En ringa, dock en större, än du önskat den.

LEIOKRITOS.

Hvad har man kunnat rädda?

EUBULOS.

En, en yngling fanns
I hafvets bränning af min son och togs i land.

LEIOKRITOS.

Hvem säger han sig vara och från hvilket hem?

EUBULOS.

Hans mund är sluten, och hans blick är likaså,
Och endast svagt han röjer än en skymt af lif.

LEIOKRITOS.

Och allt, allt annat har förgåtts i hafvets svalg?

EUBULOS.

Blott några spillror simma än på vågens rygg.

LEIOKRITOS.

O hårda öde, hvarför visste jag ej förr
Hvad nu jag vet? Dock väl att en helst bergad är.
Säg, hvem tar vård om ynglingen? Försöker man
Hos honom väcka lifvets gnista opp på nytt?

EUBULOS.

Leontes fanns tillstädes, i hans skygd han gafs.

LEIOKRITOS.

Då är jag trygg, ej bättre vård han kunnat få.

EUBULOS.

En fråga, konung, ville jag dig göra nu,
Om det mig unnas.

LEIOKRITOS.

Fråga, det förmenas ej.

EUBULOS.

Så säg mig, efter mensklighet du röjer nu
I ord och uppsyn, om med lögn och falskhet blott
Den fräckaste af menskor, Rhaistes, nyss for fram,
Då i ditt namn på stranden han all hjälp förbjöd?

LEIOKRITOS.

Jag svarar: ögonblicket kan förändra allt;
Hvad förr jag var, behöfver jag ej vara mer.

EUBULOS.

Hvad?

LEIOKRITOS.

Äfven du, o gubbe, skall det pröfva få.
Den tid har varit redan, då på strandens fjäll
I armod sänkt, försmådd, förföljd, förtryckt du bott,
Ur stormupprörda böljor, vilda måsen lik,
Med trägen möda hämtande en sparsam kost.
Den tid har varit, gamle; är ej mer och skall
Ej heller komma, så kan allt förändras.

EUBULOS.

Ve!

LEIOKRITOS.

Den mark, du ägt, skall åter engång blifva din;
Med eget spann du plöja skall din egen teg
Och egna skördar berga.

EUBULOS.

Ve, o konung, ve!

LEIOKRITOS.

Du hatar Rhaistes, fruktar att hans öfvermod
 På nytt skall från dig rycka, hvad du fått på nytt;
 Var trygg, du är från denna stund i' mitt beskärm,
 Och större är din konungs makt likväl, än hans.

EUBULOS.

Ve, ve, hvad moln af mörka sorger skocka sig!

LEIOKRITOS.

Jag vet det, mer än eget väl bekymrar dig
 Dens öde, som hos dig sökt skydd. Du fruktar hvad
 Tekmessas lott skall blifva; slå din oro bort!
 I mig hon finna skall, hvad hon förlorat har.
 Har Ajas fallit, sörjer hon Eurysakes,
 Är äfven jag en konung, kan och vill och skall
 Med outtröttlig omsorg henne hägnad ge
 Och hennes öde lindra.

EUBULOS.

Jag har sett dem, sett
 En skymt af dina sändebud, som kommo nyss
 Ifrån ditt möte. O mitt hopp, farväl, farväl!

LEIOKRITOS.

Ditt tal är fåvitskt, gamle, jag förstår dig ej.
 Du brister ut i klagan, ropar ve, o ve
 För hvarje glad förändring, jag bebådar dig.
 Säg, är det väl en ofärd, jag dig hotar med?
 Är det ett ondt att, länge fattig, blifva rik,
 Att, sen förtryckt man varit, få sin konungs hägn

Och se hvad kärt man skattar blomstra upp i fröjd?
 Hvad, eller tror kanhända du att svek blott bor
 I mina stolta löften, att din värnlöshet
 Jag gäcka vill med falska förespeglingar?
 Vid Zeus, ej föddes jag att söka glädje i
 Den svages förödmjukelse. Om hård förut
 Jag synts dig, var jag sådan ej af lust, men tvång.
 Förstå mig blott.

EUBULOS.

För mycket ren jag dig förstått.
 Just att du menat verkligt, hvad du talat nu
 Det gör min sorg, det pressar mina verop fram,
 Det visar, konung, att du icke fruktar mer.

LEIOKRITOS.

Missunnar du mig lyckan då att vara trygg?
 I slutna gåtor älskar du att gömma dig.

EUBULOS.

Så hör en fråga, som för dig dem öppna skall:
 Fins han ej mer Eurysakes, är allt förbi?

LEIOKRITOS.

Han fins ej, därför byt för hoppet ankargrund,
 Ty fåfängt fäste söker du hos Ajas' son.

EUBULOS.

O nidingsdåd, o skändlighet, skall gudars straff
 Ej engång krossa dessa lömska mördare
 Af allt, hvad ädlast mina fäders land har födt?
 Fins ingen makt, som länkar blinda ödens gång?
 Jag lefver, jag, och Telamon är död, och död
 Är Ajas äfven, fallen är Eurysakes.

Jag, jag den arme, krälar än i dagens ljus,
 Och dessa gömmer natten! Ha, du låfte nyss
 Min välfärd främja, gör det, drag ditt svärd och stöt
 Det djupt i detta hjerta. Denna gerning blir
 Den enda gunst, för hvilken jag vill tacka dig.
 Hvad, skall jag lefva för att se dig herrska här,
 Och höra om Atridens seger ryktets röst,
 När ingen kärlek gör mig ögonblicket ljuft,
 Och ingen framtid mer mig lofvar hämnens fröjd?
 Nej, töm min blod för dina fötter. Kunde den
 Lik Nessos' etter stänka allt sitt hat på dig
 Och dig förbränna!

LEIOKRITOS.

Du är bitter, gamle man;
 Men sorgen sjelf är bitter, den förbittrar lätt.
 Om rättvist eller orättvist du hatar mig
 Det dömme Zeus, mig tillhör att förlåta blott.
 Ty alltför litet vore jag min lycka värd,
 Om jag ej kände, att dess bästa gåfva är
 Den, att jag nu fördraga får, får vara mild.
 Du hatar mig, må vara. Mer än fjällets is,
 Af vintern ammad, varar hatet evigt ej:
 Det smälter opp, när godhet, vårens värma lik,
 Ej tröttnar att deröfver hvila dag från dag.
 Så skall den tid väl komma, när du finna skall
 Att Ajas' ätt ej ensam är din kärlek värd,
 Och ensam ej den äger. Nu, till dess, ställ fritt
 Mot mig din is, mot dig mitt solljus ställer jag.

(Eubulos aflägsnar sig).

Tolfte Scenen.LEIOKRITOS *allena.*

LEIOKRITOS.

Han vandrar bort, han unnar mig ej svar engång.
 Dock kan jag icke vredgas. Gudar, när skall jag,
 När skall min ätt med sådan trohet fattas om?
 Fanns på min ö ett sinne, der så ädel grodd
 Sin vext, sin trefnad funne; o, som frön dertill
 Jag ville stycken af mitt eget hjerta så
 Och med min blod dem vattna. Kärlek! Trohet! Dock
 Jag, äfven jag skall finna er, jag vilja har,
 Har ingen, som jag fruktar, mer, och jag är kung.

Tredje Akten.

Öppen strand. På afstånd ut till sjöss klippor och hällar. Vid stranden båtar och spillror af ett skepp. På sanden, nära en krökt, lummig pinie, en skeppsbruten, liggande liflös.

Första Scenen.

LEONTES. HYLLOS.

HYLLOS.

Du bjöd dem gå, befallte folket lemna oss.

LEONTES.

Hvad båtar oss nyfikenhetens kalla blick.

HYLLOS.

Mig bad du dröja, ringa är min hjälp också.

LEONTES.

Du vill dock hjälpa, du, din handling visat det.

HYLLOS.

De andra handlat lika, om de vågat blott.

LEONTES.

För stormens våld, för hafvets vildt upprörda våg?

HYLLOS.

Nej, för din faders vrede, som oss hotade.

LEONTES.

Det tycks, som skulle lifvets gnista sofva djupt
 Hos denne yngling, om ej böljan ren den släckt,
 Gå, red i skuggan under pinien här en bädd
 Af säf och mossas, der han hvila får till dess
 En gud kanske ur dvalan väcker honom opp;
 Ty vi försöka fåfängt.

HYLLOS.

Furste, öppet vill
 Jag tala ut min mening, fast du väja tycks
 Hvert ord, som rör din fader. Vet då, hatad är
 Leiokritos på denna ö. Här finnes ej
 Bland menskor någon, som af hjertat vill hans väl,
 Fast fruktan binder en, en annan vinstbegär.
 Ej är det kärlek dock till fordna konungar,
 Som väckt vårt hat mot honom, ty de gamle blott
 Ibland oss minnas Ajas än och Telamon.
 Nej vi, vi unge hata hans bedrifter blott,
 Hans orättvisa, hårda, grymma herrskarbud.
 Du, äfven du dem hatar, måste göra det.
 Men säg ett ord blott, mana, och vi följa dig,
 Befall oss, för oss hvart dig lyster, blif vår kung.
 Du är oss kär, vi hylla dig, vi känna nu
 Hvad du i hjertat gömmer. Dina handlingar
 Oss varit lika många prof af ädelmod.
 Tag spiran du och herrska, plåna ut den skymf,
 Som inför Hellas fläckar nu ditt fosterland:
 Att våld här råder, icke rätt; att menskelig nöd,

För alla helig, här förnekas mensklig hjälp.
På dig vi lite.

LEONTES.

Yngling, är Eubulos ej
Din fader, han, den gamle fiskarn, för hvars sak
Du nyss mot öfvermakten trädde kampberedd?

HYLLOS.

Hvi denna fråga, furste? Obekant för dig
Kan det ej vara att Eubulos' son jag är.

LEONTES.

Jag har en fader, äfven jag, Leiokritos.

HYLLOS.

Vi räkna oss som söner till vårt fosterland
Vi unga, så du borde göra, äfven du.
Ej fins för oss en större pligt, än den oss ges
Af Salamis; och ropar nu dess stämman högt:
Slå ned tyrannen, krossa min förtryckare;
Då tvekar bland oss ingen om hvad göras bör.
Men du skall föra oss till målet.

LEONTES.

Djerfve, säg,

Förstår du mina ord ej, eller aktar du
En varning ej, med saktmod gifven, efter så
Du dristar detta upprors-skrål förnya än?
Vet då, att om du vågar detta språk ännu,
Skall denna arm, skall detta skarpa dubbelsvärd
Ditt hufvud klyfva till din fräcka tungas rot.
Är detta nog, säg, fattar du min mening nu?

HYLLOS.

Rätt tydligt du den yttrat, och jag lyder dig,
 Dock ej af fruktan, furste, men tillgifvenhet.

LEONTES.

Han rörde handen, tyckte jag, den drunknade.

HYLLOS.

Jag såg det ej, frånvarande min tanke var.

LEONTES.

Fins ingen här, erfarnare i läkedom
 Än vi? Kanske att örters kraft, att öfvad konst
 Här kunde bringa räddning.

HYLLOS.

Låt mig kalla hit
 Den blinda qvinnan; fast beröfvad ögats ljus,
 Förstår och vet och ser hon mer, än seende.

LEONTES.

Gå, hemta henne.

HYLLOS.

Furste, hennes ledsven skall
 Väl finna vägen hit med henne. Kommer hon,
 Kan jag bli borta.

LEONTES.

Hvad? Min fader nalkas sjelf.
 Ser jag en dröm, är denne man Leiokritos,
 Så olik till sin uppsyn nu, så lugn, så ljus,
 Och nyss så mörk och dyster? Gudamakter, hvad
 Har denna ändring vållat? Dessa sändebud,
 Knappt från sin resa återkomna, hafva de

Ett budskap medfört, som hans sinne så förbytt?
Förvånad hörde jag af dem hans helsning nyss,
Att rädda allt, hvad räddas kunde. Dubbel är
Min undran nu, då honom sjelf jag sådan ser.

Andra Scenen.

LEIOKRITOS. LEONTES.

LEIOKITOS.

Hell dig, min son! Leontes hell! Hvad framgång har
Ditt ädla värf att räcka menskelig hjälp?

LEONTES.

Du ser

Den ende här, som räddats; blott ur hafvets våld
Likväl, men ej ur dödens.

LEIOKRITOS.

Djup hans dvala syns,

Och smärtsamt är att finna att förhållanden
Vår hjälp försenat; mest dock för de andras skull,
Dem böljan slukat. Landsmän voro de kanske,
Hellener födda. Denne man är blott en slaf,
Att dömma af hans klädnad, blott en rå barbar,
Som byte tagen, eller köpt på okänd kust.

LEONTES.

Hans dräkt, mer lik ett vilddjurs än en människas,
Bekräftat sådan mening; men hans anlete,
Betrakta det, o fader, säg om Hellas födt
En bild mer skön, än denne bleke yngling här?

LEIOKRITOS.

Ha!

LEONTES.

Hvilken höghet bor på denna panna ej!

LEIOKRITOS.

Hvad syn!

LEONTES.

Hur många ljungeld har ej slocknat ut
Med dessa slutna ögon!

LEIOKRITOS.

Underbara lek!

LEONTES.

Och dessa läppar, trotsande i döden än
Och dock så veka! En Hellen är denne dock,
Han kan ej annat vara, fast hans öde visst
I hårda lägen honom kastat.

LEIOKRITOS.

Son, du var

Ett barn ännu, då hären drog till Troja. Mins
Du mer sköldbärarn Ajas?

LEONTES.

Som en nattlig syn

Står för mitt öga flottan och vår kämpatropp,
Som steg ombord, af jubel följd och klagorop.
Men af den ädle hjälten, folkets höfding, har
Jag intet minne.

LEIOKRITOS.

Skåda denne yngling då.

En sådan var han, Ajas, något år kanske
I ålder framom honom, olik äfvenså

Till kindens blomstring, till sin ungdoms friska kraft;
Men eljest lik till anlet, bildning och gestalt,
Så lik, att jag med häpnad nu din skyddsling ser.

LEONTES.

Ve, trefalt ve oss, fader, om vårt öde fört
Med denne yngling till vår strand Eurysakes.

LEIOKRITOS.

Jag finner ej hvad ofärd kunde bringas oss
Af honom, då han låge död, som denne nu.

LEONTES.

Död syns han, men han lefver, han skall vakna opp,
Om blott en konsterefaren vård han finna kan.

LEIOKRITOS.

Fins någon här, som kunde skänka honom den?

LEONTES.

Den blinda qvinnan, som hos fiskarn valt sitt hem,
Hon är mitt hopp, jag låtit kalla henne hit.

LEIOKRITOS.

Men om till lif hon skulle väcka Ajas' son?

LEONTES.

Hans lycka vore detta, men vår undergång.

LEIOKRITOS.

Var lugn och gör för fremlingen, hvad göras kan.
Hvemhelst han än må vara, är Eurysakes
Han ej, ty Ajas' ättling sofver djupare,
Än att han kunde väckas mer af menskokonst.

LEONTES.

O, budskap fullt af glädje! Har jag fattat rätt
Din mening, fader?

LEIOKRITOS.

Flyktad är den mörka tid,
Då varsamheten, fruktans dotter, sluten höll
Inom min barm hvar ädel drift, en fånge lik.
Nu får jag vara konung, får förlika fritt
Min handling med min vilja. Ingen skräckbild gör
Mitt välde ovisst, min medtäflare är död.

LEONTES.

Hvar, hur? Hvem har dig denna glädjetidning bragt?

LEIOKRITOS.

Från Menelaos, Spartas konung, bragtes den
Af mina sändebud tillbaka. Hvar och hur
Eurysakes mött döden, har jag ej försport
Och vill ej heller spörja; det är nog att visst
Hans undergång bebådats mig från säkert håll.

LEONTES.

O höge gudar, mitt bekymmer är då slut;
Den sorg, som klädt min ungdoms glada dag i moln
Och lifvets lust förbittrat, fins ej mer. Hur ljust
Att mot min klara framtid blicka nu och se
Den långa lefnad, Parcens slända lofvar mig.

LEIOKRITOS.

En dubbel glädje skänker mig min spira nu,
Då jag i arf den lemna får åt en, som vet
Att skatta dess besittning; då jag ser den fröjd,
Den ger dig ren i hoppet. Alltför kall förut

Du syntes mig, likgiltig för de ädlaste
 Af lifvets skänker: ära, välde, herrskarmakt.
 Nu är jag lycklig, hvarje önskan uppfylld är,
 Då äfven du min lycka känner, djupt som jag,
 Och vill den dela.

LEONTES.

Nu alltså, nu är du kung,
 Och ingen äger större rättighet, än du,
 Att Salamis beherrska.

LEIOKRITOS.

Teukros ensam fins
 I lifvet qvar af denna fordna kungaätt,
 Men saknar vänner, har ej makt att hota oss.

LEONTES.

Och om han ägde härar än och kom, hvad mer?
 Mot svärdets anspråk, fader, kan man ställa svärd,
 Och annat har ej Teukros. Han försköts, som son,
 Af Telamon sin fader, blef från hemmets hård
 I vrede utstött, jagad bort från Salamis.
 På vapen endast, ej på rätt han trotsa kan,
 Hvem ville frukta honom?

LEIOKRITOS.

För hans rätt alltså
 Till spiran var Eurysakes dig fruktansvärd?

LEONTES.

En omotståndlig härs makt fanns i denna rätt.

LEIOKRITOS.

Ja, om den mött erkännande, men eljest ej.

LEONTES.

Ju mindre erkänd, desto mera fruktansvärd
För mig den varit.

LEIOKRITOS.

Älskar du att skämta, son?

LEONTES.

Jag skämtar ej. Om Ajas' ättling här stått fram
Af alla hyllad såsom konung, skulle du
Åt honom lemnat makten, utan fruktlös strid.
Men om han kommit blott med sina anspråks helgd,
Och ensam, utan bundsförvandter, sträckt sin hand
Emot den scepter, som hans fader ägt, o då —

LEIOKRITOS.

Då hade denna klinga dömt emellan oss.

LEONTES.

Det var min fruktan, fader, du har nämnt dess grund,
Ty mellan oss den hade då måst dömma först.

LEIOKRITOS.

Hvad, med ditt lif du velat skydda Ajas' son?

LEONTES.

Och med mitt svärd hans rättighet; jag följt min pligt.

LEIOKRITOS.

O vanvett, bjöd dig pligten draga svärd mot mig,
Att mot din fader kämpa för en fremmande?

LEONTES.

Hör mig och lär att känna hvad min fasa gjort,
Hvar gång jag mot min framtid skådat, blickat in

I möjlighetens vida rike, fatta nu
 Hvarför så dystert sluten du mig städse sett.
 Det var min tanke såsom vaken, var min dröm
 I sömnens famn, när qvalförskingrarn någongång
 Medlidsamt äfven mig i sina armar slöt,
 Att Ajas' son här kunde träda upp mot dig
 Och mot din tagna ställa fram sin ärfda rätt.
 I sådant fall jag mellan eder båda stått,
 Sett här min borna herrskare, min fader der,
 Och nödgats välja.

LEIOKRITOS.

Ha, ett alltför brydsamt val!

LEONTES.

Om så du vill det nämna; mindre brydsamt dock,
 Än tungt, än sönderslitande för detta bröst,
 Ty mitt beslut var fattadt.

LEIOKRITOS.

Låt mig höra det.

LEONTES.

Att bistå dig bjöd kärlek blott, en högre pligt
 Befallte mig att bistå den, som var min kung.
 Om han, som sådan, fordrat till sitt skygd min arm,
 Mot mig, mot dig, mot hvarje makt jag lyftat den.

LEIOKRITOS.

En filosof, en grubblare, som glömt natur
 Och verklighet för toma tankars gyckelspel
 Du liknar. Bör jag vredgas, yngling, eller le?
 Väl dock att ödet fogat så att ej till verk
 Din yrsel mer skall lockas; låt oss glömma den.
 En annan tid har börjat.

Tredje Scenen.

DE FÖRRA. EN BUDBÄRARE.

BUDBÄRAREN.

Konung, väl att jag
Dig finner här, sen länge fåfängt jag dig sökt.

LEIOKRITOS.

I hvilken afsigt?

BUDBÄRAREN.

För att skyndsamt kalla dig
Tillbaka till din boning.

LEIOKRITOS.

Skyndsamt, säger du;
Hvad är som fordrar skyndsamhet?

BUDBÄRAREN.

Din välfärd.

LEIOKRITOS.

Min?

Den är betryggad.

BUDBÄRAREN.

Herrskare, en skara folk
Sig skockat kring palatset. Flere strömma till,
Hvart ögonblick. Ett sorl förspörjs att Ajas' ätt
Har slocknat med Eurysakes. Man fordrar djerft.
Att höra mer, i hvilket land och genom hvem
Han fallit, Ajas' ättling. Tvänne flockar stå
Fiendtligt mot hvarandra: Rhaistes ropar högst
På ena sidan, på den andra höjer sig
Ej någon enskild stämma öfver mängdens skrål.

Men dig, dig nämna alla, dig man kallar på,
 Af dig begär förklaring en, den andra stöd;
 Och därför skynda. Stenar flugit ren, och snart
 Kanhända dragas svärden.

LEONTES.

Fader, stanna här!

Jag går, mitt svärd skall hastigt stilla oron, skall
 Till saktmod återföra denna upprorstropp.

LEIOKRITOS.

Nej dröj, jag går, det anstår mig att tygla sjelf
 Mitt folk. Ditt svärd kan hvila. Opålitligt är
 Det lugn, som svärdet tvingar fram, är lugnet likt
 Kring gudens blix, det följes af fördubbladt dån.

LEONTES.

Med hvilket medel ernar då du tygla dem,
 De pligtförgätne?

LEIOKRITOS.

Lemna denna sorg åt mig.

LEONTES.

Kom, låt oss vandra båda.

LEIOKRITOS.

Nej, jag går allen.

Jag känner dig, du skall i vrede brusa opp
 Der lugn behöfves, mildhet säkrast seger ger.

LEONTES.

Förundransvärda olikhet! Förhållanden,
 Dem jag vill skona, trampar du med hårdhet ner
 Och ser fördragsamt brott, dem jag bestraffa vill.

Hvem ger den blinda hopen rätt att kalla dig
Till svars för Ajas-sonens död, alltnog han dött,
Och du är konung.

LEIOKRITOS.

Derför kan jag vara mild.

Farväl! -

LEONTES.

Du går allena. Fader, får jag ej
Ditt bistånd vara, om i upprorsyran du
Min hjälp behöfde?

LEIOKRITOS.

Ingen droppe af din blod
Fins än på denna klinga, jag är trygg, farväl!

(Går).

Fjerde Scenen.

LEONTES. DEN SKEPPSBRUTNE (*uppvaknande*).

DEN SKEPPSBRUTNE.

Hvad, vänta, håll!

LEONTES.

Han vaknar, det är Hellas' språk.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Ursinnige, dröj, dröj ett ögonblick!

LEONTES.

En dröm

Tycks gyckla för hans sinnen.

DEN SKEPPSBRUTNE

Man, jag säger dig,
Håll fast vid klippan.

LEONTES.

Till en olycksbroder visst
Han ropar detta.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Moder, moder, moder, o!

LEONTES.

Sin moder hörs han nämna, delar äfven hon
Hans våda, eller suckar han sitt afsked blott?
Hvad ton i detta ord, ifrån hans läppar hördt!
O, han är ung; det ljufvaste bland namn har än
Ej hårdnat på hans tunga.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Jag skall rädda dig,
Var trygg! Dö lömska niding, dö förrädare!
Ve!

LEONTES.

Fruktansvärdt han kämpar i sitt innersta,
Fast armen, vissnad, vägrar vreden tjenst. Jag vill
Tilltala honom. Yngling, faran är förbi,
Blott hvila, du är räddad.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Gudar! Står hon ej
På klippan ensam, värnlös. Hör du ropet, hör:
Förbärmande!

LEONTES.

Hvem ropar, hvem är värnlös, säg?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Nu sjunk, o jord, till Hades' djup, att Zeus ej mer
Ett väsen finner att förskräcka med sin blix, t,
Då han den sparar nu i detta ögonblick.

LEONTES.

Slå upp ditt öga, yngling, och din villa se.
Af hvilka fasansfulla inre syner väcks
Ett raseri som detta?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Krossa, krossa mig,
Då du ej ger mig krafter att förkrossa allt.
Ve, moder, moder, jag förmår ej rädda dig.

LEONTES.

Förfärlig är hans smärta visst, det dyraste
Han ser af hafvet slukas, kan ej bringa hjälp.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Du konung, du, så prisad bland de dödliga
Och dock så skändlig, skall ej hämndens hand engång
Dig drabba?

LEONTES.

Fasa griper mig, är det mot Zeus
Han vågar dessa djerfva, obetänkta ord?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Du helsas folkens öfverdrott, du lydes blindt
Af fega skaror, lömska som du sjelf. För dig,
För dig alltså har Hellas blödt, föraktlige.

LEONTES.

Hvem menar han, mot hvilken menska eller gud
Framljungar han sin vrede?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Bofvar, lösen mig!

Ej blef jag född att bära slafvars bojer jag,
En konungs son.

LEONTES.

Förnuftets fackla, märker jag,
Har böljan släckt hos honom, lifvets flämtar blott.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Ett segel syns, tyst, tyst det nalkas oss, det far
Ditåt, dit der hon öfvergafs. Nu, nu o röst
Igenomträng med åskans stämma rymderna:
Till F'boina styren, om er gudars nåd är kär!

LEONTES.

Hvad? Samma ord jag hörde af den blinda nyss.
Från hvilka läppar, yngling, har du fångat dem?
Jag fattar om din skuldra, vakna, gif mig ljus!
Hvem är du?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Ha, du är allena, sviker mig
Mitt öga? Slaf, hvar äro dina hjelpare?
Jag ser blott dig.

LEONTES.

Då ser du rätt och gäckas ej.

DEN SKEPPSBRUTNE. (*Resande sig upp*).

Så dö!

LEONTES.

För dig? Vansinnige, är det den tack
Du för ditt lif betalar åt din räddare?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Ve er, förrädiskt knutna lemmar, falska arm,
Hvart har din styrka vikit?

LEONTES.

Straffa ville jag

Dig otacksamme, trodde jag ej att en gud
Din handling vållat, sen din tankes ljus han släckt.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Är du en annan, ej af dessa bofvar en?

- Mitt öga klarnar, minnets fackla tänder sig.

Säg, stred jag ej med hafvets vilda vågor nyss,

Hvar finnas de, som delte samma öde då?

Jag märker ingen.

LEONTES.

Böljans skoningslösa svalg

Har slukat alla.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Alla, alla säger du?

LEONTES.

Jag äger ej ett mindre sorgligt svar att ge.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Blef ingen öfrig, ingen? Nämn ännu engång

Det ljufva ordet alla.

LEONTES.

Hvilken hjertlöshet!

Du tyckes glädjas åt kamraters olycksfall.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Emottag, Zeus, mitt hjertas varma tacksamhet:

Nu gläder dagens återsedda ljus min syn,
 Och lifvet, nyss förhatligt, har åtminstone
 För några stunder värde, tills jag mättat mig
 Med tanken att mitt långa qval engång fått hämd.

LEONTES.

Förvirrad, dunkel, oförklarlig, hotande
 Blir mig ditt ödes gåta mer och mer. Säg ut
 Ett öppet ord, hvem är du?

DEN SKEPPSBRUTNE.

En, som frågar dig,
 Med en skeppsbruten fremlings helga rättighet,
 På hvilken strand han funnit räddning?

LEONTES.

Vida kring
 Har namnet ljudit af det land, du hunnit nu.
 Du skådar här det mångberömda Salamis.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Jord, dyra jord!

LEONTES.

Han faller på sitt anlet ned
 Och för de bleka läpparna mot markens stoft
 Till kyssar, mera varma än en älskares.
 Och hvarje gång, han lyfter upp sitt hufvud, ser
 Jag nya tårar strömma utför kinderna.
 Hvad skall jag tänka?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Jord, o mina fäders jord,
 Mitt land, mitt hemland, Telamons och Ajas' land!
 Ser dig mitt öga, rör dig mina läppar nu?

LEONTES.

Allt mer och mer förvåna mig hans ord.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Du mål

För mina tankars långa längtan, hamn dit jag
Beständigt hoppets segel styrt, min sällhets hem,
Der ensamt jag den finna kunde; ö, hvars namn
Samtidigt med min faders, med min moders namn
Min tunga nämna lärde! Jag har hunnit dig;
Jag ser, jag rör din helga jord, jag breder ut
Min famn, en famn, som tar dig i besittning nu;
Ty min du är, och ingen skall oss skilja mer.

LEONTES.

O, styr förnuft, styr raseri hans tunga nu?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Du är en son af detta land, du yngling ock,
Så böj ditt knä och prisa höga gudars nåd,
Som fört dig hit, som korat dig till räddare
Af detta lif och låtit dig, bland alla främst,
Din kung välkomna i hans återvunna land.

LEONTES.

Har möjligheten vidgat ut sitt rikes gräns
Och tagit väldet bort af det omöjliga,
Att hvad som förr ej kunde ske, kan hända nu?
Har Hades mist sin spira, få hans skuggor stå
I ljuset opp och kläda sig i kött och blod
Och lefva efter döden bland de lefvande?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Förstod du mina ord ej, då så dystert du

Försjunker i begrundning blott och ej en skymt
Af glädje röjer, fast din kung du återfått.

LEONTES, (*för sig*).

Han liknar Ajas, sade nyss min fader ju.
Hans egna ord, då omedveten af sig sjelf
I drömmen han sin moder såg på klippan stå,
Hjelplost förlåten; elden af hans raseri,
Hans rop till seglarn, allt är sammanträffande
Med hvad Tekmessa nämnde om sitt öde nyss.
Och dock omöjligt! Skördad är Eurysakes,
Och döden lemnar ej sitt rof. Hvad, om mitt svärd
På engång söfde oron, öppet straffande
Bedragarn, som vår herrskare sig nämna djerfs?
(*högt*).
Du är då detta landets konung, säger du,
Hvad är ditt namn?

DEN SKEPPSBRUTNE.

En främling, eller slaf blott här
I detta land du måste vara, efter du
Ej vet, men frågar, hur han kallas Ajas' son.

LEONTES.

Att du är denne, hvarmed vill du styrka det?

DEN SKEPPSBRUTNE.

Mitt anlet är mitt vittne. Zeus förgäter ej
Att på den borne herrskarns panna trycka in
Sitt herrskareinsegel.

LEONTES.

Pannans vittnesbörd
Kan jäfvas dock, om så ej vore, visste du
I denna stund, att äfven jag är kungason.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Då är du, hvad jag trodde nyss, en fremling här.
 Och om du talar sanning, om så ädelt blod
 I dina ådror flyter, hell oss båda då!
 Den unga örnen, född på klippans spets, förstår
 Det sinnelag, som styr hans likes djerfva flygt.
 Så skola vi hvarandras syften fatta, du
 Mitt bistånd bli, jag ditt. Välan, till verket straxt.
 Min dräkt har våg och menskor plundrat, vapenlös
 Står här jag på mitt rikets strand. Så bör jag ej
 För Salamis mig visa. Upp då, skynda fort
 Till fursteborgen, Ajas' fordna boning; säg
 Åt den, som hans palats och skatter har i vård,
 Att han en vapenskrud mig sänder, väljer den,
 Som högst i värde smyckade min fader förr.
 Må ock slafvinnor komma, som mig två och mig
 Med oljor smörja, att min kropp, som steltnar nu
 Af hafvets salt, får åter kraft och rörlighet.
 Sen skall till folkförsamlingen du följa mig
 Och se om jag i ord blott, eller verklighet,
 Är konung här och Telamoniern Ajas' son.
 Betrakta dessa gråa kämpar då, som sett
 Engång min fader. Ljusnar vid min anblick ej
 Hvart anlet, strömma icke glädjetårar ned
 På deras kinder; då har falskt min moder nämnt
 Min faders namn, då lyftes jag till löje blott
 Af Salaminska hären förr på sköldarna.

LEONTES.

Allt, allt förenas, sammanstämmer att mig ge
 Den visshet, som jag bäfvar för, och som jag dock
 Ej jäfva kan. Ett prof likväl, ett enda prof

Ännu, förrän mitt sista hopp jag stöter bort!
Hon kommer der den blinda.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Öfverväger du
Om du den tjenst mig visa skall, hvarom jag bad,
Då har du lärt att handla blott för lofvad lön,
Och sviksamt har du kallat dig en konungs son.

LEONTES.

Var lugn, och vänta endast några stunder än;
Allt skall bli klart och afgjort, blott jag tala fått
Med denna blinda qvinna, som jag kallat hit.

DEN SKEPPSBRUTNE.

Hvad syn, hvad likhet, undransvärd och gäckande!
Jag vänder bort mitt öga, jag vill gömma mig
Bakom en mur af denna pinies täta barr
Och så min blick från henne stänga, att den bild,
Hon nu på afstånd röjer, icke rubbas må
Och flykta då hon nalkas. O, min moder, skall
Jag nånsin se din verklighet på jorden mer,
Som nu jag sett din skugga?

Femte Scenen.

DE FÖRRA. TEKMESSA *med sin* LEDSVEN.

LEDSVENNEN.

Böj åt detta håll
Ditt steg, o drottning, här är stället.

TEKMESSA.

Hör mig här
Leontes, om mitt helsningsord jag talar ut?

LEONTES.

Han står framför dig.

TEKMESSA.

Hell dig, unge furste, då!
Hvar är den hjälpbehöfvande?

LEONTES.

Hur ädel, hur
Försakande du kommer, sjelf ett rof för qual,
Att andras sörger lätta! Säg, hvar lärde du
Den största konst i lifvet, att till läkedom
För andras sår förvandla eget lidande,
Den blomma lik, som krossad sjelf, oss balsam ger?

TEKMESSA.

Nämn ej min sorg, o furste, jag är lycklig nu
Mot hvad jag var, mitt eget öde bär jag blott;
Det tynger föga, min Eurysakes är död.

LEONTES.

Så går ett rykte, obekräftad är likväl
Ännu dess sägen. Men försök att tala sjelf
Till fremlingen; han vaknat nyss till lif och vet
Kanhända mer än ryktet.

TEKMESSA.

O, hvar är han, hvar?

LEONTES.

Så långt aflägsen icke, att ditt ord han ej
Skall höra, om han ropas.

TEKMESSA.

Fremling, fremling, kom!

DEN SKEPPSBRUTNE.

Min moder!

TEKMESSA.

Röst!

EURYSAKES.

Ja, det är du!

TEKMESSA.

Eurysakes!

EURYSAKES.

Du lefver än!

TEKMESSA.

Ditt hjerta klappar än, o barn!

Jag känner fläkten af din varma andedrägt

Kring mina kinder.

LEONTES.

Det är han. Förundransvärdt

Är detta lugn, likt dödens, som jag känner nu,

Då allt är afgjort, då mitt olycksmått är fullt.

TEKMESSA.

O, öga, öga, nu först saknar jag ditt ljus!

EURYSAKES.

Ditt ögas ljus, jag bar det ljufva namnet förr;

Du saknar det ej moder nu, du äger mig.

TEKMESSA.

Jag äger dig, men ser dig ej; min blick är död.

EURYSAKES.

O fasa, moder, du är blind, hur blef du så?

TEKMESSA.

Min verld blef mörker, sedan du ej fanns der mer.

EURYSAKES.

Hämnd, hämnd, så ljuf i hoppet ren, hur skall jag ej
Din sötma njuta, då jag når din verklighet!
Gläds moder, våra sorger skola falla snart
Med dubbel tyngd på deras upphofsmän, ty nu
Är stunden min, och min är vedergällningen.

TEKMESSA.

Barn, barn, att bedja, icke hota, egnar dig
I detta läge.

EURYSAKES.

Läge? Är jag icke kung
Och har framför mig mina fäders land, det land,
De styrt förut, och jag skall styra efter dem?
Hvem skall jag bedja, är det herrskarns sak att be?

TEKMESSA, (*till Leontes*).

Jag sträcker mina händer ut bönfallande
Mot dig, du ädle furste, slut ditt öra till
För orden af hans barnsligt öppna öfvermod!
Ack, han är son af Ajas, sådan var ock han.
Så fri, så stolt, så trotsande, så ovarsam
Gick han sin bana, tills den slöts med undergång.
Men du, var du mot sonen ädelmodig mer,
Än Hellas' drottare voro mot hans fader förr.
Låt ej hans anspråk, ställda upp mot dina, bli
Hans ofärd. Unna honom, om ej spirans glans,
Dock luftens, dagens, grönskans på hans fäders ö;
Att äga här för mig, för sig, för andra ej
Det lif, som sjelf du återgaf åt honom nyss.

LEONTES.

Han är min konung; tryggare betror han ej
 Sitt lif i dina händer, än i mina nu,
 Ty lika starkt är pligtens band, som kärlekens.
 En helig, oafvislig pligt befaller mig
 Ej blott att lemna honom ostörd sjelf, men ock
 Att skydda honom, vända hvarje våda af,
 Som kunde hota honom från ett annat håll.
 Vål vet jag att min välfärd, ja långt mer än den,
 Mitt offer blir på Dikes helga altar nu.
 Men hvad jag ägt och äger och förlora kan,
 Hvad gäller detta, då det vägs mot hennes bud?
 Och därför, son af Ajas, fast din undergång
 Min enda räddning vore, vill jag varnande
 Dig hejda från att rusa blindt till ditt förderf.
 Så vet, du äger fiender på denna ö
 Långt flere, mera mäktige, förslagnare,
 Än de, som kunna blifva dina vänner här.
 Det fordras blott en aning, väckt hos en af dem
 I förtid om ditt ursprung, och förgäfvets har
 Dig hafvet skonat, dessa menskor skona ej
 Slut därför dina läppar till, att ej ett ord
 Må obehakadt öfver deras stängsel fly
 Och dig förråda. Visa dig, som nu du är,
 Skeppsbruten, skyddlös, blottad, hjälpbehöfvande
 Och följ din blinda moder till dess boning tyst.
 Kanhända gryr en bättre tid, förbida den.
 Du är en yngling, ålderdomen böjer den,
 Som nu du mest bör frukta. Vänta tåligt blott,
 Tills han naturens skuld betalt, kanhända snart;
 Träd sedan fram som Ajas' son, och ingen skall
 Med dig om sceptern strida.

EURYSAKES.

Moder, denne man,
Som talar så, är han en ovän, eller vän?

TEKMESSA.

En ovän ger den varning ej, som denne ger.
Lär känna honom. Fastän son till den, som nu
Din faders spira höjer öfver Salamis,
Vill han din ofärd icke, vill han skydda dig.
Dock är du den, som fordrar af hans fader nu
Hans kungamakt, af honom sjelf hans framtids glans.
Ej äger han i denna stund en fiende
Mer fruktansvärd, mer hotande än du; och dig,
Dig vill han rädda, aktande hvad rättvist är
För gudar och för menskor mer, än eget väl.
Så följ hans råd, ej kunde den, som bäfvande
Nu räknar hvarje ögonblick, du dröjer här,
Ej kunde jag, din moder, dig ett bättre ge.
Kom, kom!

EURYSAKES.

O gudar, lefver på er vida jord
Ett sådant slägte, af er höga vishet styrdt,
Att hvart man förs af ödet, man blott smyga får
Och ej med öppen panna gå sin öppna ban?
Jag trodde Ilion ensam äga bördig mark
För svek och lömskhet, mente att Odysseus blott
Och Atreus' söner fostrats opp för mörkrets dåd.
Välan, jag är beredd till allt, jag har ett mål
Att syfta till, att sträfva till, att nå, om jag
Som lejonet skall gå min öppna väg, om jag
Skall kräla fram i stoftet, etterormen lik.
För detta mål, för lifvet ej, jag kämpat nyss

Mot hafvets våg, för tanken på mitt hämnarkall.
 Dock moder, moder, i de spår, der Ajas gått
 Hjelmsmyekad, svärdomgjordad, pansarskyddad, der
 Skall jag, hans ättling, smyga böjd och vapenlös,
 I tiggarttrasor döljande min kungabörd!
 Må vara, jag vill bära allt, fördraga allt.
 Jag har mitt värf att fylla, lefva måste jag
 Kom moder!

TEKMESSA.

Gosse, för oss åter till mitt hem,
 Och akta dig, så kärt du har vårt lif, att ej
 Din barnatunga yppar hvad du här har sett.

Fjerde Akten.

Landskap högre upp på ön. Utsigt mot lunder och odlade fält. Närmast på ena sidan en stel, i remnor splittrad klippvägg. Längre bort mot fonden Eubulos' hydda, skymtande bakom löfdungarna. Åt samma håll strimmor af hafvet.

Första Scenen.

EUBULOS. HYLLOS.

EUBULOS.

Än några tag med spaden, gosse. Djupare
Skall grafven bli, så djup att den lik Hades' natt
Sen gömmer och ej återger hvad den har fått.

HYLLOS.

För hvilken älskad aska, fader, gräfves den?
Snart räknade de äro dina kära här,
Och dessa få, de lefva ju och andas än.

EUBULOS.

De lefva, om att andas är att lefva, barn.

HYLLOS.

Hvem tviflar väl, att den som andas äger lif.

EUBULOS.

När allt hvad man i lifvet älskat mest tags bort,
 Och kärlek äger endast saknas tomhet qvar,
 När natt är i vårt väsen, när vårt inres sol
 Gått ned med sjelfva hoppet om en morgondag,
 Då, yngling, kan man andas än, men lefver ej.

HYLLOS.

O, fins en så till hjertat nakenplundrad man?

EUBULOS.

Han fins: den olycksfödde, som din fader är

HYLLOS.

Du? Har ej du de dinas varma kärlek qvar?

EUBULOS.

Jag äger intet. Se i mig en musslas skal,
 Ur hvilket lifvet krupit; jag har mist mig sjelf.

HYLLOS.

Ej kan jag fatta dina gåtolika ord.
 Sveg ej i töckenbilder så din mening in,
 Säg, hvad har händt, hvad drabbat så ditt innersta,
 Att om ock lif du flämtar än, dock livets lust,
 Dess hopp, dess tröst har slocknat?

EUBULOS.

O, hvad var mitt lif,
 Mitt hopp i ålderdomen än, min tröst, mitt allt?
 Hvad var min tanke under dagens värf, min dröm,
 När vallmokransad natten kom och slöt min blick?
 Mins du det ej, såg, hörde du det ej?

HYLLOS.

Det var

Att Ajas' ätt än skulle blomstra här i makt,
Eurysakes än helsas såsom konung här.

EUBULOS.

Det är förbi, Eurysakes är död, är död.

HYLLOS.

Hvar föll han, när och huru? För Apollos pil,
Säg, eller såsom fiende för menskohand?

EUBULOS.

Ve, han är död, mer vet jag ej. Med sådan sägn
De kommit nyss tillbaka, kungens sändebud.

HYLLOS.

Så böj dig under höge gudars skickelse
Och red hans grift och kalla dit hans hamn till ro,
I fall han obegravven glöms i fjerran land.
Det blir din gård, den enda honom eignas kan.

EUBULOS.

Så kall, så liknöjd, så förståndig och likväl
Så ung ännu! Hur vinterstelt är ej hvart ord
Från dina varma läppar, mer än om det ren
I lustrer frusit under hvitnad hjessas snö.
Ve, ve, din lott, den ungdoms öde, som lik dig
Grott upp att skåda Salamis, som nu det syns.
Ack, arma vinterplantor i ert fosterland!
På er har ej dess blida sommar stråla fått,
Den for med Ajas, återkom ej nånsin mer.
Här föddens J till blomning ej, till vittnen blott
Af våldets stormar, svekets mörker, hatets köld.
Hvad ljufvast fins för gudar och för menniskor:
Frid, fromhet, glädje, frihet under stadgad lag,
Gemensam lust och vilja, sådant har ej du,

Ej de med dig jemnåriga fått skåda här,
Blott vi, vi gamle.

HYLLOS.

Underbara ord af dig!

Du svärmar, fader.

EUBULOS.

Svärmar! Nej, jag visar blott
En senväckt fjäril naken höst och säger här,
Här glödde sommarns fågring.

HYLLOS.

Kan jag sluta ren
Är grafven djup tillräckligt?

EUBULOS.

Mer än nog för allt,
Hvad Salamis har qvar af flyktad herrlighet.

HYLLOS.

Kan nu jag gå att spana, om Tekmessas vård
Har kunnat väcka fremlingen ur dödens sömn?

EUBULOS.

Nej dröj. Se, arm är grafven, den skall nu bli rik.

HYLLOS.

O fader, om för Ajas' son du tillredt den,
Blir en osynlig skugga blott dess rikedom.

EUBULOS.

Du skådar, Hyllos, klippan här som höjd mot skyn
Sin branta vägg emot oss sträcker, remnad, sprängd
I svarta klyftor sönder. Lägg din spade ned,

Gå tag din bila. Ser du fläderbusken der
Vid hällens rand? Den måste rödjas bort.

HYLLOS.

Hvarför?

Hvart syftar du med denna ödeläggelse?
Den busken har fått frodas sen min barndom der.

EUBULOS.

Jag vill ej se en annan förekomma mig.
Men skynda medan utan vittnen allt kan ske.
(*Hyllos går*).

Andra Scenen.

EUBULOS *allena*.

EUBULOS.

Nu måste fram i dagen, hvad i lustrer gömts,
Och gömmas skall ånyo snart i ändlös tid.
Blir grafven mörk, nå väl, den skatt, den tar emot,
Har lyst tillräckligt, må väl hvila nu sin glans.
Så tag då, jord, det ädla lån dig anförtros,
Ett lån tillförne, blir det nu din egendom.
Behåll den, dölj, förvara den blott omsorgsfullt
Med natt inunder, blomstertäcke ofvanpå,
Att intet menskoöga mer må skåda den.
Men hvad, ser jag ej Rhaistes komma.

Tredje Scenen.

EUBULOS. RHAISTES.

RHAISTES.

Väl att jag

Dig finner här. Du var då icke, du också,

Bland hopen nyss, som störde fräckt vår konungs fred.
Jag kunde icke sätta tro till deras sägn,
Som svuro att du ej var der, jag ville se
Med egna ögon.

EUBULOS.

Vandra då, sen du det sett.

RHAISTES.

Ett återstår att fråga dock: hvar är din son?
Att han, som lärt sin upprorskonst af dig, var med,
Det sågs på hopens djerfhet, som med trots stod kvar
Emot sin konungs både milda ord och hot.

EUBULOS.

Är den ej skingrad redan?

RHAISTES.

Ja den vek, fast trögt,
Sen den hört våra sändebuds förklaringar.

EUBULOS.

Så vik, fast trögt, du äfven!

RHAISTES.

Jag vill veta hvar
Han fins, din son, säg detta först, så vandrar jag.

EUBULOS.

Han slöt helt nyss att gräfva denna graf, sen gick
Han några båg håll till vårt hem, der fins han nu.

RHAISTES.

Skall han förbli der, eller väntas än han hit?

EUBULOS.

Han kommer oförtöfvadt.

RHAISTES.

Väl, så dröjer jag

Och ser min tro bekräftas, att ditt tal är svek.

EUBULOS.

Vid Hades, mer föraktlig vore jag än du,

Om jag ej djerfdes tala sanning inför dig.

RHAISTES.

Vid ord förflugna, spotska är din tunga van.

Men ville jag dig fråga hvems blir denna graf,

Då vet jag, funne förevändningar du straxt;

Bekände ej, hvad säkert är, att den är redd,

Med oblygt trots, för skuggan af din konungs son.

EUBULOS.

Hvem gåfve väl den arme eljest griftens hägn?

Dock der syns Hyllos, skåda! Har jag talat sannt?

RHAISTES.

Vid Zeus, han kommer. Hvad? Den öfvermodige

Bär i sin hand en bila, vill han dräpa mig?

Styr af hans uppsåt, och jag lemnar dig i ro.

(Går).

Fjerde Scenen.

EUBULOS. HYLLOS.

EUBULOS.

Ej har en större niding trampat denna mark

Än mannen der, ej någon fegare än han.

Nu lär han ej så hastigt återkomma hit,

Och detta är min goda vinst af hans besök.

HYLLOS.

Var ej den etterormen Rhaistes här igen?

EUBULOS.

Han kom och gick, han dröjde några stunder blott.

HYLLOS.

Hvad sökte han, hvad var hans arga stämpling nu?

EUBULOS.

Hans mening var att spana ut om jag, om du
Ej tagit del i bullret mot Leiokritos,
När folket nyss sig skockat kring hans kungaborg.

HYLLOS.

Har modet ändtligt vaknat, har den qväfda harm,
Som glödt i mångas hjertan här, fått luft engång
Och börjat flamma? O, att jag fått vara der!

EUBULOS.

Förbi är allt, likgiltigt, utan ändamål.
Sak samma hvem som herrskar efter Ajas' ätt.
Den slocknat. Du, grip verket an, hugg busken ned.

HYLLOS.

Ett dunkelt djup i klyftan blottas för min syn,
En nattligt dyster håla. Men hvad skönjer jag?
Ur mörkret, fader, skimra blixtar af metall

EUBULOS.

Gå ned i grottan, skicka upp dess innehåll.

HYLLOS.

En hjälm, vid Ares, koppartung, med sfinx af guld
På kammen öfverst; hvilket mästerverk af konst!

EUBULOS.

Räck upp den, gosse. Gamla öga, skym dig ej,
 Qväf tåren, som vill bryta fram ur hjertats djup,
 Att den ej hindrar dig att se i denna stund.
 O hjälm, din glans har mattats, erg har laggt sig kring
 Din kopparyta, guldets ensamt strålar än,
 En bild af troheten, som om den äras, glöms,
 Förtrampas, uppbärs, aldrig vet af vexling sjelf.

HYLLOS.

Emottag, fader, denna ädla pansarskrud,
 Och sköld och svärd. Jag häpnar när jag tänker på
 Den väldige, som sådan rustning burit har.

EUBULOS.

Min arm har sen jag lyfte detta pansar sist
 Försvagats märkbart, sorg och nöd ge krafter ej.
 Det känns mig tungt, ehuru tomt, kanhända tungt
 Mest för dess tomhet. O, det omslöt dock förut
 Ett hjerta, hela Salaminska folkets hem.
 O sköld, o svärd, ärrprydda båda, vittnen af
 Så mången kämpes nederlag, er tid är slut.
 Förrosten nu i stoftets hägn, ofarliga.
 Kom gosse, tom är grottan, intet fins der mer.

HYLLOS.

Hvad vill du företaga nu med denna skatt?

EUBULOS.

Begrafva den, för den är jorden öppnad här.

HYLLOS.

Så sköna vapen, skönare än menskohand
 Förmått dem smida, offrar du så gagnlöst opp.
 Skänk mig dem hellre, eller lös dig guld för dem.

EUBULOS.

De burits af din konung och af min engång,
 Af Telamoniern Ajas. När han seglade
 Från denna ö till Trojas långa fejd, då gaf
 Han i min vård dem. Vårda vill jag dem också;
 Så sänk dem ned i grafven.

HYLLOS.

Ja, jag lyder dig,
 Fast denna gång jag lyder med bedröfvelse.
 Så ligg då pansar oberömdt i mullens djup,
 Hjelm, sköld och svärd förrosten gagnlöst äfven der.
 O, att mig hellre unnats se er smycka än
 En räddare af Salamis' förtryckta folk.
 Men se, Tekmessa kommer med sin ledsven hit
 Och fremlingen, vid alla gudar, underbart
 Till lifvet uppväckt åter.

EUBULOS.

Skynda, skynda snabbt!
 Tag qvistarne af fläderbusken, kasta dem
 I grafven ned på vapnen, hopa massor snart,
 Att ej ett oinvigdt, förrädiskt öga må
 Upptäcka hvad de hölja.

Femte Scenen.

DE FÖRRE. TEKMESSA *med sin* LEDSVEN.
 EURYSAKES.

TEKMESSA.

Jag förnimmer ljud
 Af menskoröster. Sakta, har man märkt oss ren?

LEDSVENNEN.

Ja, drottning.

TEKMESSA.

Gosse stanna! Finnas många der?

LEDSVENNEN.

Eubulos blott och Hyllos, andra ser jag ej.

TEKMESSA.

Se efter än, gif akt på allt. Eurysakes,
Din blick är mera öfvad, spana du, hvad märks?

EURYSAKES.

Två män allenast varsnar jag, den ena ung,
Af ålder böjd den andra, båda torftiga
Och vapenlösa båda.

TEKMESSA.

Ingen fara då.

Låt oss gå närmre. Hör man om jag talar ren?

EUBULOS.

Välkommen åter, drottning, från ditt ädla värf
Att räcka hjälp och bistånd. Om jag anar rätt,
Är denne fremlings räddning nu din glada lön.

TEKMESSA.

Eubulos se, betrakta honom, märker du
En likhet ej?

EUBULOS.

En likhet, drottning, säg med hvem?

TEKMESSA.

Du frågar! O, när fordom detta ögonpar

Än ägde synens gåfva, var min högsta fröjd
Att se på denna likhet.

EUBULOS.

Såg du ynglingen
Förut i tiden.

TEKMESSA.

Från den stund, han dagen såg.

EUBULOS.

Du väcker min förundran. Af den drägt han bär
Kan jag ej sluta annat, än att född han blef
För torftigt lottad för att bli bemärkt af dig.

TEKMESSA.

Se på hans anlet, gamle, liknar detta ej
Ett anlet, som du skådat förr i bättre dar
Och aldrig sen förgätit?

EUBULOS.

Dessa anletsdrag
De röja blott en längre tids försakelser,
Än denne unge fremling tyckes räkna år.
De varit sköna. Nöd, knappt öfverstånden nöd
Tycks härjat dem.

TEKMESSA.

Min arma, arma gosse, ja!

EUBULOS.

Kanhända om ej denna dödens blekhet låg
Uppå hans trotsigt böjda läppar, om hans kind
Bar färg af lif, om ögat ägde eld och glans,
Såg jag — — —

TEKMESSA.

Hvad såg du, skynda, svara, säg mig hvad?

EUBULOS.

Såg jag — dock nej, hvem ser väl det omöjliga?

TEKMESSA.

Säg ut, kanske omöjligt syns hvad möjligt är.

EUBULOS.

Såg jag en likhet, oförklarlig, underbar
Hos denne med min fordne - - - nej, för ärorikt,
För stort, för vördnadsbjudande är detta namn,
Jag vågar ej det nämna till jämförelse.

TEKMESSA.

Säg ut, säg att han liknar Ajas, säg det fritt.

EUBULOS.

Nå väl, han liknar Ajas, nekas kan det ej,
Men som en blek, nyssvaknad morgon liknar dag.

TEKMESSA.

Dag kan väl bli af denna morgon ock engång,
Så gläds i hoppet, se din konungs son står här.

EUBULOS.

Omöjligt, ädla drottning; du är vilseförd.
Lägg icke till ditt olycksmått, nog stort förut,
Den bittra rågan af en falsk, förrädisk fröjd.

EURYSAKES.

Du vågar tvifla, fast min moders ord du hört.

TEKMESSA.

Skall jag ej känna rösten af mitt eget barn?
Mitt öra hör ju stämman, fast min blick är skum.

EUBULOS.

Omöjligt! Röst kan likna lätt en annan röst,
Som anlet anlet.

EURYSAKES.

Snart förgår mitt tålamod,

TEKMESSA.

Jag kände genast honom, och han kände mig
Från första stund. Mot tusen tungors vittnesmål
Bestodo våra hjertans intyg, mitt och hans.

EUBULOS.

Säg har man sändt dig, yngling, att bedraga oss?

EURYSAKES.

Bedraga?

TEKMESSA.

Gamle, hvilken gud förblindar dig?

HYLLOS.

Hur kan du tveka längre, fader, allt är klart.

EUBULOS.

Förunderligt! Men död, död är Eurysakes,
Och grafven, drottning, återger ej lefvande,
Blott skuggor, och en skugga är dock denne ej.

EURYSAKES.

Har nu din oförskämda mund fått orda nog,
Och har jag nog fördragit? Är jag talgild nu?
Så hör då fräcke tviflare, förtrampade,
Ledbrutne mask, vanbörding, skamförgätne slaf,
Hundöga!

TEKMESSA.

Milde gudar! Gosse, hejda dig.

EUBULOS.

O drottning, drottning, stilla, nämn ett ord ej mer!

EURYSAKES.

Misstrogne, slöe menskobil, förstockade,
Stenhårda panna, ägde jag ett svärd i hand,
Jag klöf dig för att visa dig Eurysakes.

TEKMESSA.

Mitt ögas ljus, mitt hjertas återfunna tröst,
Stäck af din vrede, storma ej! Den trognaste
Bland våra få, snart nämnda vänner hotar du.

EUBULOS.

Tyst, drottning, tyst! Nej, sluta icke du, håll på!
Den ljufvaste bland syner ser jag, när jag ser
Dig flamma så i vrede. Låt mig skåda än
Ditt ögas blixtnar, låt mig se din kind i glöd.
Håll på!

EURYSAKES.

Du man, vansinnig är du, ömkansvärd
Långt mer än straffvärd, då du för min harm ej räds.

EUBULOS.

Jag faller, unge furste, ned för dina knän
Och kysser dessa fötter, som dig burit hit.
Ja, du är son af Ajas, sådan var ock han,
Så såg han ut, när vreden färgade hans hy,
Och under åskmörk panna blicken ljungade,
Just sådan stod han i min åsyn mången gång.
Min herrskare, min konungs son, nu konung sjelf,

Min ädle konung, saknad, efterlängtd, sörjd
I långa år! Välkommen gudahägnad nu!

TEKMESSA.

Du tviflar då ej längre?

EUBULOS.

Tvifla! O, när nyss
Han kom halfsloknad, härjad, blek, hvem undrar väl
Att jag i honom icke kände Ajas straxt?
Nu har han lifvats, lågat såsom hjelten förr,
Nu har min ungdoms konung jag i honom sett.

TEKMESSA.

Ack häftig, snaruppbrusande, lättretad var
Hans store fader äfven, deraf kom hans fall.
Jag ber till Zeus, allherrs-karn, till Athene ock,
Hans myndigborna dotter, att de måtte ge,
Hvad Ajas blef förmenadt, åt hans arma son:
Lugn håg och tålsam vishet, gudars bästa skänk.
O gosse, återgifven nyss åt denna famn
Så utan allt, så hjälplös, maktlös, vapenlös,
Som när den dig emottog i din födslostund,
Hur djerfs du röja vrede? Göm dig, skyggande
För menskors ögon, stilla i din moders hägn,
Att hon ej snart för alltid mister dig igen.

HYLLOS.

Nej, drottning, nu skall handlas.

TEKMESSA.

Äfven du?

EUBULOS.

Och jag

Ja ögonblicket ger all framtid dess gestalt;
Så skyndom!

EURYSAKES.

Vapen, vapen!

EUBULOS.

Hyllos, ila du

Kring Salamis från trakt till trakt, från hem till hem,
Och kalla våra vänner. Säg att Ajas' son,
Den saknade, den väntade är här, att här
De skola samlas alla till sin konungs värn.
Fort gosse!

HYLLOS.

Nu skall ingen kylig tvekan mer
Förlama deras armar, nu skall våld bli stäckt
Med våld. Jag skyndar.

TEKMESSA.

Stanna, dröj! Ack, vårt förderf
Bereds af detta öfvermod.

EUBULOS.

För sent. Han hör
Ej mer din varning.

TEKMESSA.

Olycksfödde gubbe, säg
Hvi eggade du ynglingen till detta dåd?
Vår ofärd är för handen. O Eurysakes,
Kom i din moders armar, låt mig famna dig
Ännu engång, den sista. Innan denna dag
Har nått sin qväll, är af din morgon blefven qväll,

En qväll, som hunnit natten förrn den ägt sin dag;
Ty hvem skall oss beskydda?

EURYSAKES.

Svärd, hvar får jag ett?

Min vänstra hand i lösen för ett dubbelsvärd
I denna högra!

EUBULOS.

Ja, ja Ajas lefver än,

Den stolte Telamoniern lyfter högt ännu
Sitt hufvud bland oss, eldig, modig, trotsande.
Lycksalig du bland mödrar, drottning, du, som födt
Åt detta land, din ädle makes fosterland,
En räddare.

TEKMESSA.

O, säg en räddningsökande,
Så nämns det rätta ordet.

EURYSAKES.

Fins en fattigdom,
Mer tung än min? Den ringaste bland varelser
Har medel dock till sitt försvar, en tand, en klo,
En gadd, om aldrig mera; jag är vapenlös.
Jag, född till konung, har till värn blott denna hand,
Min toma hand.

EUBULOS.

Hell furste, slå all ängslan bort!
Var rik, var trygg, var väpnad, tag ditt kungaarf,
Här göms det.

EURYSAKES.

Hvad, i grafven?

EUBULOS.

Ja i denna graf.

Här fins din store faders mig förtrodda lån;
Tag du det nu.

EURYSAKES.

Hvad hör jag? När du hoppar ned
På fläderqvistar, ljuder det som vapenklang.

EUBULOS.

Se här!

EURYSAKES.

En sköld!

EUBULOS.

Här!

EURYSAKES.

Pansar!

EUBULOS.

Här!

EURYSAKES.

En hjälm, ett svärd!

O att jag ägde perlor, diamanter, guld,
Mer än i hjälm och harnesk rymdes; rikare
Än någon konung blef du, gamle, trogne man,
Med detta allt till lösen för den skatt, du spart.
Nu skynda upp tillbaka, öka din förtjenst,
Kom hjälp mig lägga detta harnesk an också.
Se, hjälmen bär jag redan.

EUBULOS.

Herrligt pryder den.

EURYSAKES.

Fäst noga alla spännen.

EUBULOS.

Detta pansar är

Som om för dig det vore smidt, så passar det.

Hur lik du är din fader nu i denna stund!

Mitt öga tåras, fast mitt hjerta fylls af fröjd.

TEKMESSA.

Hvad görs, hvad förehafves, vapenkläds min son?

EURYSAKES.

Märk moder, märk, jag sluter dig i jern och stål,

När jublande jag famnar dig i denna stund.

TEKMESSA.

O famn! O Ajas, Ajas! Flydda glada dar

På Xanthos stränder! Gosse, tryck mig hårdare

Emot din hårda barm ännu! Så var jag van

Att famnas af din fader förr, när segersäll

Han kom från sina strider. O, hur mjukt det käns

Ett pansar, när derinom göms ett älskadt bröst.

EUBULOS.

Blir skruden tung, o konung, du är yngre du,

Än Ajas, när han bar den, och din styrka är

Ännu ej återkommen?

TEKMESSA.

Ack, din kind är sval,

Min älskling, stel och kylig är din hand också,

Af hafvets köld förlamad.

EURYSAKES.

Snart, o moder, snart

Skall glädjen ge mig krafter åter.

TEKMESSA.

Kom dock nu,

Kom följ mig till min boning, att min trognä vård

Får egnas dig, att denna hand får tvätta bort

Från dina lemmar saltet, som förstenar dem.

Kom älskling!

EUBULOS.

Följ din moder, hennes råd är godt.

Vid sådan vård skall domningen försvinna snart,

Och af en gud fördubblad makt du återfå.

EURYSAKES.

Skall jag gå bort och lemna dig i våda här?

Behöfs mitt skydd ej, gamle?

EUBULOS.

Konung, tveka ej.

Än råder lugn, men dröj ej, snart är stormen lös.

EURYSAKES.

Så skyndom, moder. Tröttsam var mig leken nyss

Mot bränningar och vågor, jag förnimmer det.

Min kropp känns trög, och ovan sviker mig alltmer

Min styrka, så behöflig nu, jag blygs därför.

(De gå.)

Sjette Scenen.EUBULOS *allena.*

EUBULOS.

De gå, men svag och vacklande är gossens gång,
 Min unge, dyre konungs. Alltför våldsam var
 Helt visst hans kamp för räddning mot den starkaste
 Bland jättar, hafvet. Måtte under gudars hägn
 Hans moders trogna omsorg kunna återge
 Hans lemmar lif och styrka. Ack, ett ögonblick
 Förmådde vreden färga nyss hans bleka kind;
 Hur var han då ej herrlig? O, den älskade!
 Skall han väl synas sådan än engång, när snart
 De våra samlas, skall hans återvunna kraft
 Ge mod åt deras? Skoningslöst förlorad är
 Han annars, han och alla vi, hans trogna här.
 Men hvad? En väpnad skara nalkas skyndande,
 Om vänlig, om fiendtlig vet jag ej. Dock se,
 Jag skönjer Rhaistes bland dem. Ve, nu återstår
 För oss ej räddning mera. Oss? Hvem aktar oss?
 Må vi förgås. Men dig, min unge konung, dig
 Skall samma öde drabba.

Sjunde Scenen.EUBULOS. RHAISTES *med en skara folk.*

RHAISTES.

Ändtligt har jag nu
 På klar och öppen gerning öfverraskat dig,
 Du dolske räf, som hittills gått i mörker kring
 Och snappat undersåters hjertan från vår kung.

Nu är du fången på ditt dåd; ditt straff beredt.
 Så gripen honom J, min konungs trogne män,
 Ty han är den som skickat ynglingen, hans son,
 Att vidt kring detta Salamis med hejdlöst trots
 Predika krig och uppror. Hans är sagan om
 Att Ajas' ättling vore återkommen hit.
 O lögn, o fräckhet utan like! Af en slaf,
 Ur hafvet räddad, skapar han en kungason.
 Hvar är han? Visa denna son af Ajas fram;
 Oss lyster skåda honom: säg, hvar gömmes han?
 Så kärt du skattar lifvet, dröj med svaret ej;
 Vår tid är kort.

EUBULOS.

På dig vill jag ej slösa ord,
 Jag har förspillt för många på din nedrighet.
 Men er, mitt hemlands söner, som åt våldet nu
 Af tvång ert bistånd räcken, er förkunnar jag,
 Att kommen är i verklighet Eurysakes.
 Hvem är då konung, hvem bör rättvist helsas här
 Som herrskare af alla, den, som fordomdags
 Med oss jembördig var vår like, eller den,
 Som stammar ner från gudaborna drottar, från
 En ändlös rad af fäders konungar?
 Så tveken ej i valet, kasten modigt af
 Eröfrarns ok och hyllen såsom herre den,
 Som födseln ernat spiran.

FOLKET.

Gamle man, för oss
 Är konung den, som våldet har, som äger makt
 Att straffa och belöna. Tänkte du som vi,
 Du vore icke fånge nu och hotades
 Med död och jämmer.

EUBULOS.

Usla menskoherrlighet!

Sjelf tiggarns hund, som svälter med sin ägare,
 Går i hans spår palatsets rika bord förbi,
 Försakar, umbär, lider för sin trohet gladt
 Och fruktar ingen hunger så, som kärlekens.
 Att slicka en förhatlig hand blott för dess makt,
 Att byta herrar, ockra med tillgifvenhet,
 Kan menniskan allena.

FOLKET.

Bitter var du förr,
 Och samma bittra sinne, gamle, följer dig
 Ännu i döden.

RHAISTES.

Akten på hans vanvett ej.
 Hans mått är fullt, för våra fötter låge han
 I blod nu redan, blefve han ej stum som död
 Nu skall hans arga tunga nödgas gagna oss.
 Så se då, oförsynte, detta dragna svärd
 Och välj, om du vill känna i din barm dess udd,
 Om du vill yppa hvar din hyckelkonung döljs.

EUBULOS.

Du frågar?

RHAISTES.

Och på svaret väger lif och död.

EUBULOS.

Så hör då: här, här i mitt hjerta göms min kung;
 Sök honom der med klingan, ingen hindrar dig.

FOLKET.

Vansinnige, är lifvet dig då värdelöst?

EUBULOS.

Det vore så, om döden kunde skrämma mig.

RHAISTES.

Välan, men tala skall du, yppa likafullt
Hvar den jag söker främst, din kung, är undangömd.
Har djerfhet du att våga trottsa svärdets hot
Skall gisslet, långsamt brukadt, dock få makt med dig.
Låt oss begynna genast, hit med spön, J män!

EUBULOS.

O, blix i natten, Hyllos!

FOLKET.

Rhaistes se, gif akt,
Din fiende är nära.

Åttonde Scenen.

DE FÖRRA. HYLLOS *med en skara beräpnade.*

HYLLOS.

Kröker du ett hår
På gubbens hufvud, gäller det ditt usla lif.

RHAISTES.

O blygd, en öfvermäktig skara, och för den
I spetsen fiskarns vilde son! Mig söker han,
Mig främst bland alla. Skynden vänner, sluten er
Omkring er herrskares förtrogne. Värjom af
Med mod hvart anfall. Må vi rygga steg för steg.

HYLLOS.

Hit med er höfding, lemnen villigt Rhaistes ut
I våra händer.

FOLKET.

Utan svärdshugg sker det ej.

HYLLOS.

Så prøfvom svärden.

(*Strid. Rhaistes med sitt folk tränges tillbaka och förföljes*).

Nionde Scenen.

EUBULOS *allena.*

EUBULOS.

Börja, sorgsna förespel

Till värre, större, sorgligare strider än!

Så vill vårt öde. Undan viker Rhaistes nu,

Men han skall återkomma i sin konungs här,

Och hvad, hvad blir då slutet? Gudar skydden den,

Hvars unga lif är dyrast. Jag årbrutne man

Kan ej för honom kämpa mer, kan falla blott,

Men faller glad sen honom jag fått skåda här.

Dock tyst! Leontes kommer, hasta synes han.

Tionde Scenen.

EUBULOS. LEONTES.

LEONTES.

Besinningslöst du handlat, gamle, djerfve man,

Då sådan storm du lössläppt, sändt din son kring ön,

Att hejdlöst krig förkunna, väcka upp till våld

En öfvermakt, som slumrat. Hvem skall styra den,

Hvem stäcka af dess härjning? Hvar är fremlingen?

Hvar göms han, svara? Frälsas måste han.

EUBULOS.

På dig,

Du unge furste, litar jag förtröstansfullt
 Och vet att dig kan anförtros min hemlighet.
 Så hör, der i min ringa koja fins vår kung.
 Den gudasände vårdas af sin moder der,
 Att snart, sen stela saltet från hans lemmar tvåtts,
 I kraft och fågring träda vapensmyckad fram.

LEONTES.

Stort är ditt tal om vapen. Drömbedragne, hvem
 Har kunnat skaffa honom dessa?

EUBULOS.

Jag.

LEONTES.

Hvad prål!

En staf kanske, en bruten åre ägde du
 Att räcka honom.

EUBULOS.

Furste, mot din vapenskrud,
 Fast stark och herrlig, byttes knappast hans, var viss.
 Den bars af Ajas fordom.

LEONTES.

Hjeltens största skatt,

Du skulle ägt den?

EUBULOS.

Vänta, vill du skåda den?

Dröj blott en stund, kanhända är i gudars hägn
 Min unga konung redan tvagen, vapenklädd
 Och färdig att dig möta. Jag vill skynda straxt
 Och kalla honom. (Går).

Elfte Scenen.LEONTES *allena.*

LEONTES.

Underbara makt af jern,
 O öde, hvem kan böja af din stela arm,
 När du vill krossa? Är Leiokritos tyrann?
 Bort det! Ett hjerta mera varmt och kärleksfullt
 Har Salamis ej fostrat. Blott när ödet vill
 Hans son förderfva, måste iskallt hat ta in
 Det rum, der mildhet ständigt förr var hemmastadd.
 Förgäfves, sen den djerfve fiskarynglingen
 Spridt ryktet att Eurysakes var anländ, har
 Min fader jag bestormat, bedt om skonsamhet
 För Ajas' son, vår återkomne herrskare.
 Förgäfves! Böner, föreställningar och hot
 Med gudars hämnd och vrede, ingenting förmår
 Beveka nu den aldrig svårbevekte förr.
 Välan min tärning fallit: hvad mig återstår,
 Är ställa jern mot jern och trootts mot trootts, att gå
 Mot ödet med dess öfvermakt, det rättas makt.
 Men lif, mitt varma, unga lif, farväl, farväl!
 Din honungsljufva blomning, att få sluta den
 I dödens vinter räknar jag för vinning nu.
 Dock toma tankar viken! Handling kräfves här.
 Jag ser att skaror strömma hit från skilda håll
 Med brokigt skilda vapen. Gubbar, ynglingar
 Och männer, alla, alla synas hasta hit;
 Storm, uppror, strid är nära.

Tolfte Scenen.

LEONTES. HYLLOS. SKAROR
AF FOLK.

HYLLOS, (*återkommande med en flock beväpnade*).

Fegt har Rhaistes flytt,

Den skalluppskrämda hjorten lik, och undgått oss;
Hans stund skall komma.

EN ANKOMMANDE SKARA.

Hyllös, denna mötesplats
Bestämde du. Hvar finna vi Eurysakes?

HYLLOS.

Säg du, Leontes, svara hvar, ifall du vet.

EN ANNAN SKARA.

Du har väl oss ej gäckat, yngling? Ve dig då.

HYLLOS, (*till Leontes*).

Du såg väl honom, gick han till vårt hem kanske?

LEONTES.

Höj opp din blick och varsna blott, der kommer han.

HYLLOS.

Hur stolt och herrlig, skåden, folk, vår konung der.

EN GAMMAL MAN.

O syn, se Ajas, Ajas! Lögn var deras tal,
Som sagt att Ajas fallit; se han lefver än.

EN ANNAN.

Mitt hjerta sprängs af glädje, hell min ungdoms kung!

EN TREDJE.

Hur skön, hur oförändrad!

EN FJERDE.

Höge gudar, har

Ej Hades rum för sina stora döda mer,
Då så de återvända.

EN TROPP YNGLINGAR.

Hvem han vara må,

Om Ajas, om Eurysakes, till kamp, till strid!
Vi följa honom mot förtryckarn, hell vår drott!

EN GAMMAL KRIGARE.

Rätt så, J unge! Herrska skall på Salamis
Den, som allena äger rätt att herrska här;
Men våld skall hejdas, brytas. Väl är Ajas död,
Jag sjelf och dessa krigskamrater veta det,
Vi, som vid Troja gråtit öfver hjeltens stoft;
Men qvinnan, som syns nalkas, henne känna vi.
Hon är Tekmessa, åldrad, men sig lik ännu;
Och ynglingen vid hennes sida

EN ANNAN KRIGARE.

Fadrens bild.

O, mins du broder, när han flög från man till man,
Emellan oss på sköldar lyftad högt mot skyn?

FÖRSTA KRIGAREN.

Det var en qväll på Xanthos' strand.

ANDRA KRIGAREN.

Då var han barn;

Nu fyller han sin store faders mått, som om
Vi hjelten fått tillbaka. Dock försigtighet!
Der står Leontes, är ej han fiendtlig nu?

Trettonde Scenen.

DE FÖRRE. EURYSAKES. TEKMESSA.
EUBULOS.

EUBULOS, (*till Leontes*).

Se furste, har han vapen?

EURYSAKES, (*till densamme*).

Ädle yngling, du

Min räddare ur dödens kalla armar nyss,

Tag mot min tack; kär är mig nu din skänk, mitt lif,

Sen jag fått svärd i handen att försvara det.

FOLKET.

Hell, hell vår unge konung, son af Ajas, hell!

EURYSAKES.

Djupt tränger till mitt hjerta denna helsning, folk,

Och värdig skall jag visa mig den sköna lott

Att eder konung vara.

FOLKET.

Hell dig, för oss an,

Kom för oss mot förtryckarn!

EURYSAKES.

Nu, Leontes, hör,

Hör dessa skarors jubelrop och svara sen,

Om jag ej äger trygghet, om jag frukta bör

Din faders välde längre?

TEKMESSA.

Son, nej trotsa ej!

LEONTES.

Till er, o Salaminska männer, vänder jag

Mitt ord, förrn det af stridstumultets vilda då
 Snart öfverröstas. Hören och behjerten det!
 Ej vill jag nämna mina sorger, hvilken kamp
 Mitt inre kämpat, innan hit jag kom, beredd
 Till uppror mot den mig bland menskor kärast är.
 Ett säger jag: nödvändighetens tvång har makt
 Att krossa mig, ej böja från det rätta af.
 Till handling därför, medan tid oss ges ännu.
 Sen er omkring, i glesa hopar samlens J
 Till värn för denne, många knappt beväpnade;
 Kring drotten, kring Leiokritos min fader står
 En tallös skara, bättre rustad, ordnad mer
 Och all sin makt och välfärd skådande i hans.
 Besinnen nu om dessa, (hvad som ofelbart
 Skall ske) af Ajas' vapen känna Ajas' son
 Och samfäldt falla öfver honom, honom blott;
 Hur skall han kunna värja af sin ofärd då?
 Förkrossas skall han hjälplöst, återvunnen knappt
 Åt lifvet nyss och af sin dödskamp mattad än.
 Nej, sådant får ej hända, vexla måste han
 Sin vapenrustning, byta den mot min i dag
 Och vilseleda stormen.

FOLKET.

Samma ungdom ger
 Åt bådas drag en likhet, som förvillar lätt;
 Kanhända skall det lyckas.

LEONTES.

Sen, den hjälm jag bär
 Har Karisk skärm, en dylik äger han jemväl.
 Om nu vi fälla dessa värn på pannan djupt,
 Hvem mäktar väl oss känna?

FOLKET.

Vist är detta råd;

Så vist som ädelt, derför konung tag det an.

EURYSAKES.

Är det din mening?

FOLKET.

Varsamhetens likaså.

EURYSAKES.

Måhända; hören åter min. Är jag er kung
 För att af spiran pröfva blott dess tyngd, men ej
 Dess fröjder? Skall jag vaka för ert land, för er,
 Och undanskjutas från min ädla lön, min rätt
 Att få beskatta faran främst, hvar fara fins?
 Nej, min är bästa lotten. Skall jag vänta tills
 Ej segerns ära är jungfrulig mer, men är
 En annans älskarinna?

TEKMESSA.

Lyssna, lyssna folk!

O ljufva stund, o bittra stund, o moderfröjd
 Och modersbäfvän, hvilka känslor likna er?
 Jag darrar för din våda, barn, och tjusas dock
 I djupa hjertat, då din unga själ förstår
 Att älska vådans ära. Följ då, följ din håg,
 Dess ledning sviker icke.

FOLKET.

Drottning, hejda bör

Du detta mod, ej egga det. Hans lif är vårt,
 På hans beror vår välfärd.

TEKMESSA.

Han är Ajas' son.

EUBULOS.

O konung, stäng ditt öra ej för folkets röst.
 Din store fader hörde ofta den och lät
 Sin starka vilja böjas, som ett rör, af den.
 Du står ej ensam, faller också ensam ej:
 Nej tusen, tusen stå och falla jemte dig;
 Så tänk på oss tillika.

EURYSAKES.

Hvad begären J,
 Hvad önsken J? Min vapenskrud, så är ert tal
 Skall locka alla fiender mot mig, nå väl:
 Skall jag, för att ej krossas sjelf, förleda dem
 Att krossa denne? Har Leontes räddat mig,
 För att af mig till återskänk få död för lif?

LEONTES.

Just denna gåfva, konung, vore hvad du bäst
 Mig kunde ge. Säg, menar du att livvets lott,
 Mot dödens hållen, vore mig den kärare?
 Af höge gudar manad, går jag pligtens väg
 Emot min fader, rosenströdd är banan ej.
 Men om ett grand af tacksamhet du tror mig värd,
 Så neka mig det medel ej, som bäst förmår
 Ge följd åt hvad jag göra kan till ditt försvar:
 Gif mig din rustning! Låt mig utan ändamål
 Ej offra, hvad jag offrat. Skall jag dö, nå väl
 Förmena mig ej glädjen att få dö, sen jag
 I mån af mensklig svaghet uppfyllt gudars bud.
 Gif mig din rustning, konung!

TEKMESSA.

Ser du ädelmod,
 O son, fins äfven.

FOLKET.

Drottning, böj hans håg, att han
Beviljar denne ynglings bön, så sannt han vill
Vårt bistånd röna. Hvad Leontes kraft förmår
Det känna vi; din sons är än oss obekant.

EURYSAKES.

Ha, vill man hålla denne för den starkare,
Så må han pröfva, må han ta det läge fritt,
Der bäst hans kraft kan lysa. Jag skall veta jag
Att finna faran, utan att den söker mig.
Ja, låt oss täfla. Följ, Leontes! Folk, ditt ord
Skall efterkommas. Är jag nu dig obekant,
Skall du mig lära känna. Märk dock först: din kung
Han lyder nu, men vill befalla nästa gång.

Femte Akten.

Samma landskap, som i föregående akt. Lätt skymning öfver nejden.

Första Scenen.

TEKMESSA *med sin* LEDSVEN.

TEKMESSA.

Hur långt har solen hunnit nedom skogen ren?
Säg mig, min ledsven, färgas skyn af purpur än?
Jag känner qvällens ljufva svalka kring min kind,
Fast inga flägtar röras. Blir det natt engång?

LEDSVENNEN.

Ännu är dagen vaken, fast med mattadt ljus.
O drottning, blod kan hinna spillas ymnigt än,
Förrän dess färg ej skrämmar skådarns öga mer.

TEKMESSA.

Så skall då striden vara länge än. O Zeus,
Naturen lugnas, stormarna i dagens barm
De somna förrän dagen; menskans stormar blott
Försmå att hvila, trotsa vaksamt natten sjelf;
Blott natten, sänd af döden, stillar allt.

LEDSVENNEN.

Var glad,
Var icke sorgsen, drottning, mer; må striden fritt
Förlängas, segern följer ju de våra nu.

TEKMESSA.

Så tycks det, prisad vare Zeus.

LEDSVENNEN.

Långt närmare
Begyntes kampen. Länge ljud af vapenbrak
Och stridsrop nejden, åsklikt först, sen mattare,
Tills allt försvann i fjerran, ljudlöst vittnande
Att fienden trängs undan mer och mer.

TEKMESSA.

Du såg
De båda unga furstarne, min son och den,
Som blef hans vapenbroder, bägge smyckade
Till strid i bytta skrudar. Säg mig, lyste de
Förnimbart öfver mängden?

LEDSVENNEN.

Som på himlens hvalf
Orions tvänne stjernor.

TEKMESSA.

Och emellan dem,
De två, dem sjelfva, såg du ingen skilnad, barn?
Fanns hos den ena eller andra ingenting,
Som gaf ett företräde? Bar den ena ej
Sitt hufvud högre, syntes han ej skönare
Till skick och anlet, manlig mer och mera djerf,
Bekräftande med blickens trots sin herrskarbörd?
Hur var det, gosse?

LEDSVENNEN.

Drottning, fordrar du ett svar
Som moder till den ena?

TEKMESSA.

Svaga hjerta, o

Hur genomskinligt och hur obehakadt bor
Du ej i modersbarmen! Nej, min ledsven, nej!
Det svar, jag fordrar, vare sanning främst af allt.

LEDSVENNEN.

Då säger jag att ingen fanns, som kunnat se
Hos någondera af de båda drottarne
I glans, i kraft, i ädelt skick en olikhet;
Men som två örnar, kretsande kring fjällets topp,
Så lika voro båda. Pansarskruden blott
Och deras hjälm, olikt prydda, skilde dem.

TEKMESSA.

Och anletsdragen?

LEDSVENNEN.

Något, innan skärmarne

Från fastare tillspända hjälm föllo ned
Och sänkte öfver blick och panna skuggor djupt.
Men när det skett, vid stridstrumpetens första ljud,
Och dager sedan föll på deras kinder blott
Och ungdomsfriska läppar, då, då hade knappt
Du sjelf, om dina ögons ljus du ägt ännu,
På annat än på deras vapen skiljt dem åt.

TEKMESSA.

Så lika voro båda?

LEDSVENNEN.

Ja, så undransvärdt.

TEKMESSA.

O du, som bär egiden på jungfrulig arm,
 Med makt att skydda skaror eller krossa dem,
 Stridvana, segerskiftande gudinna du!
 Förnim min bön, en moders denna gång dock ej!
 Jag vet en sådan vore ju för obekant,
 För ringa, för att finna väg till dig, till dig,
 Du otamdt höga, aldrig menskligt kufvade.
 Nej, hvad jag beder flöder ur en källa fram,
 Så ren, så obesmittad af hvad menskligt är,
 Som sprang den ur ditt sinne. Derför hör min bön!
 Ur tacksamhetens helga källa flöder den.
 Omhägna i den långa stridens vilda ras
 Vår hjelpare, den ädle, tappre ynglingen.
 Sträck mild din sköld för honom, hvar en vingad pil,
 Ett uddhvasst spjut hans hjerta söker; spräng hvar hop,
 Som skockar sig fiendtlig, der hans bana går,
 Att han ej öfvermannas. Öka du hans kraft
 Att föra svärdet eldigt, mäktigt, segersällt,
 Tills höjd af ära ändtligt han det sänka får
 För den, hvars makt han grundat. Den! Gudinna, tål
 En suck jemväl för honom dock! Om ära ej,
 Om skydd ej vågar den dig be; om skonsamhet
 Bönfaller den allenast. Låt din vrede ej
 För fadrens misstag drabba hans förföljda son.
 Göm Ajas' brott i glömska; dårskap var dess rot,
 En dårskap, stränga straffarinna, sänd af dig,
 Tyst, ljud! O, har min arma suck, svårblidkade,
 Förtörnat dig? Hör, striden närmas åter, hör!

LESVENNEN.

Du irrar, herrskarinna.

TEKMESSA.

Hör jag ej ett gny

Ur fjerran åter, gosse, dåft, men tydligt dock?

Athenes hämnd har vaknat, ve mig arma, ve,

De våra vika, nalkas. Lyssna, hör hvad brus!

LEDSVENNEN.

Det är den sista vågens dödssuck blott, hvars ljud

Oss når från uddens långt aflägsna, yttre strand.

Haf tålmod, och ansträng ej ditt öra så;

Snart tystnar allt. Jag skönjer, vidt som blicken når,

Hur vattnen börja spegla mer och mer och gå

Till nattlig hvila.

TEKMESSA.

Lyssna, svädshugg, vapenbrak,

Fast dämpadt genom vida bygders mellanrum,

Förnimbart dock!

LEDSVENNEN.

Du villas. Bortom däliden der

På höga fjellets hjessa satt i cedrarna

En flock af dufvor. Vet, en falk slog ned bland dem,

Nu hör du deras vingslag.

TEKMESSA.

Är jag obekant

Med dessa ljud, o gosse, dessa helsningar

Från Ares, der sin blodbestänkta ban han går?

Hör jag dem första gången nu, för att lik dig

Förvexla dem med vingslag af en dufvoflock?

O, under år och åter år af fejder satt

Vid Simois' och Xanthos' stränder, dag från dag,

Tekmessa förr och såg och hörde striderna.

Som nu, så har hon ofta bäfvat förr, som nu,
 Hon skärpt sitt öra, längtande att spana ut
 Hvert vapenlyckans skifte, oblidt eller blidt
 Då var mig Ajas lärare i hörselns konst,
 Nu låter mig Eurysakes ej glömma den.

LEDSVENNEN.

Vid alla gudamakter

TEKMESSA.

Hvad betyder du?

LEDSVENNEN.

Jag tror att din förnimmelse bekräftas.

TEKMESSA.

Väl!

När sköldar redan dåna högt mot spjut och svärd,
 Och luften darrar för trumpetens kopparröst,
 Då börjar du att höra. Ack, den vreda mön
 Fördrog ej att min tunga nämnde Ajas' namn;
 Nu skall hans son förkrossas.

LEDSVENNEN.

Långt, långt borta än

Är striden, ädla drottning; långsamt närmar sig
 Dess dån och buller, hörbart knappt, fast du det hör.
 Snart kan det fjermas åter.

TEKMESSA.

Ser du ingenting,

Syns ingen nalkas?

LEDSVENNEN.

Ingen kan jag varsebli.

TEKMESSA.

Det prasslar tydligt bortåt kampens håll, gif akt!
 Jag börjar skilja stegen af en skyndande.
 Hvem kommer?

LEDSVENNEN.

Underbara aning, ja jag ser
 På många båghålls afstånd, mellan pinierna,
 En man, som hastar hitåt.

TEKMESSA.

Kan du skönja ren
 Hans anletsdrag, om okänd eller känd han är?

LEDSVENNEN.

Ej än, det skymmer.

TEKMESSA.

Bär han vapen eller ej?

LEDSVENNEN.

Mig tycks att i sin högra hand han bär ett svärd,
 Kanske en bila, något ser jag glänsa der.

TEKMESSA.

Oss lär han väl ej hota, hvem han vara må.
 Är han ej redan nära?

LEDSVENNEN.

Ja, nu känner jag
 På skick och gång vår Hyllos. Hitåt skyndar han.

TEKMESSA.

Med hvilket budskap? Arma barm, bemanna dig!
 En glädjetidning bringar han visst ej, när han,
 Den djerfvaste bland djerfva striden öfvergett.

Men hör, han nalkas. Hyllos, länka hit din gång,
Kom, skynda, gosse.

Andra Scenen.

DE FÖRRA. HYLLOS.

HYLLOS.

Drottning, jag har ilat hit,
För din skull skickad af din son.

TEKMESSA.

O, lefver han?

HYLLOS.

Väl, att jag här dig funnit.

TEKMESSA.

Svara, lefver han?

HYLLOS.

Helt visst var han ej fallen, när han sände mig.

TEKMESSA.

Välsignad vare allbeskyddarn Zeus, och han,
Som förr en trogen stridskamrat hos Ajas stod,
Härbrytarn Ares. Hjerta hör, Eurysakes
Har nyss ännu på jorden andats; tänkt på mig.
Säg, var hans mod obrutet, var han utan sår,
Stolt, stark och manlig? Svara yngling, svara fort!

HYLLOS.

Osårad syntes sjelf han vara, fast hans skrud
Var blodbestänkt från hjessan till sandalerna,
Och manlig och befallande stod han för mig.

TEKMESSA.

Han sände dig med uppdrag, hvilka voro de?

HYLLOS.

Att föra dig från dessa stränder skyndsamt bort
Till någon holme, någon ö vid kusten, der
Mer gömd du kunde vara.

TEKMESSA.

Himmel, är då allt

Förloradt?

HYLLOS.

Drottning, skynda, kom! Min båt är snart
I ordning att dig motta. Kanske hinner jag
Tillbaka än till striden, innan allt är slut.

TEKMESSA.

Se ditåt, andas icke der Eurysakes?
Mitt lif är der han lefver, annorstädes ej
För, om du vill, mig närmare till honom, då
Jag följer dig, men bort från honom, trefallt nej!

HYLLOS.

Hvad står mig då att göra? Drottning, fruktansvärdt
Har lyckan vändt sig; nya stålbeväpnade,
Stridvana skaror strömma till Leiokritos,
Och våra leder glesna. Låt mig rädda dig,
Så länge tid oss unnas.

TEKMESSA.

Hvilket våld kan jag

Den arma, blinda qvinnan ha att frukta för?
Men om så helgdförgäten och så skoningslös
En född af qvinna vore, att han såg min nöd

Och ville den föröka, hvad förmådde han?
 Den finge ej förstoras, om Eurysakes
 I lifvet vore; om han dött, den kunde ej.

HYLLOS.

Är det ditt ord, det sista?

TEKMESSA.

Mitt beslut du hört.

HYLLOS.

Då skyndar jag tillbaka. Kampen närmar sig;
 Jag måste till de våra.

LEDSVENNEN.

Drottning, Hyllos arm
 Syns blöda.

HYLLOS.

Blott en rispa af 'Timokles' spjut,
 Han kastar det ej mera.

TEKMESSA.

Gå ej än, blif kvar,
 Låt mig förbinda såret först; min hand är van,
 Den varsnar mycket, fast den saknar ögats hjälp.
 Min ledsven, fort till källan vid vår boning, du,
 Att hemta vatten.

HYLLOS.

Vatten, ja en kylig dryck
 Skall vederqvicka efter brännhet kamp och törst.
 Jag dröjer några ögonblick.

TEKMESSA.

Räck mig din arm,

Att jag den undersöka får. Emellertid
Berätta du om striden, säg, hur visar sig
I den din unga konung?

HYLLOS.

Akta!

TEKMESSA.

Spjutets udd

Har skurit djupt, en skadad åder blöder än.
En bindel blott att börja med, tills vatten fås
Hur stred din konung?

HYLLOS.

Lejonväldigt, der han fick.

TEKMESSA.

Fick strida? Yngling, öfverflödigt måste väl
Den lotten honom unnats.

HYLLOS.

Allt från första stund

Bemärkte man hur alla flydde, hvar han kom.
Sjelf drotten, sjelf Leiokritos, våldskonungen,
Som, fastän åldrad, kämpade med ungdomseld,
Vek för din son, som för en pestsjuk, sökte strid
På annat håll och ropte åt de sina högt
Att honom undfly.

TEKMESSA.

O, de bytta vapnens svek!
Ändå Leontes, gosse?

HYLLOS.

Honom sökte man,

Kring honom trängdes skarorna, stormhotande,
Som åskmoln kringom fjället.

TEKMESSA.

Och den ädle, han?

HYLLOS.

Stod stark, orubblig, värjande hvar anfall af,
Tills strålen kom, som hjälpte skingra skyarna.

TEKMESSA.

Min son?

HYLLOS.

Just han.

TEKMESSA.

Han räddade sin räddare
I ädel vexling. Hvilket herrligt bud du bär!

HYLLOS.

Så gjorde han, dock ej i ädel vexling blott,
Men gäldande den andres offer tusenfallt.
Ty oupphörligt, hvarje gång han sprängt en hop
Omkring Leontes och från honom skiljts igen,
Såg han den trogna vännen omges af en ny
Och kom med hjälp ånyo. Mera vaksamt har
Ej konungsörnen, sväfvande kring rymderna,
Sitt öga fäst på nästet, på de sinas bo,
Än han på platsen, der hans vapenbroder stred.
Och sågs en fara hota, var han der, och sågs
Den fjermad åter, kretsade långt borta han.
Så fortfor striden.

TEKMESSA.

Fortfar den ej så ännu?

HYLLOS.

En öfvermäktig skara, förd af Rhaistes, kom
Förstärkande vår fiende till sist. Då bröts
De våras tro på seger, och med tron på den
Var deras motstånd brutet. Spridda, skingrade,
Förföljas, öfverflyglas de och falla nu
På återvägen hitåt.

TEKMESSA.

Än Eurysakes?

Hvad gör han och Leontes? Skynda, svara, säg!

HYLLOS.

De fäkta, drottning, icke skilda mer, de stå
Bredvid hvarandra, sida invid sida nu,
Som man bland hungertärda vargar ser ett par
Högvuxna fålar kämpa, värnande hvarann.
Blott långsamt ge de vika, sälja hvarje steg
För blod allenast.

TEKMESSA.

Väjer än Leiokritos

Den ena, som tillförene?

HYLLOS.

Blott på afstånd syns
Han öfvervaka striden, ständigt ropande
Med ängslans stämma: akten, döden ej min son,
Den andre endast, den i Ajas' vapenskrud.

TEKMESSA.

Den arme, hvilken sällsam, djup förvillelse
Omtöcknar ej hans sinne? Just sin fiende,
Just den, hvars fall han önskar mest, beskyddar han,

Och vill förgöra honom, som han rädda vill.
 Maktlysten må han vara, hjertlös är han ej,
 Det märks dock klart. Ett fadershjerta klappar än
 Inom hans barm, förlåter, bäfvar, älskar än.
 O, den beklagansvärde!

HYLLOS.

Vill du egna mig
 Ännu din sista omsorg, är din ledsven här.

TEKMESSA.

Så släck din törst och räck mig vattenkärlet sen
 Och armen äfven.

HYLLOS.

Hör, hvad rop, hvad vapenbrak,
 Hvad sorl ren nära! drottning, låt mig rädda dig! —
 Du vill det ej? Nåväl då, denna svala dryck
 Har styrkt mig, lifvat mina krafter underbart;
 Mitt sår är ringa, striden kallar mig, jag går.
 (Går).

Tredje Scenen.

TEKMESSA *med sin* LEDSVEN.

TEKMESSA.

Ej än.

LEDSVNNEN.

Han är försvunnen.

TEKMESSA.

Djerfva ungdomsmod!

Zeus skydde honom, gudars skydd behöfves snart,
Om ynglingen skall räddas; så allhärjande,
Så närmad hotar faran.

LEDSVENNEN.

Ve, de synas ren!

TEKMESSA.

Hvad ser du?

LEDSVENNEN.

Spridda hopar mellan skogens träd,
På kullarna, på bergen, drottning, öfverallt
Förföljande, förföljda, i förvirrad fart.
Här kommer en.

Fjerde Scenen.

DE FÖRRA. EN FLYENDE.

DEN FLYENDE.

O, hjälpen, hjälpen, rädden mig,
Hvar finner jag en tillflykt, en försvarare?
De våra skördas, falla. Sjelfva drottarne,
De två, som längst af alla stodo strömmen mot
Tätt till hvarandra slutna, äro sprängda nu
Åt skilda håll och föras med dess vilda brus.
Förbi är allt.

TEKMESSA.

Feghjertade, bort med ditt skrän;
Tag båt vid stranden, fräls ditt arma lif och tig!

LEDSVENNEN.

Den usle! Ha, han följer oförskämdt ditt råd.

TEKMESSA.

Vill du ej göra likaså?

LEDSVENNEN.

Nej drottning, nej,
Dig öfverger jag icke, minst i denna stund.

Femte Scenen.

DE FÖRRA. RHAISTES (*flyende, upphinnes af
Leontes*).

LEONTES.

Förgäfves vill du undgå hämden; se mitt svärd
Är öfver dig, du niding, gör din räkning kort.

RHAISTES.

Röst, anlet! O, hvad villa! Ser jag, furste, dig,
Min egen konungs ädle son? Förbarmande,
Om du i verkligheten är, hvad du mig syns!
Jag kastar mig på jorden ned för dig i bön:
Tag ej mitt lif, tag lösen. Se mitt hus är rikt,
Jag äger gods, klenoder, länderier, guld;
Tag mycket eller litet, endast skona mig
Och döda icke.

LEONTES.

Ödmjuk är du nu, du var
Ej sådan, när du hetsade din skara nyss
Mot mig och mina vänner.

RHAISTES.

Straffa ej ett fel,
Som kom af min förvillelse, mitt misstag blott!

Hur kunde jag dig känna i den skrud du bär?
 I denna skymning för vår fiende, för den
 Som hotade din faders välde höll jag dig,
 Och lydde blott min konungs vilja, då jag stred.
 Men se, jag kastar mina vapen bort och står,
 Som obeväpnad, bedjande inför dig nu
 Och tigger dig om lifvet.

LEONTES.

Gå! För ädelt är
 Det svärd jag bär, att straffa dig, gå vapenlös
 Och vittna om din nesa. *(Vänder sig bort).*

RHAISTES.

Dock till återskänk,
 För lifvets gåfva, tag min gåfva, denna dolk.

LEONTES.

Giftfyllda orm, du stungit mig; men lof ske Zeus,
 Än har jag kraft att hämnas. *(Stöter ner Rhaistes).*

RHAISTES, *(döende).*

O Erinnyer,

Er, er är skulden att mitt jern ej tog mer djupt.
 Er var jag genom lifvet, blir i döden er. *(Dör).*

LEONTES, *(sättande sig ned på en häll).*

Mitt bröst är träffadt, skuggor skymma ren min syn,
 Den långa nattens antåg tyst bebådande.
 Nu, Dike, är ditt offer redt, förblöder snart
 Och hvilat qvalförlossadt på ditt altar sen.
 O ljufva fröjd af döden, när den kröner sist
 En kamp, som för det rätta kämpats lifvet ut!
 Hvad vore kungaspiran mig, hvad lifvets lust
 Af ungdom, kärlek, njutning mot min visshet nu,

Att ingenting skall skilja mig från henne mer,
Den gudahöga, som jag helgat lif och död?

TEKMESSA.

Jag hör din stämma, dyre, och jag känner den
Och ropar ve och tusenfalldigt ve, när jag
Af dina ord förnimmer att du sårad är.

Kan intet till din räddning göras, kan jag ej
Dig bistå?

LEONTES.

Fåfängt, drottning, bjuder du din hjälp.

TEKMESSA.

Försmå den blinda qvinnans omsorg ej, hon ser
Med sina fingerspetsar och sitt hjerta än.

Kom, om du mäktar komma, eller kommer jag
Till dig, säg hur du önskar.

LEONTES.

Låt mig slumra hän

I stilla ro. Min lefnad var min sorg; min död,
Den blir min glädje, låt mig ostörd äga den.

Men efter ödet vänligt unnat mig en vän
Att anförtro min enda afskedshelsning åt,
Så tag den nu och för den till Leiokritos.

Säg honom, att den sista suck, Leontes drog,
Var egnad honom för hans faderskärleks skull.

Det skall den gamle trösta, ty jag känner djupt
Att han behöfver tröstas, då han hör mitt fall.

Säg honom ändtligt ytterst, att mitt hopp står fast
På vår förening åter, när i Hades' natt
Ej kungamanteln skimmer bländar mer hans syn;
Ty här var det ej hat, men pligt, som skiljde oss.

Men stridens svallvåg brusar hit. Min sista kraft,
Räck till att än den mota!

(Stiger svigtande upp och ställer sig stridsfärdig).

Sjette Scenen.

DE FÖRRE. LEIOKRITOS *(häftigt framrusande)*.

LEIOKRITOS.

Ha, en lycklig syn!

Har jag dig slutligt funnit folkförledare?

(Hugger ned Leontes).

Tag detta för min spira, som din fräcka hand
Har velat från mig rycka. Se, så slute städs
Hvar oförvägen störare af landets fred.

TEKMESSA.

Ve, trefallt, fyrfallt, ljude ve och klagan här.

LEIOKRITOS.

Så är det gjordt, och nu i glädje vänder jag
Mig bort från denne, bort från blod och fador, bort
Från hot och vrede, främst till den, som segern gaf,
Och gaf mitt välde trygghet genom dennes fall.

Zeus, konung öfver konungar, allherrs-kare,
Tag mot den tack jag egnar dig på böjda knän,
Och hör med blidhet åter, när för hägn och nåd
Jag lofvar åt ditt altar hekatombens gärd.

Ett vet jag dock, ett offer dig långt kärare,
Än feta stycken af förblödda hjordars kött;
Det är ett bränneoffer, då när menskan, rörd
Af dig till mildhet, bränner upp sitt hat, sin hämnd.
Det offret kan jag helga dig i denna stund.

Hitåt, mitt folk, er konung kallar, närmen er!
(Till folket, som samlas omkring honom).

Sen! Den, som stod mitt välde efter, ligger der,
 Och ingen fruktan tvingar mig att strida mer;
 Så spriden er åt alla håll och ropen frid,
 Frid och försoning öfverallt, förlåtelse
 Åt dem som felat, nåd och kärlek åt enhvar.
 Må intet blod mer flyta, blod har flutit nog.
 Förkunnen det, förkunnen för Leontes främst,
 Hvarhelst han träffas, att hans faders famn är tom
 Och väntar honom, skynden!

(Folket skingrar sig).

TEKMESSA.

Olycksfödde man!

Är du i verkligheten den du vara tycks,
 Leiokritos, då tusen gånger ve dig, ve!

LEIOKRITOS.

Hvem är, som stör med verop djerft min segerfröjd?
 Ha, är det du, osälla? Så jag kallar dig,
 Fast med ditt namn ej obekant, ty säkert är
 Du den Tekmessa, om hvars ankomst hit jag sport.

TEKMESSA.

Du gissat rätt, du blinda mål för Dikes hämd.

LEIOKRITOS.

Blind är du sjelf, för gudars hämd ett mål också.

TEKMESSA.

Ve och förtviflan öfver dig!

LEIOKRITOS.

Men nåd och frid

Utöfver dig, du arma moder, om af nåd,
 Af frid du mer kan huggnas. O, din bitterhet
 Är mig ej svårförklarlig; låt den mildras dock.
 Om ödet mig har tvungit att beröfva dig
 Din största fröjd i lifvet, så behjerta väl,
 Att tvång, ej vilja, vållade hvad ondt dig skett.
 Hvad dig kan återgäldas för din son, var viss,
 Det skall bli gäldadt: aktning, kärlek, vård och skydd.
 På denna ö, om hemvist här du välja vill.
 Om du vill flytta hädan till ett annat land,
 Det vare fjerran eller nära, skall ett skepp
 Med vald besättning och med håfvors öfverflöd
 Ledsaga dig: allenast lägg din vrede ned,
 Den bränner djupt mitt sinne.

TEKMESSA.

Som hvart vänligt ord
 Af dig mitt sinne bränner. Ledsven, tag min hand
 Och för mig till den fallne.

LEIOKRITOS.

Räck din hand åt mig
 En lika villig ledsven, men dig värdare.

TEKMESSA, (*böjande sig ned bredvid den fallne*).
 O dyra stängel, skördad i din ålders vår!

LEIOKRITOS.

Du ser en menskoplantas ofta sedda lott.

TEKMESSA.

Ack, snart skall den, som gjutit detta ädla blod,
 Förnimma hvems han gjutit.

LEIOKRITOS.

Qvinna, hota ej!

Hot stärker ej den svaga, hennes makt är sorg.

TEKMESSA.

Min sorg, fast stor, är ringa mot hvad din skall bli.

LEIOKRITOS.

Din spåkonst skrämmar lika litet, som ditt hot.

TEKMESSA, (*lossande Leontes' hjälm och upplyftande hans hufvud*).

Se detta anlet och bekräfta hvad jag spått.

LEIOKRITOS.

Leontes!

TEKMESSA.

Känner fadren ändtligt nu sin son?

LEIOKRITOS.

Leontes!

TEKMESSA.

Ja, det ädla offret nämndes så.

LEIOKRITOS.

Leontes, har ohjelpligt gudars straff mig nått,
Är allt förbi?

TEKMESSA.

Ditt skarpa jern har skurit djupt
Och öppnat lifvets fängselboning, död är kvar.

LEIOKRITOS.

Död för mitt svärd, död! O, hur är ej människan
Inför de höge, evige ett ringa ting;

I all sin storhets allvar knappt en lek för dem!
 Så må hon akta deras vilja, icke sin.
 Ty handlar hon för egen skuld, för deras ej,
 Skall hvad hon gör blott göra hennes undergång.
 Död för mitt svärd! Så, gudar, var ert stränga råd.
 Död, och hvad bittrast kännes, död med hat kanske
 Som lifvets sista känsla i sin barm mot den,
 Som tusen gånger velat ge sitt lif för hans!

TEKMESSA.

Nej, om din sorg kan mildras af ett trösteord,
 Så hör det: in i döden än han höll dig kär.

LEIOKRITOS.

Hvem gaf dig denna visshet?

TEKMESSA.

Han, hans sista suck,
 Hans sista helsning egnad dig, just när du kom.

LEIOKRITOS.

O, dyra barnahjerta, fick du sådan lön?
 Dock fast din kärlek öker tusenfallt min skuld,
 Är den min tröst tillika. Så, Leontes, har
 Af dig i döden, som i lifvet, jag mitt allt.
 O att likväl jag kunnat mindre älska dig
 Och mera följt din maning, när så mången gång
 För maktens falska skimmer du mig varnade!
 Men höll jag väl för min skull kungaspiran kär?
 Nej, blott för din; att kunna ge den dig i arf
 Betyggad, vördad, fruktad, därför stridde jag
 Mot dig, mot gudar, menskor, ja emot mig sjelf.
 Och nu, du mina drömmars kung på Salamis,
 Sof utan kungakrona, men dess sorger fri;

Sof i de höga gudars hägn, hvars rätter du
 På jorden hägnat! Jag får icke somna så.
 Dock må jag tömma utan klagan denna kalk,
 I visshet att den räcks mig af de himmelska,
 För att ock jag bevittna skulle deras makt.
 Ja, rördt af deras vilja blir det svåra lätt,
 Och möjligt hvad omöjligt syntes, det vittnar jag.

TEKMESSA.

Hör opp; vår fiende du varit, är det än,
 Dock sönderslita dina ord mitt innersta.

LEIOKRITOS.

Hvad kallar du mig fiende? På jorden blott
 Bor fiendskap; jag tillhör icke jorden mer.
 Min verld är lugn, är Hades, der Leontes bor.

Sjunde Scenen.

DE FÖRRE. EN KRIGARE, *framstörtande.*

KRIGAREN.

Jag ilat hit, i spåren följd af fienden.
 Upp konung, om ditt välde du försvara vill,
 Det hotas.

LEIOKRITOS.

Hotas? Maktlöst når mig nu allt hot.

KRIGAREN.

Nej, tro mitt ord och undra öfver stridens spel,
 Hur den för ringa orsak plötsligt vexla kan.
 Du såg vår seger, tryggad syntes den. Nåväl,
 Vi förde fram ditt budskap till de kämpande,

Vi ropte ut försoning, frid, förlåtelse
 Och nämnde att ditt svärd ren nått Eurysakes.
 Då höjde den, vi hållit för Leontes, djerft
 Sin hjälm från pannan, straffande med anletsdrag
 Och ord för lögn vår sägen. Konung, om du sett
 De dina då i denna stund. Ej höjdes mer
 Ett svärd, en lans; förstenad syntes en, som om
 Han sett en död upplefva; andra brusto ut
 I klagan, tolkande sin aning, att din son
 Var den, som fallit, fallit för sin faders svärd.

LEIOKRITOS.

O hårda sanning!

KRIGAREN.

Mängden, konung, drog sig bort
 Från tummelplatsen, yttrande med ohöljdt trots,
 Att för Leontes ensam, för hans herrskarrätt,
 De gått till striden.

LEIOKRITOS.

Som hans arma fader själf.

KRIGAREN.

Nu storma våra fiender församlade,
 Förstärkta åter. Motstånd frestas knappast mer.
 Hör, hör, de komma, nalkas! Skynda, rädda dig!

Åttonde Scenen.

DE FÖRRA. EURYSAKES. EUBULOS.

HYLLOS, *med en tropp beräpnade.*

EUBULOS.

Jag varsnar mannen.

HYLLOS.

Hitåt konung; han är här!

EURYSAKES, *(höjande sitt svärd öfver Leiokritos).*

Dig har jag sökt. Nu vörda gudars straff och dö!

LEIOKRITOS, *(slående svärdet ur hans hand).*

Bort, yngling, rör ej den åt döden vigda, du!

För högre makter faller han, men ej för dig.

Se detta blod på spetsen af mitt blanka svärd,

Det stammar från mitt hjerta, vill tillbaka dit.

Men du, tag hvad så afundsvärdt dig synes, tag

En konungs namn och välde: Hades' skuggor ha

Ej större tomhet, endast större frid än de.

Jag själf, jag säger lifvets svek ett långt farväl.

(Kastar sig på sitt svärd och dör).

EURYSAKES.

O moder, min är segern, gläds, jag herrskar nu.

TEKMESSA.

Beherrska då din stolta glädje främst och tänk

På segrarns pligter: saktmod, mildhet, tacksamhet.

EURYSAKES.

Rättvisa ock, lägg denna till. Välan mitt kall

Begyinner jag med tacksamhet. Du döde, du

Min trogne vapenbroder, dig tillhör den främst,

Näst alla höga gudar, som beskyddat mig.

O att du lefde, att jag finge höja dig

I glans invid min sida, tills på Salamis

Två tvillingsstjerner dyrkades, som fästets två.

Men du är fallen, glänser snart i minnet blott.

Eubulos, Hyllos, trogne vänner, er förtror

Jag nu hans lemning, bringen den i edert tjäll,
 Tills med en grafvård, stoltare än någon kungs,
 Jag får den hedra; vänten sjelfve sen er lön.
 Och äfven er, er andra alla, som för mig
 Ej skytt att möta döden, egnar jag min tack
 Och lofvar vedergällning. Svika skall jag ej,
 Dock välja andra medel, än tyrannen valt.
 Ty icke vill jag plundra mina fiender,
 Att mina vänner rikta, som hans vana var.
 Och nu, o moder, svara, är jag qvitt min skuld
 Af saktmod, mildhet, tacksamhet?

TEKMESSA.

Betalningen

Du börjat blott, dock gläder denna början mig.

EURYSAKES.

En fordran än, rättvisans återstår, och den
 Skall gäldas ock till sista skärf. Se hit, mitt folk!
 Här ligger den, som vållat blodsutgjutelsen
 På denna ö, och vid hans sida den, som var
 Hans bundsförvandt i arghet. Männer, samlen er
 Och släpen båda, herrskarn och hans tjenare,
 Högst upp på vilda Xuthosbergets kala topp.
 När dit J hunnit, sliten deras skrudar af
 Och lemnen deras nakna kroppar skyddlöst qvar
 Att luftens hungertärda gamar lättare
 Må finna dem och mätta sig med deras kött.

TEKMESSA.

Son, hvilken omild guddom gaf dig detta råd?

EURYSAKES.

Rättvisans heliga gudinna, Dike sjelf.

TEKMESSA.

Hon vill ej att du kräfver sådan hämnd af den,
Som gaf den ädlaste bland dina vänner lif.

FOLKET.

För sonens skull, o konung, skona nu hans far.

EURYSAKES.

Sin lön får sonen, fadren han må få sitt straff.

TEKMESSA.

Du nämnde Dike, bjuder hon dig rycka djerft
Från underjordens stränga makter deras rätt,
Då du åt gamar, ej åt dem den döde ger?

EURYSAKES.

Ej fattar jag, hur gudars rätt förnärmas kan
Deraf, att denne, utan graf, blir gamars rof.

TEKMESSA.

Kortsynta barnatanke, hvad du irrar lätt!
Hvem tillhör väl den döde, den som slutat af
Sin räkning ren med menskor, om ej gudarne?
Se blott mot qvällens skyar, lär dig lag af dem.
En stund de skimrat under fästet, nästa stund
Ger fästet dem i stilla skurar åter bort
Åt deras ursprung, jorden. Fattar bilden du?
Som de, så sändas ock ur Hades' dunkla djup
Utaf dess gudar svaga töckenbilder opp,
Att gå en tid i dagens ljus med menskonamn.
Du ser dem skifta, stråla, mulna, sörja, le
I dag; kanske i morgon ren är leken slut.
Men strängt tillbakakräfva gudarne sitt lån,

Och ve den menska, som dem djerfs förhålla det.
 O, du mitt hjertas älskling, trottsa icke dem:
 Låt lätt min varning finna vägen till ditt bröst,
 Och gif åt jorden denne! Bröt han ock, nåväl,
 Så bryt ej du!

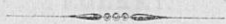
FOLKET.

Hör konung, hör din moders råd,
 Ty strafflöst vägrar ingen här den döde graf.

EURYSAKES.

Väl fruktar jag ej underjordens gudar, om
 De himmelska jag vördar genom dennes straff;
 Dock, dyra öga, moder, vill jag lyda dig.
 Slå bort din oro, jordas skall min fiende,
 För din skull offerhedrad, som en skattad vän.
 Ej kan mitt sinne berga hatets natt, när ditt
 Deröfver outtömligt kastar solljus blott,
 Du hviloglömska källa af försonlighet!
 Nej, redas skall Leiokritos en graf också
 Invid hans sons, min hätska oväns vid min väns,
 Och gömmas skall med båda ock i mullens djup,
 Hvad kämpar älska att i griften äga än,
 Den trogna vapenskruden: pansar, svärd och hjälm.
 En vård, konstnärligt formad, skall jag ställa sen
 På fadrens som på sonens graf, med bådas namn
 Och äreskrifter huggna in i marmorn djupt,
 Men kommer sen en obekant till denna ö,
 Ser dessa namn och frågar häpnande: var ej
 Den döde här er konungs bittre fiende?
 Hvem har då, medan herrskarn lefver än i glans,
 Djerfts för hans ögon resa denna minnessten?
 Då skall det svaras: ädle fremling, undra ej!

Två makter gjort det, starkare än herrskarn här:
Ett sonligt hjertas kärlek, och en moders bön.

POCKET.

Hör kommit: här din moders råd.

Uti stannhöst väntar ingen här den döde gråt.

FRYSKES.

Väl fruktar jag ej underjordens gular, om sinnen ut

De himmelska jag förklar genom denna stann.

Deck ditta öga, moder vill jag lyda dig.

Slä bort din oro, jordas skall min lenda.

För din skall offredens som en skaldad vän.

Ej kan mitt ämne beres påets natt, när ditt

Derför oötmöjligt kastar soljans blott.

De frilöslomska kalla af församlighet!

Nu, redas skall Leokritas en gråt också.

Lavid hans soner, min hälsas öron vid min

Och gommarskall med båda öck i munnen stann.

Hand knippar ålska att i grifven ögon

Den trogne vapenskjölden: pansar, ständ och hjält.

En värld konstnärsligt formad: skall jag ställa

Ej faders som på sonens gråt: med bådas namn.

Och äreskrifter huggas in i minnens björk.

Hon kommer sen en öfverakt till dödens

Här dessa namn och frägar häpnadsliga

Den höde har er komnogs dittre Berde?

Hvem har då medan berstärkt berstärkt

Hjerta för barn ögon resa denna minnens

På skall det stannas: alla frimling, minde